PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 600 lir - Leto XLI. št. 201 (12.233) Trst, sreda, 11. septembra 198

7096 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER

V zvezi s prepovedjo razstave v Palači Costanzi

Oster protest in poziv SKGZ tržaškemu županu Richettiju

Sklep tržaškega župana Franca Richettija, da izžene slovenski jezik iz občinske galerije v Palači Costanzi, ker sta galerija in palača sestavni del občinskega sedeža, ni le groba kršitev mednarodnih obveznosti, določil ustave in najosnovnejših načel demokracije, pač pa je žalitev za slovensko narodnostno skupnost in za vse demokratične in napredne sile, ki so Slovencem naklonjene in se skupaj z manjšino borijo za priznanje njenih pravic in za napredek družbe. Izločiti slovenščino iz občinske galerije in nacionalistično dejanje, ki preprečuje miroljubno in tvorno sožitje med italijansko in slovensko narodnostno skupnostjo, ki nasprotuje vsakršnemu odpiranju mesta do svojega zaledja in ki s svojo zaprtostjo zavira razvoj in rast vse krajevne družbe.

Slovenska kulturno - gospodarske zveza izraža svojo aktivno solidarnost organizatorjem razstave, Slovencem in Italijanom, katerim je župan onemogočil, da bi uresničili zanimivo pobudo, ki je težila k utrjevanju miru in sožitja. Pogumna je bila tudi odločitev, da so raje pobudo odložili kot pa da bi se odpovedali načelu dvojezičnosti in bi pristali na odpravo slovenskih tekstov in s tem kulturno in vsebinsko osiromašili razstavo.

Slovenska kulturno - gospodarska zveza meni, da je odklonilni odnos župana in občinskega odbora do slovenskega jezika tembolj žaljiv, saj v času ko izobčajo slovenski jezik iz Palače Costanzi, zahtevajo od slovenske narodnostne skupnosti nove žrtve in nove odpovedi v imenu neke splošne javne koristi. Kako pa naj Slovenci verjamejo generičnim obljubam in zagotovilom in kako naj se odpovejo že spet obsežnemu delu lastne zemlje, če pristojni javni organi, medtem ko na eni strani nekaj obljubljajo, v isti sapi slovenskemu jeziku odrekajo najosnovnejše pravice.

Tak odnos do manjšine ni več sprejemljiv. Štirideset let po zmagi nad fašizmom in 37 po odobritvi republiške ustave mora Italija zadostiti svojim mednarodnim in notranjim obveznostim ter mora uzakoniti pravice slovenske narodnostne skupnosti tudi da prepreči ponovne diskriminacije, podobne tisti, ki smo ji priča v teh dneh, pravice manjšine pa se uresničujejo, tudi in morda predvsem, v vsakodnevnih odnosih in ob spoštovanju načel sožitja.

Izvršni odbor SKGZ zato poziva tržaškega župana, da krivično prepoved umakne in da se tako omogoči prireditev pomembne razstave, ki je nedvomni prispevek k sožitju in sodelovanju na našem področju.

IZVRŠNI ODBOR SKGZ

Odprto pismo predsednika ZSKD županu

Cenjeni gospod Richetti
župan tržaške občine

Pišem Vam, ker imam kot državljan te države in občan tega mesta dolžnost, da po svojih močeh pomagam upraviteljem pri njihovem odgovornem delu glede javnih zadev, da se bo njihovo ravnanje odlikovalo po pravičnosti in modrosti.

K odprtemu pismu pa me je poleg te splošne občutljivosti za skupne stvari pripravila zadolžitev, da kot predsednik Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji zastopam njene posamezne kulturne enote. Kulturno društvo Ivan Cankar od Sv. Jakoba je eno od prirediteljev razstave o bombardiranju našega mesta v letu 1944 in ga je tudi prizadelo, ko se je zadnjo minuto ta trud in miroljubni namen znašel pred zaprtimi vrati palače Costanzi. Razstava je bila sad sodelovanja slovenskih in italijanskih someščanov, odpovedana pa je bila zaradi rabe enega od obeh jezikov.

Vem, Vi morate skrbeti, da ne bo kdorkoli karkoli rekel o županu, paziti morate na nacionalni videz mesta, posebno še v središču. In ohranjati morate politična ravnovesja, spoštovati sprejete obveze in namige političnih partnerjev pri upravljanju občine.

Mislim pa, da predvsem občanom Trsta dolgujete svojo upraviteljsko sposobnost in odgovornost in kot eden od njih pričakujem, da prisluhnite mojim besedam.

Katerikoli jezik na svetu služi samo enemu namenu, sporazumevanju med ljudmi. Čimveč besed, čimveč misli kroži med ljudmi, bogatejše je človeštvo in več možnosti je za srečevanje, za preganjanje strahu pred samoto ali pred čudnimi silami v nas, ki spočenjajo zlo in ogrožajo naš planet. Če nekomu odvzameš besedo, odvzameš tudi možnost, da bi svojo duhovnost živel in izžareval v okolico. Ga zapreš v norišnico odtujenega okolja ali v ječo osame.

Prav gotovo niste mislili kaj takega početi proti Slovencem, ko ste onemogočili razstavo, ki bi jim tudi v njihovem jeziku govorila o slepem nasilju vojne. Taki pa so naši občutki ob Vašem ravnanju in še ob mnogočem v tem našem skupnem Trstu.

Predsednik italijanske republike Cossiga je prevzel svojo visoko funkcijo s slovesno izjavo, da bo predstavljal tudi državljane manjšinskih narodov na ozemlju Italije in da bo jamčil veljavnost ustavnih določil tudi glede njihovih pravic.

Rad, zelo rad bi se razveselil nad podobno Vašo izjavo ali kretnjo: tako bi dali Vi, gospod župan, znak, da se bo Trst kdaj spet zavedel svoje mnogonacionalne narave in vloge. Da ne bomo, tako Slovenci kot Italijani, tonili v brezupni obmejni emarginiranosti, da ne bomo zabredli v spopade, uničevanja, ker smo se kdaj bali dopustiti, da zaživi kaka govorica, kaka beseda med nami.

Z odličnim spoštovanjem

MARKO KRAVOS

predsednik zveze, ki vključuje na ozemlju tržaške občine 15 kulturnih društev, 13 pevskih zborov, 3 godbe, . . .

Trst, 10. septembra 1985

Kljub nasprotovanju Veli

Zahodna Evropa sprejela sankcije proti Pretorii

LUKSEMBURG, PRETORIA — Le dan po Reaganovih sankcijah proti rasističnemu režimu v Pretorii je tudi evropska »dvanajsterica« (z izjemo Velike Britanije) sprejela prve skupne pobude proti Južni Afriki.

Zunanji ministri EGS, ki sta se jim pridružila še španski in portugalski zunanji minister, so včeraj kljub nasprotovanju Velike Britanije dosegli kompromisni sklep, ki obvezuje vso »dvanajsterico«, a daje Veliki Britaniji še nekaj časa za premislek. V teh skupnih pobudah »dvanajsterica« zahteva ukinitev apartheida, preklic izrednega stanja, osvoboditev vseh političnih jetnikov, predvsem pa črnskega voditelja Mandela, in začetek dialoga med režimom in črnsko večino. S tem pozivom kot tudi s političnimi sankcijami, ki predvidevajo nasprotovanje kulturnemu, znanstvenemu in športnemu sodelovanju z rasističnim režimom, se strinja tudi Velika Britanija, odločno pa nasprotuje ostalim konkretnim pobudam.

V Luksemburgu so se namreč domenili, da bodo ukinili izvoz nafte v Južnoafriško republiko, da bodo prepovedali izvoz najsodobnejše tehnologije in zamrznili jedrsko sodelovanje. Še najbolj pa je Velika Britanija nasprotovala sklepu o prekinitvi kakršnegakoli vojaškega sodelovanja, odpoklicu vojaških atašejev in prepovedi uvoza in izvoza vojaške tehnologije, orožja in materiala.

»Dvanajsterica« pa je bila ponovno enotna ob skupnih »pozitivnih« naporih v korist južnoafriške črnske večine, od pomoči žrtvam apartheida do sodelovanja s črnskimi državami južne Afrike.

Vsakomur je lahko na dlani, da so te sankcije precej omiljene in ne bodo bistveno spremenile položaja. »Dvanajsterica« se dobro zaveda nevarnosti bolj konkretnih sankcij, ki bi jih marsikatera država obšla. Sedanje so po mnenju večine zunanjih ministrov prvi konkretni politični pritisk na vlado predsednika Botha.

Včeraj je predsednik Botha grmel proti Reaganovim sankcijam, a na tihem se jih lahko veseli. To veselje je zgovorno pokazal južnoafriški finančni minister Barend Du Plessis, ki je dejal, da je Reagan »izvrstno rešil vprašanje sankcij proti Južni Afriki«. Reaganu je namreč za sedaj uspelo preprečiti konkretnejše sankcije kongresa,

Vsekakor pa je za režim v Pretorii položaj izredno težak. Protesti se nadaljujejo, gospodarstvo je zašlo v težave, tuji gospodarski partnerji pa izgubljajo zaupanje v trdnost režima.

Začel se je »vroči teden« za izdelavo finančnega zakona 1986

Predsednik Craxi zagovarja vladne izbire dežele pa zahtevajo povečanje prispevkov

BOJAN BREZIGAR

RIM — Predsednik vlade Craxi je osebno posegel v polemike o finančnem zakonu. V intervjuju, ki ga danes objavlja gospodarski dnevnik »Il sole - 24 ore«, je povabil stranke petstrankarske koalicije, naj opustijo filozofijo in naj se spoprijamejo s številkami. Po mnenju predsednika vlade je stanje povsem jasno: državni primanjkljaj Italije je za 50.000 milijard lir višji od državnega primanjkljaja drugih industrializiranih držav; polovico tega bremena znašajo pasivne obresti, ki jih mora država plačevati. Treba je torej korenito spremeniti ustroj dohodkov in izdatkov. Naraščanje dolgov je v veliki meri posledica dolgoletne »nepazljivosti« pri državnih izdatkih in sedaj je treba torej poseči predvsem s krčenjem izdatkov, kajti kar zadeva dohodke je Italija že na ravni drugih evropskih držav. Craxi je torej poudaril potrebo po reformi pokojninskega sistema in dejal, da morajo biti kolektivne družbene storitve v skladu s potrebami, odpraviti pa je treba razsipavanje in neučinkovito delovanje.

Današnji dan bo nedvomno pomemben v okviru priprav na sestavo finančnega zakona za leto 1986. Danes bo namreč o tem razpravljalo vodstvo krščanske demokracije, v katerem je že prišlo do sporov glede vsebine zakona oziroma, konkretneje, glede klestenja izdatkov. De Mita je na to sejo povabil vse demokristjanske ministre finančnih resorjev in vse vodilne osebnosti v stranki, z namenom, da pride do sporazuma. Stališča ministra Gorie pa vsaj zaenkrat ne uživajo velike podpore v stranki, saj zakladnega ministra podpirata samo tajnik De Mita in bivši minister Andreatta, medtem ko ima glavnina stranke, s predsednikom Piccolijem na čelu, velike pomisleke.

Drugi današnji pomemben sestanek pa bo v palači Chigi, kjer bo predsednik vlade Bettino Craxi sprejel enotno delegacijo sindikalne federacije CGIL - CISL - UIL, prav tako v zvezi s finančnim zakonom. Obenem pa bodo sindikati zahtevali od predsednika vlade nekatere druge ukrepe, med katerimi predvsem pravičnejše obdavčenje delavskih plač.

Sicer pa se je »vroči teden« priprav na finančni zakon začel že včeraj s pomembnim sestankom med predstavniki vlade in predstavniki dežel. Vlado so zastopali zakladni minister Goria, minister za dežele Vizzini in podtajnik pri predsedstvu vlade Amato, delegacijo predsednikov dežel pa je vodil predsednik Veneta Bernini, ki je v tem obdobju predsednik konference dežel. Srečanje je bilo zelo živahno in iskreno, morda celo preveč, saj so predstavniki dežel spregovorili takoj v začetku z vso odločnostjo, ne da bi ministru Gorii pustili do besede. Dežele se v bistvu pritožujejo nad krčenjem sredstev in poudarjajo, da so vsa zadnja leta morale spoštovati »načrtovano« stopnjo inflacije in ne realne, kar pomeni, da so se državni prispevki deželam dejansko zmanjšali. Dežele torej zahtevajo, naj se njihova proračunska sredstva povečajo vsaj v enaki meri kot realna stopnja inflacije, obenem pa predlagajo avtonomijo, kar zadeva obdavčevanje.

O finančnem zakonu je včeraj razpravljalo tudi vodstvo socialistične stranke. Martelli je v svojem uvodnem poročilu ponovil, da »nima smisla kritizirati tistega, česar še ni« in navedel točke, ki so za socialistično stranko prioritetnega pomena: nadaljnja omejitev inflacije, nadzorstvo nad zadolžitvijo države, preosnova socialnih storitev, poživitev gospodarstva in investicije za obnovitev tehnologije. Po Martellijevem mnenju morajo ostati socialne storitve javne, vendar pa jih je treba bolje nadzorovati. Obenem socialisti nasprotujejo večjim davčnim bremenom.

Kljub tej veliki zmedi pa se bodo danes v palači Chigi sestali gospodarski ministri z namenom, da začnejo sestavljati finančni zakon.

Žalna seja na Občinah

TRST — V Prosvetnem domu na Občinah je bila sinoči žalna seja, ki jo je KD Tabor priredilo v počastitev tragično preminulih domačinov Rudija Vremca, Radija Dolenca, Venceta Miliča in Ivana Sosiča.

Številnim domačinom je spregovorila v imenu društva predsednica KD Tabor Nori Jerič, ki je omenila priljubljenost umrlih, ki so bili, kot je dejala, vse svoje življenje vzgled poštenosti, delavnosti, zavednosti, ki so v tem duhu vzgojili otroke in ki so tudi v najtežjih trenutkih naše zgodovine, je dejala, vsak po svojih močeh, bodisi politično, bodisi na kulturnem področju, dali svoj prispevek v prizadevanjih za naš nadaljnji obstoj. Po njenem govoru in enominutnem molku sta nastopila še moški pevski zbor Tabor in mešani pevski zbor Primorec - Tabor.

NA 5. STRANI

SILOVIT IZBRUH NASILJA V ANGLEŠKEM ČRNSKEM GETU

BIRMINGHAM — Dve smrtni žrtvi, dva pogrešana, na desetine ranjenih in milijardna škoda je težak obračun prave mestne bitke, ki se je predsinočnjim vnela v angleškem mestu Birmingham. Izgredi so se pričeli potem ko je skupina temnopoltih mladeničev pretepla policaje, ki so enemu od njih prisolili globo zaradi prometnega prekrška. Na kraj so prihiteli drugi agenti, toda izgredi so se razširili neverjetno hitro in zajeli ves mestni predel, v katerem prebivajo predvsem potomci karibskih priseljencev in prebivalstvo azijskega porekla.

Na stotine demonstrantov je najprej podtaknilo ogenj v nekem zabavišču, nato pa so se z molotovkami znesli še nad druga poslopja in pričeli plenitj po trgovinah, ki so pretežno last Azijcev. Demonstranti so se silovito spopadli s stotinami policistov, ki so kmalu prišli na kraj izgredov, gasilcem pa so z barikadami in kamenjem preprečili gašenje požarov. Bitka je trajala dobri dve uri, omejeni neredi pa so se nadaljevali do zore. Med agenti in gasilci so včeraj našteli vsaj trideset ranjenih. Smrtni žrtvi sta brata azijskega porekla, ki sta zgorela pod ruševinami poštnega urada.

Razloge za silovit izbruh nasilja gre verjetno iskati v brezposelnosti, ki v tem kraju dosega skoraj 50 odstotkov delovne sile, obupu in zapostavljenosti črnske mladine, ki vidi v nasilju in plenjenju edini način za izhod iz bede.

Spopadi so se v bolj omejenem obsegu nadaljevali tudi sinoči.

DREVI IN JUTRI V TRSTU

Veliki mednarodni košarkarski turnir

TRST — Drevi in jutri bo v Trstu veliki mednarodni košarkarski turnir, na katerem bodo nastopili zagrebška Cibona, evropski prvak, milanski Simac, italijanski prvak, rimska Bancoroma in tržaški Stefanel.

Drevi bosta polfinalni srečanji. Ob 20. uri bosta igrala Cibona in Bancoroma, sledila bo tekma med Stefanelom in Simacom. Jutri pa bosta finalni srečanji za 3. oz. 1. mesto.

Zagrebška Cibona je sinoči igrala prijateljsko srečanje v Gorici proti Segafredu in izgubila s 85:94. V zagrebških vrstah pa ni igral eden najboljših evropskih košarkarjev sploh Dražen Petrović.

NA 10. STRANI

Na včerajšnji tiskovni konferenci nadstrankarskega komiteja

Napredne sile Koroške podpirajo nadaljevanje dvojezičnega pouka

CELOVEC — *Včerajšnja tiskovna konferenca »nadstrankarskega komiteja za obrambo dvojezičnega pouka na Koroškem« je izzvenela v nekakšen povzetek vsega, kar se je na tleh dvojezične južne Koroške dogajalo od lanskoletne »pomladne« iniciative koroškega Heimatdiensta in deželne svobodnjaške stranke, naj bi se ločevali otroci po narodni pripadnosti.*

O »aktualnih vprašanjih dvojezičnega pouka« so na konferenci, ki jo je vodil profesor celovške univerze dr. Peter Gstettner, novinarjem spregovorili predstavniki obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev (Zveze slovenskih organizacij in Narodnega sveta), profesorji univerze za izobraževalne poklice, zastopniki koordinacijskega nemško-slovenskega odbora krško-celovške škofije, katoliške mladine, socialistične mladine, zveze demokratičnih žena in avstrijskega visokošolskega društva. Poleg teh tudi direktor deželne pedagoške akademije na Koroškem dr. Ewald Krainz, ki je zelo plastično opisal prednosti »odličnega dvojezičnega pouka na južnem Koroškem«, ki si ga je bil večkrat zapored ogledal, kajti »prednost, da lahko mislim v dveh jezikih pomeni tudi v osebni izobrazbi vsakega posameznika veliko« in je zato pozval k ustvarjanju »takšne klime, v kateri bodo starši zainteresirani, da svoje otroke prijavijo k dvojezičnemu pouku«.

Tekoče šolsko leto se je na Koroškem začelo zadnji ponedeljek in tisti starši, ki se za takšno prijavo niso odločili že v maju, imajo zanjo še deset dni časa. Deželni šolski svet bo objavil število k dvojezičnemu pouku prijavljenih otrok sredi oktobra, za enkrat pa če povzamemo neuradna opažanja pedagogov njihovo število narašča.

O »klimi« je bilo pravzaprav največ govora. O »nemiru« v deželi, ki ga kot je bil dejal vodja manjšinskega oddelka pri deželnem koroškem šolskem svetu dr. Valentin Inzko, »nikoli niso vnašali pripadniki slovenske narodnostne skupnosti«, kot je velikokrat tod slišati. O »politični morali«, kamor, kot je bil dejal sodelavec slovenskega znanstvenega inštituta v Celovcu, sodi tudi spoznanje, da »na avdicijah deželnega zbora o šolskem vprašanju razen koroškega Heimatdiensta nihče od vabljenih ni hotel ločevanja otrok na slovensko in nemško govoreče.«

»Klima«, ki je bila pognala letošnje pedagoško kolo leta 1985/86 pa od blizu približno takole izgleda: zadnji teden v avgustu je kolegij okrajnega šolskega sveta v Velikovcu zavrnil nastavitev slovenske učiteljice Helge Mlinar za ravnateljico na dvojezični šoli v Škocjanu in se zavzel za Karla Wundra, pa čeprav slednji ni usposobljen za dvojezični pouk, niti nima dovolj kvalifikacij in službenih let kot Mlinarjeva (v svojih dvajsetih učiteljskih letih je 3 leta poučevala na ljudski šoli v Vogrčah in nato 17 let v Škocjanu), da o občinski seji v Žitari vasi (bila je prvi septembrski teden) sploh ne govorimo, kjer so se odborniki krčevito zavzeli za zaščito okolja, medtem ko se je precej zataknilo pri razpravi o dvojezičnih napisih v tamkajšnji ljudski šoli (odloči naj deželni glavar, so rekli), oba zastopnika FPÖ (svobodnjakov) pa sta se celo zavzela, da bi ravnatelja Franca Kukovico ali suspendirali ali pa premestili na kakšno drugo ljudsko šolo.

O »pravici staršev« (da odločajo v katerem od obeh deželnih jezikov se bo njihov otrok šolal) je dr. Manfred Moser (univerza v Celovcu) duhovito pripomnil, da je to v praksi gledano pravzaprav »pravica mater«, ki se v večini primerov edine brigajo za šoloobveznega otroka, in imajo »torej ženske odločujočo besedo v deželi.«

In o sloganu, ki preplavlja deželo: »Vsakemu svojo šolo« je nekdo od udeleženih poltiho pripomnil, da je prav takšen, kot če bi nekdo zahteval: »Vsakomur svojega deželnega glavarja.«

In še za piko: letošnje šolsko leto bo potekalo po starem, le da si bodo vmes nekateri deželni poslanci lahko ogledali, kako poteka dvojezični pouk. Do jeseni leta 1986 pa bodo odločili: ali ga pustiti pri miru in — kot to vedno zahteva socialistična mladina v Avstriji — celo izboljšali, ali ločiti otroke, ali pa jih — po nekakšnem kompromisnem predlogu — ločiti pri glavnih predmetih, in jih pustiti »dvojezično« le telovaditi, peti in opravljati ročna dela in risanje.

BARBARA GORIČAR

Kljub zmagi laburistov na volitvah

NORVEŠKI KONSERVATIVCI OHRANILI RAHLO VEČINO

OSLO — Stranke koalicije desnega centra so na podlagi rezultatov političnih volitev na Norveškem ohranile rahlo večino v parlamentu, kljub izrazitemu napredovanju strank leve opozicije. V 157-članskem parlamentu bo koalicija, ki jo vodi konservativni ministrski predsednik Kaare Willoch, razpolagala z 78 poslanci, opozicija pa si je zagotovila 77 sedežev (laburisti 71 in socialisti 6). Dva sedeža je ohranila skrajno desničarska Stranka progresa, ki bo po vsej verjetnosti z zunanjo podporo zagotovila dosedanjemu vladnemu bloku ohranitev minimalne večine.

Uspeh levičarskih strank, ki sta skupno pridobili 4,3 odst. glasov in 7 poslancev v primerjavi s prejšnjo sestavo parlamenta, pripisujejo komentatorji predvsem kritiki vladne politike v škodo socialnim storitvam. Zaradi minimalne večine se vladnim strankam obetajo težave v primeru, da bi glede nekaterih vprašanj prosti strelci glasovali enako kot opozicija.

Iz ZDA in SZ optimizem glede pogajanj

Nekaj spravljivih izjav o odnosih med blokoma

WASHINGTON, MOSKVA — Po nedavnih polemikah v zvezi s t.i. »kemičnim vohunstvom« je vrsta spravljivih izjav ameriških in sovjetskih voditeljev v zadnjih dneh nekoliko izboljšala vzdušje v odnosih med velesilama. Predsednik Reagan je izkoristil obisk danskega ministrskega predsednika za optimistično oceno možnosti, da obrodi novembrski vrh z Gorbačovom v Ženevi konkretne sadove. Srečanje lahko predstavlja po njegovem mnenju izhodišče za izboljšanje medsebojnih odnosov.

Reagan se je v tem navezal na izvajanje podpredsednika Busha, ki je prav tako te dni izrazil prepričanje, da lahko pride v Ženevi do konkretnih sporazumov, še posebno glede prepovedi uporabe kemičnega orožja. Stališče ZDA je na tiskovni konferenci delno pojasnil tudi namestnik državnega tajnika za politične zadeve Michael Armacost, ki je dejal, da ZDA ne pristajajo na opustitev raziskav o t.i. vesoljskih vojnah kot predpogoj za zmanjšanje jedrskih arzenalov. Neuradne sovjetske ponudbe o 40-odstotnem zmanjšanju jedrske zaloge v zameno za opustitev vesoljskega obrambnega programa je zavrnil kot zgolj propagandne.

S svoje strani je Gorbačov na srečanju z nemškim socialdemokratskim predstavnikom Johannesom Rauom dejal, da je SZ pripravljena sprejeti in spoštovati sporazum o odpravi kemičnega orožja v srednji Evropi. Sovjetski voditelj je tudi pozitivno ocenil predlog o Palmejevem koridorju, po katerem naj bi v srednji Evropi med obema blokoma nastalo brezjedrsko področje.

Pred 12 leti je vojska zrušila demokracijo

Čile se bo danes spomnil tragične Allendejeve smrti

SANTIAGO DE CHILE — Na današnji dan pred 12 leti je čilska vojska s krvavim državnim udarom zrušila demokratično izvoljeno vlado predsednika Allendeja. Pinochetov režim je že podaljšal trajanje izrednega stanja, saj se boji, da bi po zadnjih manifestacijah novi protesti kalili sedanje slavje vojske in peščice ljudi, ki še podpirajo diktaturo. Večina Čilencev pa bo na današnji dan z žalostjo obujala spomine na tiste tragične ure napada na predsedniško palačo Moneda, ko se je pod vojaškimi škornji golpistov zrušila najstarejša demokracija Latinske Amerike in je bil ubit predsednik Salvador Allende. Enake občutke pa bodo imeli celo tisti Čilenci, ki so s pouličnimi manifestacijami in izgredi v zadnjih mesecih Allendejevega predsedovanja dali vojski pretvezo, da je z državnim udarom zrušila prvo svobodno izvoljeno socialistično vlado.

Pinochetov režim je torej vedno bolj osamljen. Pokonci ga še drži represija vojaškega in policijskega aparata ter razdrobljenost opozicije. A prav tu prihaja do premikov. Poskus, da bi z aretacijami politikov in sindikalistov omajali temelje začetne akcijske enotnosti, se je po vsem sodeč izjalovil. Predsinočnjim je režim izpustil 15 od 64 politikov in sindikalistov, ki so jih aretirali v soboto, dva dni po množičnih protirežimskih manifestacijah, ki so terjale življenje 10 oseb. Vsi izpuščeni od Esteveza do Bustosa in sindikalnega voditelja Seguela so včeraj poudarjali potrebo po enotnosti in spoštovanju sporazuma o prehodu k demokraciji, ki ga je podpisalo 11 čilskih opozicijskih strank.

Na ponedeljkovi seji

IO SKGZ o številnih perečih problemih Slovencev v Italiji

Odločna obsodba ponovnega poskusa razlaščanja in razprava o pobudah za dosego zaščitnega zakona

TRST — Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze je v ponedeljek v Trstu razpravljal po počitniškem razdobju o nekaterih številnih perečih vprašanjih Slovencev v Italiji. Sprejel je odločno stališče proti prepovedi tržaškega župana Richettija razstave z dvojezičnimi napisi o bombnih napadih 1944. leta na Trst v občinski galeriji v palači Costanzi in ki ga v celoti objavljamo na prvi strani.

Prav tako je bil izvršni odbor SKGZ odločen in soglašen v obsodbi ponovnega poskusa razlaščanja za gradnjo pospeševalnika na Padričah. Med razpravo, v katero so posegli številni člani, je bilo ugotovljeno, da je prišlo do neresnega in neustreznega odnosa ustanove do prizadetih domačinov, katerih o ničemer niso obvestili, čeprav so tako določali prej sprejeti dogovori. Premestitev okrog 40 hektarjev zahtevnega področja k vasi bo vaščane resno prizadelo in bo neprimerno večja škoda. Tehnična argumentacija o potrebi premestitve ni prepričljiva. Izvršni odbor je zato podprl stališče neposredno prizadetih vaščanov in vseh organizacij, zbranih v skupnem koordinacijskem odboru, da se odločno upro razlaščanju in pri tem poudaril, da problem prizadene širšo slovensko narodnostno skupnost v Italiji.

Izvršni odbor SKGZ je nato razpravljal o boju za dosego globalnega zaščitnega zakona in o raznih pobudah, ki bi bile umestne v tem razdobju zlasti v okviru enotne slovenske delegacije, ki je že bila pri predsedniku Pertiniju in je logično, da seznani z našimi problemi tudi novega predsednika Cossigo, ki je s svojimi izjavami že pokazal poznavanja in občutljivost za to problematiko.

Odbor je obravnaval razne pobude, da se opozori italijansko javno mnenje, da se ponovno manifestira na razne načine.

V Trstu bo 8. in 9. novembra deseto srečanje manjšin, katerega bo pod pokroviteljstvom Enotne slovenske delegacije organiziral SLORI. Na srečanju bo zastopanih 25 manjšinskih organizacij iz Avstrije, Italije, Jugoslavije, Madžarske in Švice. Srečanje bo na temo »Kultura sožitja«.

Izvršni odbor je razpravljal o nekaterih problemih, ki so bila na dnevnem redu zadnjega zasedanja glavnega odbora in ki zadevajo usmeritev in učinkovitost organizacije. Sklenil je prirediti posvet o teh vprašanjih. Posvet bo priprava za redni občni zbor, ki bo 15. decembra v Trstu.

Odbor je še razpravljal o slovenskih TV oddajah, o odboru za uveljavljanje idej odporništva in vesteh, da nameravajo arditi prirediti ob koncu meseca veliko manifestacijo v Trstu na Trgu Unità in pred fojbo v Bazovici.

Meseca oktobra v Starem selu pri Kobaridu

Odkrili bodo spomenik beneškemu narodnemu heroju Marku Redelonghiju

ČEDAD — V nedeljo, 13. oktobra, ob 10. uri bo v Starem selu pri Kobaridu svečano odkritje spomenika beneškemu rojaku, partizanu in narodnemu heroju Marku Redelonghiju. Marko je padel junaške smrti v boju proti nacifašizmu, obenem pa je bil vzor upora beneškega prebivalstva proti okupatorju.

Pobuda za otvoritev spomenika je dalo Združenje zveze borcev Slovenije, posebno iz Kobariškega in Tolminskega. Organizatorji vabijo na to pomembno svečanost tudi zamejske Slovence, posebno vabilo pa naj gre bivšim tovarišem in soborcem beneškega junaka Marka.

Lik Marka Redelonghija je v zadnji številki Novega Matajurja predstavil Izidor Predan. Članek, ki nosi naslov »Kdo je bil narodni heroj Marko Redelenghi?« povzemamo tudi za naše bralce.

Rodil se je v vasi Zapatok, občina Podbonesec, 24. aprila 1912. leta. Še mlad je zapustil rojstno vas in se poročil z mlado in lepo »Ujenko« iz Starega sela. Do začetka druge velike vojne sta živela v Podbeli na Kobariškem. Marko je bil že pred vojno zaveden Slovenec in antifašist. Ko so začele na tem področju pokati prve puške proti okupatorju, je bil Marko med prvimi v gozdu, postal je hraber in legendaren borec za svobodo.

Udeležil se je vseh pomembnejših bitk in spopadov z nacifašisti, a najbolj se je odlikoval, ko je skupino svojih partizanov napadel nemško letališče Belvedere, 13 km severnovzhodno od Vidma.

Nemška letala so zasledovala partizane po vsej Beneški Sloveniji, ker nemški in fašistični bataljoni niso mogli zaustaviti pohodov partizanskih brigad, jih razbiti in uničiti. Nemška letala so napravila precej škode našemu prebivalstvu, pod bombami so gorele vasi in ljudje.

Ker niso imele slovenske partizanske enote protiavionskega orožja, da bi sklatile letala z neba, je bilo treba poiskati letala v njihovem leglu ali brlogu in jih takoj uničiti.

Zato so v noči med 12. in 13. marcem 1944. leta poskrbeli partizani II. bataljona Briško - beneškega odreda, ki jih je vodil komandant, naš beneški rojak iz Zapatoka, Marko Redelonghi. Partizanov je bilo približno 70 in Marko jih je razdelil v tri skupine. Tekli so preko hribov, ob rekah po dolinah, mimo neštetih sovražnih postojank in so se tako po dolgi, naporni, drzni in nevarni hoji pritihotapili do poslopij letališča.

Prva skupina je napadla močno stražarnico na letališču in po kratkem boju zavzela barako, v kateri se je branilo 30 Nemcev. Zažgali so hišo - poslopje in plameni so kakor nalašč razsvetljevali prostorno letališko polje, tako da je laže delala druga skupina.

Ta je takoj stekla k letalom in začela z zažiganjem.

Od treh letal tipa messerschmidt 190, dveh lovcev fokke - w ulf, treh izvidniških letal starch, enega kurirskega letala in dveh velikih kamionov, je ostalo le kup ožganega in skrivčenega železa.

Tretja skupina je napadla vilo, v kateri so popivali, se zabavali z lahkoživimi ženskami nemški letalski oficirji. Pred ognjem partizanskih brzostrelk je padlo 8 nemških letalskih oficirjev. Vodstvo Briško - beneškega odreda je za ta podvig predlagalo Marka za visoko odlikovanje.

Marko pa odlikovanja ni več prejel, ker je dne 5. maja 1944. leta umrl junaške smrti v boju. Ranjen je bil v nogo v enem izmed neštetih spopadov z Nemci in je obležal z osmimi borci svojega bataljona v podzemeljskem bunkerju, blizu vasi Breginj, na Kobariškem. Bili so izdani. Proti mali skupini partizanov je šlo 180 nacistov. Šestim tovarišem se je po kratki borbi posrečilo izvitise iz nemškega obroča, Markov namestnik Just je padel, Marko pa se je boril do zadnjega in zadnji naboj, zadnjo patrono, je pustil sam zase. Ni hotel priti sovražniku živ v roke, da bi ga ne mučili, kakor so mučili, maltrali njegovega očeta v Zapatoku in ga potem ustrelili.

To je bil, na kratko povedano, Marko Redelonghi, naš rojak iz Zapatoka. Po osvoboditvi ga je Jugoslavija, na predlog Republike Slovenije, proglasila za narodnega heroja.

V Kobaridu so ga že zdavnaj počastili s tem, da nosi del mesta njegovo ime: Markova ulica.

Dne 13. oktobra pa bomo vsi zavedni in napredni Slovenci, z ene in druge strani meje, svečano odkrili spomenik našemu rojaku v Starem selu pri Kobaridu. Za postavitev tega spomenika so dali tudi ANPI iz Vidma ter sekcije ANPI Nadiških dolin svoj skromen, a čuten in srčen prispevek.

S ponedeljkove tiskovne konference v Milanu

Beneško podjetje Beneco Kronos med prvimi proizvajalci športne obutve v Italiji

MILAN — »Letošnji sejem je pokazal, da smo prav izbrali in da je bila pot, po kateri smo šli do sedaj pravilna. Zato mislimo po tej poti nadaljevati, se pravi izpopolnjevati tehnično plat, pri tem pa ne pozabiti na modo in na lep izgled«. Takšna je bila sintetična ocena nastopa beneškega podjetja Beneco Kronos na letošnjem Mednarodnem sejmu poletne športne opreme in kampiranja (MIAS), ki je bil od 8. do 10. septembra na milanskem razstavišču; pozitivno oceno nam je podala upravna direktorica podjetja Andreina Tomšič, podkrepljeno s številnimi podatki pa so jo na ponedeljkovi tiskovni konferenci v milanskem hotelu Principe & Savoia zvečer bolj poglobljeno predstavili specializiranemu tisku odgovni za proizvodnjo, upravo in prodajo pri relativno mladem beneškem podjetju.

Firma Beneco Kronos, ki od leta 1980 deluje v občini Šent Lenart v Benečiji, se danes lahko ponaša s preko 400 tisočimi pari športne obutve letne proizvodnje in s skupnim prometom, ki je leta 1984 presegel 20 milijard lir. Pri tem je treba vedeti, da se preko 60% prometa nanaša na prodajo v tujini; visoki produktivnosti na področju športne obutve pa je treba prišteti še smučarske palice, ki so bile med prvimi uspelimi proizvodi beneškega podjetja. S temi razveseljivimi podatki ter z zelo bogato kolekcijo za poletno sezono 1986 se je Beneco Kronos najprej predstavila specializiranim operaterjem na sejmu, nato pa še tisku, da bi potom njega prodrla v širšo javnost. Pravzaprav pa so proizvodi Kronos prvenstveno namenjeni aktivnim športnikom, tokrat pa so v kolekcijo vključili tudi vrsto sprehajalnih čevljev in telovadnih copat, ki sodijo na vedno zahtevnejše in pa tudi donosnejše področje obutve za prosti čas.

Med glavne uspehe, kot so na tiskovni konferenci naglasili Andreina Tomsič, odgovoren za razvoj in proizvodnjo Drago Milič ter odgovoren za prodajo Claudio Duriavig, nedvomno sodi prodor Beneca Krnos na četrto mesto v Italiji med proizvajalci športne obutve. Kar zadeva tujino pa se beneška tovarna lahko ponaša z visoko prodajo smučarskih čevljev »Alpina« (z njimi je prodrla tudi na ameriško tržišče) in snežk. Med smučarske artikle spadajo seveda tudi smučarske palice, s katerimi je kot uradni sponsor nastopila tudi na sarajevski zimski olimpiadi. Sicer pa je vlogo tehničnega sponsorja, se pravi tvrdke, ki nudi svoje proizvode raznim ekipam, prevzela tudi na drugih področjih, še posebej na tistih, kjer je dosegla najvišjo kakovost. Tako bo v tekmovalni sezoni, ki je pred nami, dala na voljo predvsem telovadne copate številnih košarkarskim ekipam, ki nastopajo v prvi moški in ženski italijanski ligi, proizvodi Beneco Kronos pa bodo »označevali« tudi ekipo Jadran.

V izdelavi copat za košarkarske treninge in tekme je znak Beneco Kronos dosegel največ uspehov, saj je v zadnjem katalogu tudi posebej skrbno izdelana obutev, ki ji je dal oseben pečat (in podpis) znani jugoslovanski košarkar Dalipagić. Poleg košarke in že omenjenega smučanja je proizvodnja Beneca Kronos še specifično namenjena odbojki, tenisu in raznim zvrstem teka. Z vstopom na področje obutve za prosti čas pa se želi tovarna približati tudi širšemu občinstvu, istočasno pa skrbeti za nenehno tehnično izpopolnjevanje specifičnih vrst športne obutve, vse v težnji za še večjo uveljavitev znamke Beneco Kronos. (bip)

V Gorici mednarodni natečaj »Lipizer« za mlade violiniste

GORICA — S krajšo slovesnostjo, včeraj dopoldne v deželnem avditoriju, se je v Gorici pričel letošnji (četrti) mednarodni natečaj za mlade violiniste »Rodolfo Lipizer«, prireditev, ki je letos doživela izredno velik odziv v mednarodnem merilu in uveljavitev in priznanje tudi v Italiji. Prijavilo se je kar 62 violinistov iz 23 držav, prisotni so novinarji iz Madžarske in Anglije, ki spremljajo tovrstne glasbene prireditve, vloženi so bili veliki napori, da bi prireditev bila zares na višini, saj je samo to pogoj, da bo pobuda uspevala tudi v prihodnje, kljub temu, da bo treba premagati še nekaj ovir predvsem finančnega značaja.

Na to je v priložnostnem govoru opozoril predsednik kulturnega društva »Rodolfo Lipizer«, prof. Lorenzo Qualli, ki je obenem izrekel priznanje različnim ustanovam, ki so izvedbo letošnjega natečaja podprle. Teh je kar dvanajst.

Udeležence natečaja so pozdravili še goriški župan Scarano, deželni odbornik Mario Brancati, šolski skrbnik Sanminiatelli, goriški prefekt Pierangeli ter Luciano Chially, kot predsednik strokovne žirije, ki bo imela prav gotovo nelahko nalogo. Član žirije je tudi znani slovenski violinist Rok Klopčič. Na včerajšnji dopoldanski slovesnosti so z žrebom določili tudi vrstni red nastopov, popoldne pa so se zvrstile že prve preizkušnje. Jutri bo v pokrajinski sejni dvorani, s pričetkom ob 10. uri 3. mednarodni strokovni posvet o violini. Tekmovalni del natečaja se bo zaključil v soboto, 14. t. m., ob 20.30, v nedeljo s pričetkom ob 20. uri pa bo slovesnost ob podelitvi nagrad in priznanj, uro zatem pa zaključni koncert zmagovalcev, ki bodo igrali ob spremljavi simfoničnega orkestra iz romunskega mesta Iasi.

Mingarelli in Chirico nista več v aretaciji

GORICA — Letos spomladi je beneški preiskovalni sodnik dr. Casson odredil artacijo nekdanjega karabinjerskega generala Dina Mingarellija in podpolkovnika Antonina Chirica. Obtoževal ju je, da sta, prvi kot komandant videmske legije karabinjerjev, drugi kot preiskovalni oficir, leta 1972, po atentatu pri Petovljah, ukazala skriti nekaj tulcev. Pripadali naj bi samokresu s katerim so bili takrat ustreljene metke v avtomobil, v katerem so potem neznanci položili razstrelivo.

Za atentat namreč dolžijo nekatere neofašiste, preiskovalci pa so takrat menili, da so za atentat krivi nekateri goriški mladeniči.

Casson je pred nekaj meseci dal aretirati Mingarellija in Chirica. Zaslišal ju je. Sedaj pa so rimski sodniki, na priziv dveh aretiranih, razveljavili sklep sodnika Cassona. Mingarelli in Chirico sta sicer že bila na začasni svobodi.

MIŠKO KRANJEC

Povest o dobrih ljudeh

96.

Vse stvari so željne, da se človek ozre po njih, da se jih dotakne s svojo roko; ker za kaj naj bi sicer bile na svetu, če ne, da razveseljujejo človeka? Zato pa jim mora človek vračati svojo ljubezen. In dober človek to rad stori in tudi vedno dela tako; dober človek pogladi živali, ki jih vidi, pobožа rože, ki cvetejo in ogovarja ptice, ki letajo po zraku ali pojo v gozdu in ga razveseljujejo. Človek mora tudi sonce z ljubeznijo pobožati, prav tako sinje nebo in bele oblake na tem sinjem nebu, pomladne mehke vetrove, večerne zarje in drobne zvezde v jasni spokojni pomladni noči.

Vse te stvari so željne človeške ljubezni. Človek pa, ki ni nehvaležen, se ozre z ljubeznijo po slednji stvari, ki je zaradi njega ustvarjena in slednji stvari posveti troho svoje brezmejne, neugasljive ljubezni. In dokler človek lahko izžareva svojo ljubezen na stvari okoli sebe, toliko časa živi. Kakor bo tudi sonce živelo na nebu in svetilo, dokler bo hranilo v sebi gorkoto do vsega.

Morda si ljudje nikjer tako kakor v Koštrčevi hiši ne želijo pomladi. Saj prinaša vsakemu od njih nekaj novega, nekaj, s čimer se mu bo oddolžila in s čimer mu bo pokazala svojo ljubezen.

Ogibljejo se sobe in iščejo vsega mogočnega dela na vrtu. Prekopane in poravnane so gredice, shojene so majhne ravne poti, ki ločijo gredice od gredice, vrženo je prvo seme, ki naj ga obudi sonce k življenju. Po gredicah je razmetan papir in krpe in lansko trnje, kar vse naj plaši drobne ptice, predvsem vrabce, da ne bodo pobirali semenja. Vrženo je solatno seme, posajen je lukec in posejane so prve rože, rumeni narcisi pa imajo že popje in se bodo kaj hitro razcveli. Prav tako kaže jurovščček, da bo kmalu cvetel, medtem ko dela večno zeleni pušpan plot okoli gredic.

Ljudje, ki so pobegnili iz sob, imajo nad vsako drobnjarijo svoje posebne radosti; vse jih zanima, vse hočejo videti; radovedni so na sleherno drobnjavo; ali so se narcisi že razcveli, ali se je seme na gredicah prijelo. Iz gozda, kamor še vedno zahajajo po drva, prinašajo rože, ki jih postavljajo v lončke in v njih cvetejo rože dalje. Za koga? Za staro Ano Koštrčko, ki se že giblje po sobi, ali za slepo deklico Katico? Kaj so rože za Katico, ki ne more videti njihovih barv; edino, kar dojema, je njihov različni in opojni vonj. Toda še stoji Katica pred hišo, zadehti vsa narava; iz gozdov prihaja vonj rož, ki se meša z vonjem breskev, z vonjem zemlje in z vonjem jarkov.

Katica stoji sredi vsega tega življenja; zakaj ostala je edino bitje v tej hiši, okoli katere se zbirajo ljudje; ostala je edina, ki še ume zbuditi v njihovih srcih nekaj stare, nikdar pozabne radosti lepih zimskih večerov. Zakaj Katica včasih še zapoje. Njen glas je postal samo otožnejši; niti pomladno sonce ne more vzdramiti česa veselega v njej.

Katica poje ob večerih, kadar posede ljudje v Koštrčevi sobi, kajpada še vedno okoli peči, ker ta navada ne bo nikdar umrla, Katica poje, kadar sedi pred hišo in se greje na soncu. Ljudje, ki delajo na vrtu, postoje za trenutek in se zasanjajo.

Zakaj zdi se, da manjka v tem svetu nečesa, kar je bilo prej sicer skoraj neopazno; ko pa ni tistega, se jim zdi, da je nastala v hiši vrzel, ki se ne da z ničimer nadomestiti.

O tem, kaj je to, ne spregovori nihče, kakor bi se bili dogovorili, da bodo molčali. In zvesto molčijo, ko se tako na široko menijo o vsem drugem. Samo Katičina pesem o zavrženem otroku in njegovi materi razodeva, kaj mislijo.

Mislijo na Marto.

Marta je prizadejala temu domu težko rano, ki ne bo nehala nikdar boleti. Marta je tista, ki je nekako oskrunila ta mir in lepoto te hiše in kraja, ker se je naveličala življenja v tem domu in med temi ljudmi.

Stališče župana Richettija do razstave v Palači Costanzi

Slovenščina da, toda le v družbi nemščine, angleščine in francoščine

Tržaški župan Richetti vztraja pri svojem neverjetnem stališču o neprimernosti slovenskih podnapisov na fotografski razstavi o bombardiranju Trsta leta 1944, ki jo je Odbor za mir od Sv. Jakoba, s Pončane in od Magdalene nameraval odpreti v Palači Costanzi. V ponedeljek popoldne se je s svojim spremstvom spretno umaknil članom odbora, ki so ga čakali pred njegovim uradom, da bi se neposredno pogovorili z njim. Zvečer je na seji občinskega odbora lakonsko odgovoril odborniku SSk prof. Alešu Lokarju, da razstava pač ne more biti dvojezična, ker ne zadeva izključno slovenske manjšine. Logično je torej sklepati, da bi po njegovem mnenju slovenski prevod podnapisov hudo »žalil« dobromisleči italijansko govoreči del meščanov, kar normalno razgledani in do minimalne mere kulturni človek lahko sicer vzame na znanje, ne more pa tega do popolnosti razumeti. Drug Richettijev argument je bil filozofiranje o namembnosti Palače Costanzi, ki po njegovem (zaenkrat kaže da osebnem) mnenju ne bi smela biti na voljo zasebnim združenjem in organizacijam. Do tega spoznanja je očitno prišel prav v trenutku, ko bi slovenski podnapisi na fotografski razstavi utegnili hudo razburiti občutljivo italijansko oko.

Kot rečeno, je gospod župan v ponedeljek odnesel pete, včeraj dopoldne pa se mu očitno ni uspelo izmakniti srečanju, ki ga je zahteval omenjeni Odbor za mir. Sprejel je njegovo 9-člansko delegacijo in ji ponovil »tehtne« razloge za odpoved gostoljubnosti v občinski Palači Costanzi, ki jih je že navedel Lokarju v odgovor. Še več: če bi italijansko - slovenskim dodali še nemške, angleške in francoske podnapise, bi morda le lahko nasitili volka in hkrati rešili kozo. Zadeva bi tako dobila tisti tolikanj opevani »kozmopolitski« ton, v katerem utone vse, kar je kdajkoli z vseh vetrov prišlo v Trst, le da se ne bi preveč razločno slišala tista nadležna, stoletja prisotna »kraška govorica«.

Kakorkoli že, naš prvi občan je v imenu svojih somišljenikov pripravljen prenesti slovenščino v Palači Costanzi le, če jo Odbor za mir spravi v dobro družbo zveneče francoščine in angleščine. V tem primeru bo mnogo manj slepeča za občutljivo italijansko oko; kaj zato, če na razstavo ne bo nobenega Angleža ali Francoza, kaj nam mar, če so gradivo prispevali tudi Slovenci in če so prav oni, skupaj z italijanskimi meščani — in ne Angleži in Francozi — na svoji koži prenesli bombardiranje, o katerem teče beseda. Toda Richetti je širokogruden človek, njegova dobrota gre še dlje. Pripravljen je poravnati tudi stroške za novo postavitev oziroma za tisk novih vabil k ogledu take, mnogojezične razstave. Vse to pa z enim samim, svetim ciljem: še enkrat stlačiti glavo v pesek, še enkrat prikriti, kar je že stoletja na dlani: Trst je in ostane mesto v italijanski državi, njegovo prebivalstvo pa je narodnostno mešano in se v glavnem deli na italijansko večino in na slovensko manjšino. Resnica, ki še vedno moti, da ne rečemo celo boli, namesto da bi bogatila.

Odločen protest proti krivičnemu ravnanju tržaškega župana sta nam poslala Tržaški partizanski pevski zbor in mladinska skupina Pinko Tomažič, ki se sklicujeta na tradicijo odporniškega gibanja, na italijansko demokracijo in ustavo, ko ugotavljata nesprejemljivost takega ravnanja 40 let po dogodkih, na katere je razstava hotela opozoriti.

Na večdnevni manifestaciji CGIL

Med osrednjimi temami tudi slovensko vprašanje

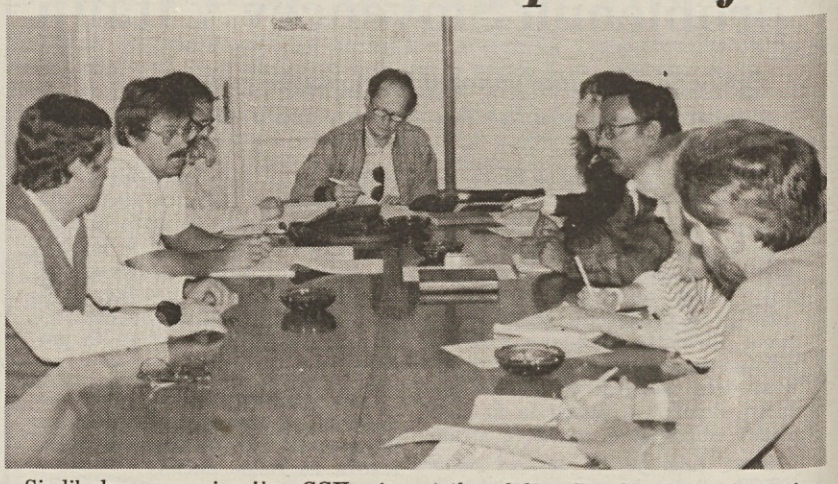

Sindikalna organizacija CGIL iz Trsta se pripravlja na večdnevno manifestacijo, ki se bo odvijala na Pomorski postaji in na prostoru pred poslopjem. Od 12. do 15. septembra si bodo sledile okrogle mize, razprave o aktualnih vprašanjih, ki se odpirajo v luči perspektiv našega mesta. V ospredju so brezposelnost, pomoč ostarelim in tudi zaščitni zakon za Slovence. Ob vsem tem naj bi se poudarilo predvsem vlogo, ki jo ima sindikalna organizacija z vsemi svojimi možnimi funkcijami. Poleg tega so v teku priprave za razstavo na temo »Nove tehnologije - delo - družba - sindikat«, ki bo odprta od četrtka dalje. Posebej bo pripravljen oddelek s knjigami, seveda na tematiko, ki se tesno veže na sindikalne probleme. Poskrbljeno bo tudi za »šagrsko« vzdušje z dobro založenimi kioski, vsak večer pa bo ples ob zvokih ansambla PRIZMA.

V četrtek, ob 19.00 bodo srečanje odprli z diskusijo na temo »Biti star v Trstu: problemi in perspektive«. Gotovo je to eno izmed največjih vprašanj, ki je za Trst skoraj tipično. Skušali bodo predstaviti ta perečí problem v luči zdravstvene politike, njenega sedanjega poteka in možnosti boljšega reševanja problemov. Sledila bo v petek ob 11.30 v Časnikarskem krožku tiskovna konferenca o zaščitnem zakonu za Slovence v Italiji. Vsedržavni tajnik CGIL Bruno Trentin bo govoril o poteku razprav in o stališčih, ki jih zavzema sindikat. Na predstavitvi te manifestacije je bilo vprašanje zaščitnega zakona poudarjeno predvsem kot problem, ki mora biti rešen v najkrajšem, saj predstavlja slepa ulica, v katero je zašel, precejšnjo hibo za italijansko demokratično družbo. Pri tem pa je prisotnost slovenske manjšine važen del realnosti v Furlaniji - Julijski krajini in posebej v Trstu.

Istega dne se bodo ob 17. uri srečali predstavniki CGIL, CISL in UIL in razpravljali na temo »Sindikat v spreminjajoči se družbi«. Tema je važna predvsem v tem trenutku, ko so si te tri ustanove neenotne v reševanju problemov italijanskega delavstva. Z diskusijo, odprto vsem prisotnim, bodo skušali določiti skupne smernice nadaljnjega dela. V soboto, ob 20. uri bo srečanje zaključilo predvajanje filma bratov Maranzana z naslovom »La malattia del vivere«, ki v umetniških merilih poudarja značaj Trsta in njegovih problemov. Sledilo bo srečanje z avtorjem in režiserjem.

S to pobudo skuša CGIL vzpostaviti nov stik med organizacijo in ljudmi - prebivalci. Glavni poudarek gre na delavca in njegove delovne odnose, še posebej v času, ko prihajajo na dan vedno novejše tehnologije in je delo rok manj potrebno. CGIL bo skušal predlagati možne rešitve za sožitje delavca in tehnoloških novosti.

Prof. Fatur na seminarju za slovenske učitelje na Tržaškem

Izražanje v narečju ni »grdo«, saj je narečje del jezika

Danes uradna slovesnost

V Kulturnem domu bo danes ob 11. uri uradno slovesno odprtje letošnjega 21. seminarja za slovenske šolnike na Tržaškem, ki se ga bodo poleg naših šolnikov udeležili tudi predstavniki šolskih oblasti s Tržaškega in iz matične domovine.

Pred odprtjem bo dr. Milko Matičetov predaval o svojih raziskovanjih ljudskega izročila med Slovenci v Italiji, po slovesnosti pa bo generalni konzul SFRJ v Trstu Drago Mirošič priredil sprejem za naše šolnike.

V sklopu seminarja za slovenske šolnike se je včeraj zaključil ciklus predavanj za učitelje. Po predavanju o jezikovnem pouku in sporočanju v šoli smo včeraj sledili predavanju pedagoškega svetovalca za slovenske šole v Italiji prof. Silva Faturja o metodah dela z besedilom v osnovni šoli.

Potem ko je definiral kaj pravzaprav besedilo je, je prof. Fatur razčlenil vrste besedil, ki se najbolj pogosto pojavljajo v šoli. Razdelil jih je v umetnostna besedila (sem spadajo lirična besedila — pesmice, epska — zgodbe in dramatska besedila — najpogosteje prizorčki) in v neumetnostna (opis, poročilo o nekem dogodku, članek — na primer v mladinskih tiskih, v šolskih glasilih). Spoznanja sodobne metodike opozarjajo, da se je pouk v osnovni šoli doslej vse preveč opiral zgolj za umetnostna besedila in zanemarjal neumetnostna, ki pa so otroku mnogo bližja, saj je neumetnostni jezik, navaden jezik, mnogo stvarnejši od umetniškega.

Naloga in cilj šole sta v tem, da popeljeta otroka od narečja do obvladanja najvišje stopnje jezika, to je knjižnega jezika. Ta cilj je zelo visok in težko dosegljiv. Sam Beno Zupančič je nekoč opozoril, da se človek uči materinščine vse življenje, nikoli pa se je ne popolnoma nauči, je med drugim omenil prof. Fatur. Prehod iz narečja na višje stopnje jezika ni enostaven, prav tako pa je napačno mnenje, da je izražanje v narečju »grdo« (kot to ponekod učitelji očitajo učencem), saj je navsezadnje tudi narečje del slovenskega jezika.

Predavatelj se je nato zaustavil prav pri besedilu, pri sprejemanju besedila v šoli ter dopolnil svoja izvajanja z nekaterimi praktičnimi primeri. Nato je prešel na oblikovanje stavkov in povedi, pri čemer je poudaril, da v šoli še premalo razvijajo nekaj osnovnih skladenjskih vzorcev (temeljni stavčni vzorec povedek - osebek - predmet lahko učenec z dodatki širi in tvori s tem razvitejše stavke in povedi). V drugem delu je prof. Fatur skupaj z udeleženci seminarja analiziral spise štirih učencev (prvega, drugega, tretjega in četrtega razreda), da bi tako prikazal možnosti razvoja izražanja pri osnovnošolski mladini.

Prof. Fatur med svojim ponedeljkovim predavanjem v Kulturnem domu

Po skoraj trimesečnem poletnem premoru

Jutri spet v šolo!

Po skoraj trimesečnem poletnem premoru se bo jutri na šolah vseh vrst in stopenj in v državnih otroških vrtcih spet začel pouk. Učenci in dijaki bodo v šolskem letu 1985/86 preživeli v šoli 215 dni. Šolsko leto se bo namreč zaključilo 14. junija 1986. Kot vsa zadnja leta bodo imeli šolarji tudi tokrat dva daljša premora: božične in velikonočne počitnice. Božične počitnice se bodo začele 23. decembra in bodo trajale do vključno 6. januarja prihodnjega leta, velikonočni prazniki pa se bodo začeli 27. marca 1986 in se zaključili 2. aprila. Tudi letos se bodo zrelostni izpiti in preizkusi znanja ob koncu obveznega šolanja začeli takoj po izteku pouka, in sicer 16. junija.

Slovenske šole na Tržaškem bo obiskovalo letos približno 2.700 učencev in dijakov. Končno število ni še znano, saj v teh dneh še vedno potekajo vpisi v šole; predvsem na višjih srednjih šolah, kjer so se šele v ponedeljek zaključili popravni izpiti, je možno, da pride še do nekaterih sprememb.

Jutri bodo odprli svoja vrata tudi državni otroški vrtci in občinski vrtci v tržaški in devinsko - nabrežinski občini, medtem ko bo pouk v miljskem občinskem vrtcu stekel v ponedeljek, 16. septembra. Občinska vrtca v Zgoniku in v Gabrovcu delujeta že od 2. septembra.

V slovenskih vrtcih na Tržaškem se bo letos igralo skupno nekaj več kot 450 otrok. Če je skupno število nekoliko manjše od števila otrok, ki so lani obiskovali naše vrtce, pa se je povečalo število otrok, ki bodo letos obiskovali prvi letnik. Porast je sicer majhen (od lanskih 158 na letošnjih 167 otrok), a je vseeno pomenljiv, saj se je po nekaj letih krčenja upadanje vpisov v vrtce končno zaustavilo.

Natečaji KZE

Tržaška krajevna zdravstvena enota obvešča, da se lahko do 14. oktobra vložijo prošnje za sledeče javne natečaje: sanitarni sodelavec (2 mesti), tehnični vodja za žarke (1 mesto), tehnični vodja za laboratorij (1 mesto), sanitarna asistentka (11 mest), administrativni sodelavec (4 mesta), elektrotehnični sodelavec (5 mest).

Okrogla miza o odnosih med Trstom in Deželo

Krožek Rosselli prireja prihodnji ponedeljek v tržaškem Časnikarskem krožku okroglo mizo, na kateri bo govor o odnosih med Trstom in ostalo deželno stvarnostjo. Na okrogli mizi bodo sodelovali Gianni Giuricin, Ugo Poli, Raul Pupo in Avgusto Seghene. Vodil jo bo Gianfranco Carbone. Osrednja tema bo seveda vezana na sedanji trenutek, ki sledi nedavnemu sporazumu na Deželi.

Šolske potrebščine so privlačne a so hkrati tudi vedno dražje

V četrtek se bo začelo novo šolsko leto, lepa sončna vremena pa nam dajejo še vedno vtis počitnic. Veliko otroških pesmi in beril združuje začetek šolskega leta s padanjem orumenelih listov in s hladnejšim vremenom. Prvi dan pouka pa še vedno ohranja, zlasti za najmlajše, svoj posebni čar. Ponovno srečaš stare sošolce in prijatelje, z njimi poklepetaš o minulih počitnicah ter se malo bahaš z novo obleko in z novimi pisanimi šolskimi potrebščinami. To vzdušje traja vsaj nekaj dni. Prve strani zvezka z lepo bleščečo platnico so navadno popisane z lepo pisavo.

Vse te občutke proizvajalci šolskih potrebščin prav dobro poznajo in seveda tudi izkoriščajo. Zvezki, svinčniki, gumice postajajo vedno bolj privlačni. Trgovci pa skušajo pritegniti pozornost otroka in staršev z bogato opremljenimi izložbami. »Nališpane« šolske potrebščine pa so iz leta v leto dražje. Neki trgovec se nam je pritožil, da so se podražile kar za dvajset odstotkov.

Po tržaških veleblagovnicah in prodajalnah se že nekaj dni mudijo starši in otroci, da bi si nabavili vse kar je potrebno za šolo. Zaradi nekoliko nižjih cen, so veleblagovnice bolj obiskane. Kupce privabljajo tudi z nagradnimi žrebanji in z znižanimi cenami, ki pa veljajo samo za nekaj dni. Cene posameznih predmetov so si med seboj precej različne. Pri predpasnikih je razlika v ceni odvisna predvsem od kvalitete. Predpasniki iz sintetičnega blaga so cenejši (7000 lir za fantke, 15.000 lir za deklice), tisti iz čiste bombaževe tkanine so dražji (16.000 lir za fantke, 24.000 lir za deklice).

Najbolj preproste plastične torbe stanejo od 18.000 do 24.000 lir, usnje ne okoli 30.000 lir, tiste pa, ki so lepo poslikane od 35.000 lir dalje. Zvezki se med seboj razlikujejo ne po kvaliteti papirja, temveč po sliki na platnicah. Preprosti stanejo 500 lir, tisti z »Barbie« ali s »Puff« pa kar 1200 lir. Zvezki s kartoniranimi platnicami ali z obročki stanejo okoli 2000 lir. Za serijo petih zvezkov pa lahko damo od 2400 lir do 3200 lir. Cena peresnic se suče od 1500 do 8000 lir, plastična peresnica, na kateri je naslikan »Pink Phanter« stane celo 12.000 lir. Peresnice, opremljene z vsemi potrebščinami za pisanje in risanje stanejo od 4.500 do 20.000 lir in še več.

»Nepogrešljivi« šolski dnevnik pa stane od 2.500 do 7.000 lir, nekateri, prav posebni, pa tudi nad 10.000 lir.

Fausta Sisti

V petek se pričnejo Kmetijski dnevi Priprave potekajo s polno paro

Priprave za letošnje Kmetijske dneve, ki se bodo uradno začeli v Boljuncu v petek, so v polnem teku. Okrog 20 ljudi hiti z urejanjem raznih struktur, ki bodo služile razstavam in drugim prireditvam, presscenter, ki ga vodita Boris Pangerc in Dorjan Smotlak pa se bo od danes preselil v prostore otroškega vrtca pri gledališču v Boljuncu tako, da bo bliže vsem interesentom.

Uradna otvoritev Kmetijskih dnevov, ki potekajo v organizaciji vseh občin tržaške pokrajine in pod pokroviteljstvom deželne uprave, Kraške gorske skupnosti, tržaške pokrajine in tržaške trgovinske zbornice, bo v petek, vendar bo odprtje sejma v četrtek z začetkom družabnosti in z odprtjem kioskov.

V petek ob 11. uri se bodo Kmetijski dnevi začeli z okroglo mizo na temo »Kmetijstvo in teritorij«. Uvodni referat bo imel prof. Mario Prestamburgo z ekonomske fakultete tržaške univerze, predsedoval bo okrogli mizi predsednik kraške gorske skupnosti dr. Miloš Budin, sodelovali pa bodo na njej z raznimi posegi strokovnjaki dežele FJK, dežele Emilia Romagna, ter SR Slovenije. Še isti večer bo v Boljuncu predavanje o vplivih fitofarmacevtskih priprav na okolje in prehrano, ki ga bo imel prof. Jože Maček z biotehniške fakultete v Ljubljani.

Z otvoritvijo številnih razstav in raznimi kulturnimi nastopi se bodo Kmetijski dnevi nadaljevali še v soboto, nedeljo in ponedeljek. Med razstavami, ki smo jih v naših člankih v zvezi s to pomembno manifestacijo že napovedali, bodo še razstava vinogradnikov s Krasa in iz Brega, ki bodo razstavljali svoja vina, razstava ptičev, ki jo bodo pripeljali v Boljunec iz Doberdoba, obsegala pa bo okrog 300 raznih ptičev, pa še privatnik iz Karnije, ki redi koze in ovce je najavil svoje sodelovanje.

Razstavni prostor, kjer bodo potekali Kmetijski dnevi se je letos povečal, predvsem pa bo bolje urejen, to pa tudi zato, ker je nared novi most čez Glinščico tako, da bodo na primer race imele svoj prostor v vodi, travniki pa bodo na razpolago za pašnjo krav, puranov, kokoši itd.

Naš dnevnik bo spremljal potek Kmetijskih dnevov z poročanjem o vseh prireditvah, predavanjih, okroglih mizah in razstavah, časopis »Gospodarstvo« pa bo v petek izšel s posebno stranjo, posvečeno tej pomembni gospodarski manifestaciji.

Šempolajsko KD »Vigred« priredi filmski večer

Jutri zvečer ob 20.30 bo šempolajsko kulturno društvo »Vigred« priredilo v prostorih vaške celodnevne osnovne šole »Stanko Gruden« filmski večer na katerem bosta s kratkometražnimi deli sodelovala Sergij Cesar in Sergij Verč.

Še prej, ob 19.30, pa bo v prostorih bivšega občinskega vrtca otvoritev razstave ustvarjalcev iz Šempolaja in okoliških vasi; poleg že uveljavljenih Zore Koren - Škerk in Bogomile Doljak, se bosta domačemu občinstvu tokrat predstavila z lastnimi umetniškimi izdelki tudi Vilko Rebula in Lara Lupinc. Omenjene ustvarjalce bodo s krajšo slovesnostjo predstavili odborniki KD »Vigred«.

Razstava bo odprta do konca tedna (in to v večernih urah), poudariti pa velja, da bo nedvomno novost, saj podobnih pobud v Šempolaju doslej že veliko let ni bilo. Namen razstave je ta, da bi čim širša publika spoznala dela domačih ustvarjalcev, obenem pa da bi se čimbolj približala svetu ustvarjalnosti.

V.

Z žalno sejo v Prosvetnem domu na Opčinah

Slovo od sovaščanov

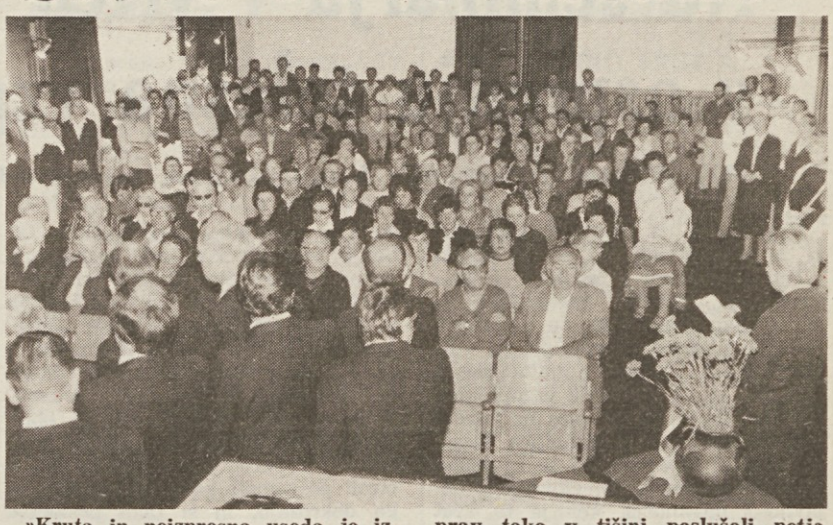

»Kruta in neizprosna usoda je iztrgala iz naše srede priljubljene vaščane, zavedne Slovence, vzorne može in očete Radija Dolenca, Venceta Miliča, Ivana Sosiča in Rudija Vremca.«

S temi besedami je začela govor na sinočnji žalni seji, ki jo je KD Tabor priredilo v Prosvetnem domu v počastitev spomina tragično preminulih domačinov, predsednica Nori Jerič.

Kako priljubljeni so bili, kako boleče se je zarezala v vse misel, da jih ne bo več med nami, da jih ne bomo srečevali na naših prireditvah, je pokazala velika udeležba domačinov in drugih, ki so tiho poslušali govor, se z enominutnim molkom oddolžili njihovemu spominu in nato prav tako v tišini poslušali petje moškega zbora Tabor, ki je, pod vodstvom prof. Svetka Grgiča zapel »Ecce quomodo« in »Lipa zelenela je« in še nastop mešanega zbora Primorec - Tabor, ki je pod vodstvom Vilme Padovan zapel »Zakaj sem partizan«.

Ob koncu žalne seje je Nori Jerič izrazila v imenu vseh globoko sožalje prizadetim družinam in pozvala vse, da se udeležijo današnjega skupnega pogreba, ki se bo začel ob 11. uri v tržaški mrtvašnici. Pogrebni sprevod bo nato nadaljeval pot na openskO pokopališče.

V dvorani je bil na mizi velik šop cvetja s slovensko zastavo, ob njem pa žalna knjiga, v katero so se vpisali vsi udeleženci.

Jesenski program Gobarske družine

Na Kmetijskih dnevih razstava svežih gob

Na zadnji seji je upravni odbor odobril okvirni program jesenskega delovanja gobarske družine, ki naj bi tako izgledal:

V sklopu Kmetijskih dnevov, ki bodo ta teden v Boljuncu, bo družina na povabilo organizatorjev priredila že drugo samostojno razstavo svežih gob in sicer v soboto in nedeljo. Gobe bodo nabirali v petek, priprava prostora in determinacija pa bo v večernih urah. Zaradi podrobnosti in priprav na razstavo se bodo člani zbrali na krajši sestanek danes ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah. Prosimo torej člane, da se obvezno udeležijo tega sestanka.

Tradicionalni jesenski članski izlet bo v nedeljo, 29. septembra. Kot po navadi se bodo gobarji zbrali ob 8. uri na Opčinah pred spomenikom padlim; obvezna sta potni list ali prepustnica, saj bo izlet na lanske terene pri kmečkem turizmu Hudičevec.

V oktobru, ko je pri nas največ »gobjega materiala«, bo družina uvedla ponedeljkove determinacijske večere. Člani in tudi drugi gobarji bodo lahko prinesli vsak ponedeljek v ogled »neznane« gobe, gobarji pa jim bodo skušali najti pravo ime in priimek. Torej ob ponedeljkih v Prosvetnem domu na Opčinah od 17.30 do 19. ure.

Zaključek jesenskega delovanja pa bo najbrž še najbolj zanimiv, saj pripravlja družina tridnevni študijski »Seminar o kraških koprenkah« in sicer v petek, soboto in nedeljo, 11., 12. in 13. oktobra s prisotnostjo slovenskih strokovnjakov. Svojo udeležbo so že zagotovili dr. Dušan Vrščaj, dr. Alojz Boh iz Novega mesta, Anton Poler iz Maribora ter inž. Gabrijel Seljak iz Nove Gorice. Člani bodo imeli enkratno priložnost, da poglobijo svoje znanje v področje mikologije.

Včeraj predstavili Galebov dnevnik

Včeraj so v prostorih Tržaške knjigarne predstavili Galebov šolski dnevnik 1985/86. Dnevnik, katerega izdajo so omogočile slovenske banke, je predstavil urednik revije Galeb Lojze Abram. O predstavitvi novega Galebovega dnevnika bomo še poročali.

Na seminarju ZSKD bodo udeleženci sami poskušali ustvariti risanko

V teh dneh se je na sedežu ZSKD začel seminar laboratorij o animiranem filmu, ki ga vodi slovenski avtor risank in animacije Koni Steinbacher. Popoldanska srečanja so namenjena predvsem šolski mladini, vabilu pa so se odzvali v glavnem šolniki in posamezniki, ki jih zanima ta zvrst filmske izrazne umetnosti.

Kot človek, ki se že vrsto let ukvarja z otroki, vidi v njih izredno sposobnost, da risbi vlivajo življenje in ustvarjajo zgodbo na platnu. Zato ne smemo filmskega izobraževanja nameniti samo odraslim, predvsem otrok je tisti, ki si ne postavlja problemskih pregrad in direktno spreminja ideje v žive slike. To je poučni postopek, ki ga lahko uporabljamo tudi pri vzgoji prizadetih otrok.

Steinbacher se je udeležencem predstavil na svojevrsten način: z risanko, ki jo je posnel pred leti. Tako je v bistvu povedal veliko več kot z besedami. Poanta njegovega ustvarjanja je evolucija, pot skozi čas. Junaki njegovih filmov se na platnu srečujejo s celo vrsto življenjskih simbolov. Ko se loti novega dela, začne pri razvijanju ideje, ki mu jo ponavadi posreduje njegov večletni sodelavec, pisatelj Marjan Tomšič. Gradivo gre nato v roke glavnega risarja. Največkrat vstopi glasbeni moment prav v tej fazi. Glasbenik pregleda zapovrstje slik, določi glavne točke pripovedi in se nato loti komponiranja. Pri risankah je glasba izredno važna, zaradi časovne omejenosti postane nujno natrpana in težko objame melodični lok, saj se v 5 sekundah ne da razviti neka glasbena tema. Zato pa je glasba animiranega filma polna zvočnih efektov, ki spremljajo dogajanje na platnu. Obstaja tudi možnost, da glasbenik ustvari spremljavo po že končanem snemanju. V tem primeru pa se zvočni del le težko ujema z risbo.

Posamezne scene lahko rišemo na navaden papir ali pa na plastične pole, vedno več pa je takih ustvarjalcev, ki se odreka vsakršni novi tehnologiji v tej umetnostni zvrsti tudi zato, ker je čimveč ročno delo veliko bolj cenjeno in postaja kompjuter vedno bolj znamenje ponavljanja v dovršenosti.

Udeležencem seminarja - laboratorija, ki bodo v teh dneh tudi sami poskusili ustvariti svojo risanko, je Steinbacher obrazložil oba možna postopka dela. Lahko sproti rišete vsako sceno posebej in šele na koncu posnamete na film, lahko pa se odločite za tehniko lepljenke. Praktični poskusi so dokazali, da imajo otroci rajši lepljenko.

Po teh uvodnih navodilih so se prisotni lotili dela, ki si ga bodo prihodnji teden ogledali na ekranu. Seminar torej, ki v svojih izobraževalnih namenih skriva tudi razvedrilo in sprostitev.

Tatovi spet »delajo«

Po kratkem zatišju so neznani tatovi spet stopili v akcijo. Tokrat je bil njihov »plen« kaj pičel, saj so v ponedeljek ponoči iz gostinskega lokala »Magic Pub« odnesli le 20.000 lir, ki so jih našli v enem izmed predalov.

Leteči oddelek policije je poklicala lastnica lokala, 58-letno Rina Colussi, ki stanuje v Ulici Giuliani 42. Policisti so ugotovili, da so tatovi prišli v lokal skozi okno, ki ga je pustila odprtega hčerka lastnice.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljubljenega

Giuliana Košute

se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam bili ob strani v teh težkih trenutkih.

Žalujoči svojci

Križ, Opčine, 11. septembra 1985

LpT nasprotuje novi lokaciji sinhrotrona

Lista za Trst je izdala tiskovno sporočilo, v katerem nasprotuje novi lokaciji sinhrotrona v okolici Padrič. Lista sicer pozdravlja dejstvo, da bo Trst dobil sinhrotron, hkrati pa nasprotuje širjenje območja za raziskave.

LpT se po eni strani sprašuje, če nima vse to opraviti s projektom industrijske cone na Krasu, po drugi pa pravi, da ni mogoče več razlaščati kraške zemlje, ki pomenijo ekološko škodo in hkrati so v škodo majhnemu kraškemu teritoriju v tržaški občini in pomenijo udarec za domačine.

LpT nadalje pravi, da si Konzorcij centra za raziskave ne more lastiti pravic in pristojnosti, ki jih morajo opravljati za to pristojne krajevne uprave. LpT nadaljuje, da je treba za nova področja pripraviti temeljitejše študije, ki so omogočili v preteklosti, da se najdejo primerna področja.

Svoje sporočilo zaključuje Lista z zahtevo, naj se problem lokacije »malega sinhrotrona« predloži za to pristojnim organom. Skratka, vso zadevo je treba poglobljeno proučiti tudi na primernih forumih.

● **Tržaški sedež** mednarodne organizacije Amnesty International v Ulici sv. Frančiška 34/I. nadstr., je znova odprt, in sicer ob sredah (mladinska skupina) in petkih, od 17. do 19. ure.

Z motorčkom se je zaletel v vrata avtomobila

Pridržana prognoza za upokojenca

Včeraj ob 8.35 so na nevrokirurški oddelek katinarske bolnišnice sprejeli 66-letnega upokojenca Guerrina Mamilla, ki stanuje v Ulici Bonomea 107. Zdravniki so ugotovili, da ima Mamillo pretres možganov, počeno lobanjsko kost in več poškodb po celem telesu. Zaradi težkih poškodb so zdravniki izrekli pridržano prognozo.

Mamillo se je malo prej poškodoval v prometni nesreči, ki se je zgodila na pokrajinski cesti št. 1 na Proseku. V bližini banke se je s svojim A 112 ustavil 56-letni Aldo Safretti iz Ulice Veruda 30. Ko je odprl leva sprednja vrata se je v smeri proti Križu z motornim kolesom peljal Mamillo, ki se je nenadoma znašel pred vrati avtomobila. Zaradi prekratke razdalje se nesreči ni mogel izogniti in je z vso silo treščil v vrata, od koder je najprej padel na pokrov avtomobila, potem pa še na tla, kjer je z glavo močno udaril ob asfalt.

Nesrečo so raziskali karabinjerji iz Nabrežine.

Zaradi poskusa ropa zaprli jugoslovanskega mornarja

Pod obtožbo ropa v obtežilnih okoliščinah je leteči oddelek prijavil sodnim oblastem 24-letnega jugoslovanskega mornarja Branimira Skoka z Reke. Obtožen je, da je skušal preteklo soboto oropati 40-letnega uslužbenca R. G.

Skoko se je svoji žrtvi približal na Trgu Unità in jo vprašal za informacije o pomorskih agencijah. Pri tem se pogovor očitno ni zaključil, saj je R. G. povabil svojega novega znanca v stanovanje v Ulici Ghirlandaio. Tam pa je Skoko nenadoma potegnil nož, zvezal R. G. s pomočjo električne žice in kravate ter začel iskati denar in morebitne dragocenosti. Ker ni našel ničesar, je domačinu znova zagrozil z nožem in zahteval, naj mu pove, kje ima skrit denar. Da bi se nasilnega gosta otresel, si je R. G. izmislil, da ima ves denar v torbici, ki jo je pustil v avtomobilu. Skoko je odšel iz stanovanja k avtomobilu, kjer pa ga je po naključju presenetil policijski agent v civilu, ki je slišal klice na pomoč. Skoko je pobegnil, R. G. pa so nato osvobodili sosedje in policijski agent.

Policija je Skoka aretirala dva dni kasneje v centru mesta. Odvedli so ga na kvesturo, kjer je mladi mornar priznal poskus ropa, vendar se njegova verzija močno razlikuje od pripovedi R. G. Po zaslišanju so Skoka odvedli v koronejske zapore, kjer bo počakal na sojenje.

Nagrade natečaja »Città di Trieste«

Kompozicija z naslovom Late snow angleškega skladatelja Keitha Gifforda (30 let) je osvojila prvo mesto na glasbenem natečaju za skladbe za orkester »Città di Trieste«. Rezultate natečaja so razglasili včeraj na tržaški občini. Drugo mesto je šlo skladbi L'aube pour orchestre, komaj 24-letne japonske skladateljice Karen Tanaka, tretjo nagrado pa je dobil Italijan Federico Andrioli (29 let) za skladbo z naslovom Gaudium et spes.

Trčenje simce z mestnim avtobusom

Križišče Drevoreda D'Annunzio in Ulice Rigutti je bilo včeraj zjutraj prizorišče lažje prometne nesreče, v kateri se je poškodoval 37-letni Italo Sciarrino iz Ulice Pordenone 19. Sciarrino je s svojo simco trčil v avtobus ACT, ki ga je upravljal 46-letni Mario Zacchigna, ki stanuje na Trgu Giarizzole 10.

V nesreči se je na simci razbilo vetrobransko steklo in drobci so povzročili številne poškodbe na Sciarrinovem obrazu, lažje pa ima poškodovano tudi levo oko. Z rešilcem rdečega križa so ga odpeljali na okulistični oddelek glavne bolnišnice, kjer bo okreval v desetih dneh.

Ob prerani izgubi svojega športnika Ivana Šavrona izreka odbor ŠD Breg občuteno sožalje globoko prizadeti družini.

Prijatelja Ivana pogrešajo soigralci članske nogometne ekipe Brega in izrekajo družini občuteno sožalje.

Ob prerani izgubi štirih zavednih domačinov izreka sožalje prizadetim družinam in vaški skupnosti

Zveza slovenskih kulturnih društev

Openska sekcija Slovenske skupnosti izreka svojcem Vincenca Miliča iskreno sožalje. Prav tako izreka sožalje svojcem Radija Dolenca, Ivana Sosiča ter Rudija Vremca.

Pevci, zborovodja in člani Sveta sodelavcev OPZ in MPZ »Vesela pomlad« sočustvujejo z družinami tragično preminulih Vincenca Miliča, Radija Dolenca, Ivana Sosiča in Rudija Vremca.

V okviru seminarja za slovenske šolnike

Na seminarju v vrtcu v Semedeli v ospredju telesna vzgoja otrok

Vzgojiteljice prisostvovale hospitacijskemu nastopu skupine predšolskih otrok

Prva točka na programu seminarja za vzgojiteljice, ki se je odvijal v četrtek v vrtcu v Semedeli, je bila hospitacija. Tržaške vzgojiteljice so imele tako priložnost, da so prisostvovale nastopu skupine pet in šestletnih otrok. Vsebina hospitacijskega nastopa, ki ga je vodila vzgojiteljica Tatjana Umer, je bil ples na osnovi morskih motivov. Vzgojiteljica Tatjana nam je povedala, da je za vsebino izbrala morje in človekove dejavnosti na morju, ker je ta svet najbližji otrokom in tako so se v ples lažje vživeli. Da bi otroke motivirala in v njih vzbudila ustvarjalnost, je učilnico okrasila z ribiško mrežo, s školjkami, z maško, plavuti in s slikami ter učno uro popestrila s primerno glasbo, ki je otroke kmalu prenesla v morski svet. Ob besedni usmeritvi in zvočni spremljavi je vzgojiteljica vodila otroke v podživljanje vsebinskih motivov in spodbujala otroke k iskanju gibanj, malčki so tako sami oblikovali različne spontane gibe.

Hospitacijska ura je segala v področje plesne vzgoje, o kateri je že v sredo na učiteljišču A. M. Slomšek predavala prof. Kroflič. Profesorica nas je opozorila, da je vzgojiteljica Tatjana uporabila metodo usmerjanja k improvizaciji in to ji je posebno uspelo, ker je plesala skupaj z otroci in na tak način spojila statično govorjenje s pantomimo. Gibanje odraslih kot tudi premikanje stvari in predmetov zbudijo pozornost predšolskega otroka. Že med četrtim in trinajstim tednom starosti začnejo otroci slediti z očmi premikom v okolici. Še preden se razvije otrokova sposobnost prijemanja z rokami, je opazovanje gibanja ena od oblik otrokovega raziskovanja okolja. Kasneje, t. j. okrog drugega leta začne otrok posnemati gibanje odraslih, ki ga obkrožajo, in si tako pridobiva nove izkušnje in dragocene vire za gibalno ustvarjanje. Zaradi tega polaga prof. Kroflič precejšnjo važnost na to, da se mora vzgojiteljica skupaj z otroki gibati, plesati ali telovaditi.

Drugi del seminarja je bil tako posvečen praktičnim vajam, povzetim predvsem iz gibalne joge, telesne vzgoje in klasičnega baleta. To so bile vaje za prevladanje osnovnih telesnih spretnosti kot so skoki in poskoki, hoja, plezanje, različne oblike sedečega položaja, pravilna drža itd.

Ker so bile vse vaje, bližje telovadbi kot plesu, glavna tema seminarja, smo vprašali prof. Kroflič, katera je razlika med telesno in plesno vzgojo. Povedala nam je, da ni prave omejitve med enim in drugim področjem. Aktivnosti so iste in telo je osrednje sredstvo. Vsekakor je glavna razlika v tem, da je smoter telovadbe omogočiti zdrav telesni in duševni razvoj otrok, medtem ko plesna vzgoja kot ostala predmeta estetske vzgoje (glasba in likovna vzgoja) teži k razvoju otrokove ustvarjalnosti. Vsa gibanja in vaje, je profesorica dodala, ki so jih vzgojiteljice izvedle pod vodstvom in nato same improvizirale, so zametek sodobne plesne vzgoje. To je prehajanje iz telesne vzgoje preko kombinacij gibov, improvizacije in gibalne ustvarjalnosti v plesno tehniko. Ob določeni temi ali vsebini kot na primer morski svet — predmet četrtkove hospitacije, postanejo naravni gibi (telovadba) z umetniško ustvarjalnostjo sodobna plesna konstrukcija. Te vaje bodo vzgojiteljice lahko uporabile kot gradivo pri plesni vzgoji predšolskih otrok. Pri vajah je treba seveda upoštevati zmogljivost otrok. Čeprav ni posebnih omejitev, ne bomo zahtevali od otroka več, kot dopušča njegova motorična sposobnost.

Poleg tega, pravi prof. Breda Kroflič, so imele vaje na seminarju tudi namen sprostiti in razgibati vzgojiteljice ter jih predvsem osvoboditi predsodkov, ki jih zadržujejo pred gibanjem, plesanjem in igranjem skupaj z otroci.

BARBARA BONETA

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

SEZONA 1985-1986

Anton Tomaž Linhart

Ta veseli dan ali Matiček se ženi

komedija v dveh delih (petih slikah)

DANES, 11. septembra, ob 20.30 na dvorišču zadruge »Kulturni dom« na PROSEKU.

NE ZAMUDITE!

gledališča

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

Jutri, 12. septembra, ob 20. uri: Fulvio Tomizza »IDEALIST (dramatizacija romana I. Cankarja »Martin Kačur«, življenjepis idealista). Red premiera in izven v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici.

kino

Eden 15.30—22.00 »Il profumo del peccato«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Fenice 17.30—22.15 »Mondo cane oggi. L'orrore continua.« Prepovadan mladini pod 18. letom.

Excelsior Danes zaprto.

Nazionale Dvorana št. 1 16.00—22.00 »I desideri di una donna erotica« in »Femmine scatenate«. Oba prepovedana.
Dvorana št. 2 16.30—22.00 »Night mare«.
Dvorana št. 3 16.30—22.00 »Mondo cannibale«.

Mignon 17.00—22.15 »Impariamo ad amarci«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Grattacielo 17.45—22.15 »Cavaliere pallido«. Nastopa: Clint Eastwood.

Capitol Danes zaprto.

Vittorio Veneto 16.30—22.00 »La dolcezza della tua bocca«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Lumiere 16.30—22.00 »Peat Street. Un'esplosione di musica e di break-dance«.

Alcione 15.00—22.00 »Mary Poppins«.

Ariston 17.30—22.00 »Le due vite di Mattia Pascal«. Nastopa: Marcello Mastroianni.

Radio 15.30—22.00 »All american girls«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

razna obvestila

Godka na pihala Vesna iz Križa prireja tudi letos tečaj za začetnike. Gojenci stari najmanj šest let bodo spoznavali osnovne glasbene teorije ob igranju flavte in bodo zatem prešli na vadbo zaželenega inštrumenta. Vpisovanje vsak dan med 18. in 19. uro pri hišniku Doma A. Sirk v Križu ali med 19. in 20. uro na tel. štev. 220637 ali 220125.

Pripravljalni odbor Kmetijskih dnevov 1985 obvešča vinogradnike, ki želijo sodelovati na razstavi grozdja, naj prinesejo šparone v Kulturni center F. Prešeren v Boljuncu v soboto, 14. septembra, od 9. do 14. ure.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

SKD Vigred iz Šempolaja vabi jutri, 12. septembra, ob 19.30 na odprtje razstave domačih ustvarjalcev (v prostorih bivšega vrtca) in ob 20. uri v osnovni šoli na FILMSKI VEČER s filmi Sergija Verča in Sergija Cesarja. Vabljeni!

KD Kraški dom vabi vse občane, prijatelje in soorganizatorje, ki so sodelovali pri izvedbi KRAŠKE OHCETI na družabni večer, ki bo 13. septembra po 20.30 v balinarski koči pod Rupo.

ŠD Polet prireja v petek, 13. in v soboto, 14. septembra, ob 20. uri ter v nedeljo, 15. septembra, ob 16. uri na kotalkališču na Opčinah - Repentabrska ulica kotalkarski kabaret MAVRICA IN ZVEZDA. Vabljeni!

Slovenska gobarska družina Trst vabi člane na sejo o pripravah razstave svežih gob danes, 11. septembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu na Opčinah.

Zveza slovenskih kulturnih društev in Glasbena matica organizirata v petek, 20. septembra, obisk KONCERTA WASHINGTONSKE FILHARMONIJE, dirigent Mstislav Leopoldovič Rostropovič v Cankarjevem domu v Ljubljani. Odhod avtobusa od Fernetičev ob 17.30, povratek predviden ob 23. uri. Cena prevoza in vstopnic 15.000 lir. Vpisovanja sprejemata tajništvi Glasbene matice, Ul. R. Mana 29 in Zveze slovenskih kulturnih društev, Ul. sv. Frančiška 20/II.

izleti

Združenje Union Podlonjer - Sv. Ivan javlja, da je v nedeljo, 15. septembra odhod izleta v Bohinj ob priliki Kravjega bala ob 7. uri z Oberdanovega trga. Na razpolago še nekaj prostih mest. Rezervacije po telefonu na štev. 61011 od 17. do 19. ure.

čestitke

Danes bo ugasnil prvo svečko MITJA JEVNIKAR. Vse najboljše mu želijo nona Ivanka in vsi, ki ga imajo radi.

Ob 25-letnici poroke AVGUSTA in ADRIJANE GERDOL jima iskreno čestitamo in želimo še na mnoga skupna srečna in zdrava leta. Pevski zbor Sv. Vincencija.

V Gročani praznuje danes svoj rojstni dan ALEKSIJA RAPOTEC. Obilo sreče, zdravja in zadovoljstva ji želijo vsi domači. Posebna voščila naj sprejme od Roberta in Alenke. Čestitamo tudi noni MILKI za jutrišnji rojstni dan.

včeraj-danes

Danes, SREDA, 11. septembra
MILAN

Sonce vzide ob 6.38 in zatone ob 19.25. — Dolžina dneva 12.47. — Luna vzide ob 1:58 in zatone ob 18.12.

Jutri, ČETRTEK, 12. septembra
SILVIN

Vreme včeraj: temperatura zraka 21 stopinj, zračni tlak 1022,6 mb narašča, veter severovzhodnik 11 km na uro, vlaga 40-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 21,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Sabrina Cuciniello, Viviana Degrassi, Mirella Beltram, Cinzia Penco.

UMRLI SO: 80-letna Bogomila Callegaris, 70-letni Guerrino Salvador, 69-letna Matilde Skerlj, 95-letni Luigi Muzic, 91-letna Maria Calcina, 52-letni Luciano Vattovani, 79-letna Stefania Lacota, 71-letni Guido Stulle, 64-letna Ida Ferrari por. Petaros, 77-letna Vittoria Cocitto vd. Bonazza.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta Sant'Anna 10, Lonjerska cesta 172, Fernetiči, Milje (Lungomare Venezia 3).
(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Largo Sonnino 4, Trg Libertà 6, Fernetiči, Milje (Longomare Venezia 3).

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 299-197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure tel. 7761; predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

menjalnica

10. 9. 1985

Ameriški dolar	1.940.—
Kanadski dolar	1.410.—
Švicarski frank	802.—
Danska krona	179.—
Norveška krona	224.—
Švedska krona	223.—
Holandski florint	588.—
Francoski frank	215.—
Belgijski frank	31.—
Funt sterling	2.530.—
Irski šterling	2.050.—
Nemška marka	662.—
Avstrijski šiling	93.—
Portugalski eskudo	10.—
Japonski jen	7.—
Španska pezeta	10.—
Avstralski dolar	1.250.—
Grška drahma	13.—
Debeli dinar	5.—
Drobni dinar	5.—

BCIRB
BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

mali oglasi

Tel. 775-275

PRODAM moto-frezo vigneto. Telefon 227-240.

PRODAM gorilnik riello v dobrem stanju, avtomatski vžig, za 50.000 lir. Tel. 413-848.

PRODAM dvojna vhodna železna vrata po 240 cm X 97 cm ter druga 240 X 180 cm. Tel. 226192.

IŠČEMO NATAKARICO z znanjem slovenščine, po možnosti stanujoča na Opčinah ali okolici. **Gostilna Veto** - najemnica Nada Debenjak - Proseška 35 - tel. 211-629.

MIZARSKI VAJENEC (z dobro voljo) dobi zaposlitev. Tel. 575-145.

PRODAM 8 let staro in 72 kv. m veliko stanovanje z garažo na Opčinah. Telefonirati na štev. 211-256 od 19. do 21. ure.

15-LETNO DEKLE išče kakršnokoli zaposlitev. Telefonirati ob uri kosila in večerje na štev. 200-882.

PRODAM avto fiat 600, še v dobrem stanju. Tel. 411-949.

IŠČEM SLUŽBO, tudi začasno, v uradu. Tel. 745-762 ob uri obedov.

20-LETNA UČITELJICA išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 299-762.

PRODAM fiat 500, letnik 1972. Zabrežec štev. 19.

BOX za avto ali camper v bližini stadiona v Trstu prodam. Tel. 211-805.

POČITNIŠKO HIŠO, kombinacija zidanobrunarica, 118 kv. m, na zemljišču 2.900 kv. m v gozdu, 20 km iz Ljubljane prodam zdomcu. Tel. 211-805.

PRODAM fiesto 1100 L bele barve, letnik '79, v odličnem stanju. Tel. 825-656

DELAVEC TVRDKE FIAT proda 5 mecesev staro pando super po stari ceni, prevoženih 5.000 km. Tel. 229-224 po 18. uri.

darovi in prispevki

Ob 1. obletnici smrti Marija Emilija darujejo bratje in sestre 30.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V počastitev spomina Lučija Sardoča darujejo Bruno, Nadja in Draga 20.000 lir za Kulturni dom Prosek - Kontovel, 20.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk in 20.000 lir za ŠD Primorje.

V spomin na Frido Vovk por. Metlika darujeta Danilo in Ivo Birsa 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Vladimira Uršiča darujeta Zorka in Ernesta 50.000 lir za SKD Barkovlje.

Namesto cvetja na grob Antonije Žerjal vd. Klun daruje Zofka z družino 10 tisoč lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na teto Jožico vd. Čok darujejo Angela, Stanko in Anica 100.000 lir za cerkev na Katinari.

V spomin na Ninija Hrvatiča darujeta družini Košuta in Hrvatič Viktor 20.000 lir za ricmanjsko cerkev.

Namesto cvetja na grob Ivana Hrvatiča daruje Silvester Komar 20.000 lir za SKD Slavec.

Just Hrvatič daruje 10.000 lir za SKD Slavec.

V spomin na Ninija Hrvatiča darujeta Marija in Bruna Kuret 10.000 lir za SKD Slavec.

Namesto cvetja na grob Ivana Hrvatiča daruje družina Gombač 15.000 lir za SKD Slavec.

V počastitev spomina Vladimira Uršiča darujejo Mira, Nika in Ernes Sartori 10.000 lir ter Sabina Nibrant 20.000 lir za TPK Sirena.

V spomin na dragega moža Ivana Hrvatiča daruje žena Pjerina 50.000 lir za ricmanjsko cerkev, 50.000 lir za SKD Slavec in 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Ladkota Uršiča daruje družina Brecelj 5.000 lir za zidavo športnih objektov SKD Barkovlje.

V isti namen daruje Rožka Miklavec 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

Ob priliki fantovske daruje Saško Kalc 50.000 lir za ŠZ Gaja.

Namesto cvetja na grob Ninija Hrvatiča darujejo cerkvene pevke 110.000 lir za cerkev v Ricmanjih.

V spomin na Rinalda Pecaricha daruje družina Pecarich 30.000 lir za KD Primorsko, 20.000 lir za Zvezo žena Mačkolje, 25.000 lir za pevski zbor V. Vodnik in 25.000 lir za sekcijo PCI-KPI občine Dolina.

V spomin na Ivana Hrvatiča darujeta Ada in Enzo Rojc 20.000 lir za pevski zbor SKD Slavec.

V spomin na Claudino mamo Frido Metliko daruje Silvana Valoppi 15.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Vladimira Uršiča darujejo žena Olga in otroka Tatjana in Žarko 50.000 lir za TPK Sirena in 50.000 lir za pevski zbor M. Pertot.

V spomin na Ido Brizzi vd. Hrovatin daruje Claudia z družino 20.000 lir za Skupnost družina Opčine.

V spomin na drago mamo Frido daruje hči Claudia 50.000 lir za Skupnost družina Opčine in 50.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Ninija Hrvatiča darujejo Karlo, Lidija in Damijana Furlan 10.000 lir za SKD Slavec in 10.000 lir za cerkev v Ricmanjih.

V spomin na Ninija Hrvatiča darujeta Lucijan in Anica Malalan 20.000 lir za SKD Slavec in 10.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na Ninija Hrvatiča darujeta Livio in Savina 10.000 lir za Godbo iz Ricmanj in 10.000 lir za SKD Slavec.

V spomin na sestrično Bernardo in Ivana Ogrina darujeta Livio in Savina Malalan 20.000 lir za Sklad M. Čuk.

Družina N. N. (Gabrovec) daruje 50 tisoč lir za Skupnost družina Opčine.

Družina Pescatori (Milan) daruje 139.500 lir za Skupnost družina Opčine.

Namesto cvetja na grob Antonije Žerjal vd. Klun darujeta Vera Kral 10.000 lir in Ervina Kral z družino 10.000 lir za KD F. Venturini.

Lovska družina Žavlje daruje 300.000 lir za KD F. Venturini.

šolske vesti

Učenci osnovne šole iz Gabrovca in Briščkov imajo začetno šolsko mašo jutri, 12. septembra, ob 9. uri na Proseku.

Osnovna šola K. D. Kajuh obvešča, da bo začetna šolska maša jutri, 12. septembra, ob 9. uri na Padričah.

Osnovna šola »P. Voranc« sporoča, da bo šolska maša jutri, 12. septembra, ob 10. uri. Učenci naj se zberejo 10 minut prej pred župno cerkvijo.

Celodnevna osnovna šola Žavlje-Korošci-Milje sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 12. septembra, ob 11. uri v miljski stolnici. Učenci in učitelji naj se zberejo na šoli ob 10.30.

Učenci osnovnih šol K. Štrekelj in J. Jurčič bodo imeli šolsko mašo jutri, 12. septembra, ob 9.30 v Devinu.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda in oddelka za geometre »Žiga Zois« v Trstu sporoča, da se šolsko leto 1985-86 začne jutri, 12. septembra, s šolsko mašo, ob 8.30 v cerkvi pri Sv. Ivanu. V petek, 13. septembra, bo redni pouk z začetkom ob 8. uri.

Celodnevna osnovna šola »F. Venturini« - Boljunec sporoča, da bo šolska maša jutri, 12. septembra, ob 10.30.

Osnovna šola »P. Trubar« iz Bazovice obvešča, da bo začetna šolska maša jutri, 12. septembra, ob 10.30 v župni cerkvi v Bazovici.

Učenci osnovne šole »A. Gradnik« - Repentabor imajo začetno šolsko mašo jutri, 12. septembra v župni cerkvi na Repentabru, ob 11. uri. Zbirališče pred cerkvijo.

Ravnateljstvo srednje šole »S. Gregorčič« v Dolini obvešča učence, da bo začetna šolska maša jutri, 12. septembra, ob 10. uri v župni cerkvi v Dolini. Učenci naj se zberejo pred cerkvijo. Po maši bodo učenci odšli na šolo, kjer bodo dobili urnik in druga navodila.

Ravnateljstvo srednje šole »F. Levstik« s Proseka sporoča, da bosta šolski maši jutri, 12. septembra, ob 8. uri na Proseku ter ob 9.30 v Križu. Tako na Proseku kot v Križu se učenci zberejo v šoli ob 7.50.

Celodnevna osnovna šola »M. Samsa« - Domjo in **»I. Trinko Zamejski« - Ricmanje** sporočata, da bo šolska maša jutri, 12. t.m., ob 10. uri v kapelici pri Domju.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ivanu sporoča, da bodo šolske maše jutri, 12. t.m.: »O. Župančič« - na šoli ob 9.15, maša ob 9.30; »F. Milčinski« - maša ob 9. uri; »Bazoviški junaki« - na šoli ob 10.30, maša ob 11. uri; »F. S. Finžgar« - na šoli ob 10.30, maša ob 11. uri.

Ravnateljstvo srednje šole »F. Erjavec« - Rojan obvešča dijake, da je začetna šolska maša jutri, 12. septembra, ob 11. uri v župni cerkvi v Rojanu. Dijaki se predhodno zberejo, ob 10.30 v šolskih prostorih.

Ravnateljstvo srednje šole »Sv. Ciril in Metod« sporoča, da bo šolska maša jutri, 12. t.m.: pri Sv. Ivanu ob 9.30, dijaki naj se zberejo ob 9. uri v šolskih prostorih; na Katinari ob 9. uri - učenci naj se zberejo ob 8.30 na šoli za prva navodila.

Ravnateljstvo srednje šole »S. Kosovel« sporoča, da bo šolska maša jutri, 12. septembra, ob 8.30 v župni cerkvi na Opčinah. Zbirališče dijakov pred cerkvijo, po maši bodo dijaki odšli na šolo, kjer bodo dobili urnik in druga navodila.

Srednja šola »I. Gruden« v Nabrežini sporoča, da bo začetna šolska maša jutri 12. t.m., ob 9. uri v župni cerkvi v Nabrežini. Po maši se učenci zberejo pred šolo.

Ravnateljstvo liceja »F. Prešeren« sporoča, da bo šolska maša za leto 1985-86 jutri, 12. t.m., ob 8.30 pri Sv. Ivanu. Redni pouk se prične 13. septembra, ob 8. uri.

Ravnateljstvo državnega poklicnega zavoda »J. Stefan« obvešča, da bo šolska maša jutri, 12. septembra, ob 8.30 v cerkvi pri Sv. Ivanu. Ob 9.40 se dijaki zberejo na šoli.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča »A. M. Slomšek« s priključeno vzgojitelj sko šolo sporoča, da bo začetna šolska maša jutri, 12. septembra, ob 8.30 v svetoivanski cerkvi. Ob 10. uri bo seja celotnega profesorskega zbora. Reden pouk se začne v petek, 13. septembra, ob 8. uri. Tajništvo je odprto za stranke vsak dan od 10.30 do 12. ure.

Celodnevna osnovna šola »S. Gruden« - Šempolaj - Slivno sporoča, da bo šolska maša jutri, 12. septembra, ob 10.30 v Šempolaju.

Učenci šole »F. Bevk« imajo začetno šolska maša jutri, 12. septembra v župni cerkvi, ob 9.30. Zbirališče pred cerkvijo.

Ravnateljstvo srednje šole Ivan Cankar sporoča, da bo šolska maša jutri, 12. t.m., ob 10. uri v cerkvi pri Sv. Jakobu. Dijaki se zberejo na šoli ob 9.30.

Ravnateljstvo osnovnih šol pri Sv. Jakobu sporoča, da bodo šolske maše jutri, 12. septembra s sledečim urnikom: »J. Ribičič« ob 10. uri v cerkvi pri Sv. Jakobu; »D. Kette« ob 11.15 v kapelici v Ul. Ronco; »K. Širok« ob 9.30 v cerkvi pri sv. Vincenciju; »A. Gregorič« ob 9.15 v cerkvi na Kolonkovcu; »I. Grbec« ob 17.30 v škedenjski župni cerkvi.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča A. M. Slomšek sporoča, da se usposobljenostni izpiti na vzgojiteljski šoli začnejo danes, 11, septembra, ob 8.30 s pismeno nalogo iz italijanščine.

Berite
Novi Matajur

Uveljavljanje Idrijčanke v rimskem kulturnem krogu

Ko je izšla v Združenih državah Gobčeva knjiga o znamenitih Slovencih v svetu, se je marsikdo začudil nad velikim številom imen naših rojakov, ki se s svojimi sposobnostmi in dosežki tako ali drugače odlikujejo v tujem okviru. Tudi naša rudarska Idrija ima po širnem svetu razkropljene ljudi, ki s svojo kulturno zavzetostjo in prek zvez, ki so si jih znali vzpostaviti, širijo poznavanje naše kulture in umetnosti in s tem uveljavljajo ime naše domovine. Ena takih kulturnih delavk je tudi v Rimu živeča Valentina Orsini - Mazza. Rojena je bila v družini rudniškega uslužbenca Ivana Medvediča, ki je bil kot socialdemokratski odbornik pod staro Avstrijo tesen prijatelj znanega socialista Rudolfa Golouha.

Življenjska usoda jo je iz rodne Idrije, kjer je končala triletno nižjo srednjo šolo in dve leti prakticirala kot pisarniška moč na sodniji, pripeljala v notranjost Italije. Leta 1937 se je poročila s polkovnikom letalstva Luigijem Cesarettijem in ga potem spremljala v njegovih službah ter kot izučena bolničarka Rdečega križa tudi sama dobila čin podporočnika. Delovala je v vojaški bolnišnici v Tirani, a moža so po razpadu Italije ujeli Nemci in ga poslali v zloglasno taborišče Čenstohovo na Poljsko, od tam so ga odpeljali v Berlin, kjer so ga osvobodili Rusi. V Rim se je vrnil leta 1946; zaradi posledic mučne internacije je umrl leta 1954.

Valentina Casaretti je pridno skrbela za nadaljnje izobraževanje, tako se je izpopolnila v zgodovini umetnosti in rimskih umetnostih ter arheoloških spomenikov, pa tudi v španskem jeziku in kulturi (leta 1954 diplomirala na »Istituto de lengua y cultura espanola v Rimu). v srbohrvaščini in še v drugih strokovnih panogah.

Na njeno kulturno udejstvovanje je nedvomno vplivalo dejstvo, da se je v petdesetih letih naselila na znameniti »Margutti«, ulici, ki se začne prav v bližini očarljivega rimskega Španskega trga, saj je v tem umetniškem in živahnem okolju lahko navezala stike s pomembnimi kulturnimi krogi italijanske prestolnice, kjer njeno ime danes ni neznao.

V začetku se je predvsem posvečala prevajaju iz materinščine in srbohrvaščine. Lepo število krajših del iz slovenske, pa tudi srbske in hrvaške literature je izšlo v rimskem Il Popolo di Roma (predvsem krajši Cankarjevi spisi kot Moje življenje, Gospod stotnik, Grešnik Lenart, Zaklenjena kamrica, Skodelica kave, Njen grob, Otroci in starci, Sveto obhajilo. Za dnevnik Unità je v prilogi za otroke prevedla več del srbskih in hrvaških avtorjev. Preveden ima tudi Vorančev roman Doberdob, zanj se je zanimala založba Bompiani, vendar se je zaradi težav s slovenske strani (Društvo slovenskih pisateljev ni moglo sprejeti obveze za odkup 200 izvodov) pozneje ohladila.

Z letom 1963 je posegla v rimsko galerijsko življenje. V že tako umetniški četrti kot je Ulica Margutta, je tedaj nastala njena galerija SM 13, kar je pomenilo Studio Margutta 13. Nova galerija se je v kratkem času uveljavila, zlasti še, ko jo je preselila v nove prostore v isti ulici (1968). V svojem drugem možu dr. Callogeru Mazzi je dobila vso oporo za svoje kulturniško in galerijsko delovanje. S pravo slovensko trmo in vztrajnostjo se je predajala galerijskemu delu, pri tem pa ni pozabljala na posredovanje dosežkov slovenske in jugoslovanske likovne umetnosti širšemu svetu. V galeriji SM 13 so prirejali razstave dobrih, zgodovinsko priznanih mojstrov, predvsem futuristov, po drugi strani pa so omogočali razstavljati tudi mlajši generaciji abstraktistov, konstruktivistom in predstavnikom še drugih »izmov«. Za nas je pomembno, da so pri njej razstavljali med drugimi France Slama, Marij Pregelj, Vladimir Makuc, Janez Bernik in seveda cela vrsta drugih pomembnih jugoslovanskih umetnikov — Galerija Valentine Orsini - Mazzijeve je delovala trideset let, t.j. do leta 1976, ko je bogato zbirko (»Donacija Orsini - Mazza«) sodobnih italijanskih in jugoslovanskih avtorjev podarila svoji rojstni Idriji.

Čeprav je pred devetimi leti zaradi rahlega zdravja prenehala z vodenjem galerije, je še vedno dejavna v rimskem kulturnem okolju, kjer v okviru društva Donna e Arte vodi likovno sekcijo in je že marsikateri umetnici pomagala do prodora v javnost. O njej je pisala tudi Simona Weller v knjigi Il complesso di Michelangelo (Rim, 1975).

TOMAŽ PAVŠIČ

Evina balada

V Neaplju ta čas snemajo film Evina balada, ki govori o odnosih med zaposleno materjo in njeno mlado hčerko. V filmu nastopata Ida Di Benedetto in Vanessa Petillo (AGI)

SLOVENIJALES
DOMA
IN V SVETU
DOBRO POZNAN

radiotelevizija

italijanska televizija

Prvi kanal

11.15 Televideo
13.00 Poletni maraton
Posvečeno Alici Alonso - balet
13.30 Dnevnik
13.45 Rivalità eroica - film
Igrajo: Joan Crawford, Gary Cooper, Robert Young
15.35 Potovanje skozi sončni sistem - dokumentarec
16.05 Oleg Popov - professione clown
16.30 Tre nipoti e un maggiordomo - TV film
17.00 Professione: pericolo - TV film
17.50 Grisù il draghetto - risanka
18.10 Al Paradise - glasbena oddaja
19.35 Almanah - Vremenske razmere
20.00 Dnevnik
20.30 Il ritorno degli dei: 25-letnica rimskih olimpijskih iger
22.15 Dnevnik
22.25 Filmske novosti
22.30 Športna sreda
Treviso - ženska košarka: Italija - Madžarska
Bologna - odbojka: Italija - Argentina
Ob koncu Dnevnik 1 - Zadnje vesti - Vremenske razmere

Drugi kanal

11.15 Televideo
13.00 Dnevnik 2 - Ob 13. uri
13.15 La donna di moda - 3. nadaljevanje
14.05 L'estate è un'avventura
Towser e il leone - risanka
Il gatto di Henry - risanka
Il primo Mickey Rooney - TV film
L'uomo invisibile - TV film
16.55 Se è martedì deve essere il Belgio - film
18.30 Dnevnik 2 - Šport
18.40 Le strade di San Francisco - TV film
Meteo 2 - Vremenske napovedi
19.45 Dnevnik 2 - Poročila
20.20 Dnevnik 2 - Šport
20.30 Nashville detective - film
22.00 Dnevnik 2 - Večerne vesti
22.10 La trappola - film
Igrajo: Lino Ventura, Ingrid Thulin, Sophie San
23.35 Tenco '83 - 2. oddaja
00.20 Dnevnik 2 - Zadnje vesti

Tretji kanal

11.15 Televideo
17.40 Nogomet: Mladinski mednarodni turnir »Angelo Vetta«.
19.00 Dnevnik 3
19.25 La testa nel pallone - oddaja o nogometu
20.00 Šola in vzgoja: Življenjski sistem
20.30 I misteri del giardino di Campton House - film
Režija: Peter Greenway. Igrajo: Anthony Higgins, Janet Suzman, Anne Louise Lambert
22.10 Delta - dokumentarec
23.00 Dnevnik 3
23.25 Filmska kamera in spomini
23.35 Speciale Orecchiocchio - Glasbena oddaja

jugoslovanska televizija

Ljubljana

9.05 TV v šoli: Čuvaji nakega morja, Učenci ustvarjajo, Češčina, Ladje na Jadranu
10.35 TV v šoli
12.30 Poročila
17.20 Teletekst RTV Ljubljana
17.35 Poročila
17.40 N. Kuret: Obuti maček - lutkovna predstava
17.55 Ch. Dickens: Oliver Twist, 1. del predstave SMG Ljubljana
18.25 Obalnokraški obzornik
18.40 Zvok na novih poteh - 2. del glasbene serije
19.24 TV in radio nocoj
19.24 Zrno do zrna
19.30 Dnevnik in Vreme
20.05 Dokumentarec meseca: Okvir za sliko mojih prednikov
20.45 Film tedna: Ubijem ga, francoski film
22.20 Dnevnik

Koper

15.00 Film
16.30 Manon Lescaut - TV film
17.30 Hiša v gozdu - TV film
18.00 Medved Yoghi - risanka
18.30 Kenguru Skippy - TV film
19.00 Odprta meja

Danes bo po ODPRTI MEJI oddaja iz serije »Zgodovina Slovencev«, ki jo je posnela ljubljanska televizija.

19.30 TVD - Stičišče
19.50 Nogomet: NDR - Francija
21.45 TVD - Vse danes
22.00 Film
23.30 Kokarka: Jugoslavija - Češkoslovaška
24.00 Film

Zagreb

8.25 TV koledar, Muppet show
17.20 Videostrani
17.30 Poročila
17.35 TV koledar
17.45 Muppet show
18.15 Tokovi samoupravljanja
18.45 Balkanski folklorni festival
19.30 Dnevnik
20.00 Kino Oko - O zli usodi otrok in igrani film
22.30 Dnevnik

zasebne postaje

CANALE 5

9.30 La commedia è finita - film
11.10 Lou Grant - TV film
12.10 Peyton Place - TV film
13.10 Orazio - TV film
13.30 Sentieri - nadaljevanka
14.30 Una vita da vivere - nadalj.
15.30 La famiglia Holvak - TV film
16.30 Natura selvaggia - dokumentarni film
17.00 Hazzard - TV film
18.00 Antologia di Jonathan
19.00 I Jefferson - TV film
19.30 Lobe Boat - TV film
20.30 Sessomatto - film
Igrata: Giancarlo Giannini in Laura Antonelli
22.50 Festivalbar domani - glasbena oddaja
00.10 Spiaggia rossa - film

RETEQUATTRO

8.50 La fontana di pietra - TV novela
9.40 Avenida Paulista - TV novela
10.30 Alice - TV film
10.50 Mary Tyler Moore - TV film
11.15 Piume e pailettes - TV novela
12.00 Febbre d'amore - TV film
12.45 Ciao, ciao
13.15 Evelin e la magia di un sogno d'amore - risanke
14.15 La fontana di pietra - TV novela
15.05 La nonna Sabella - film
Igrata: Tina Pica in Renato Rascel
17.00 La squadriglia delle pecore nere - TV film
18.00 Febbre d'amore - TV film
18.50 Avenida Paulista - TV novela
19.45 Piume e paillettes - TV novela
20.30 Si o no - Oddajo vodi Maurizio Costanzo
23.10 Sindacato assassini - Film
00.10 L'ora di Hitchcock - TV film

ITALIA 1

9.15 Cynthia - film
Igrata: Liz Taylor in George Murphy
11.00 Gli eroi di Hogan - risanka
11.30 Sanford and Son - TV film
12.00 Cannon - TV film
13.00 Wonder Woman - TV film
14.00 Video estate '85
14.30 Kung Fu - TV film
15.30 Gli eroi di Hogan - TV film
16.00 Bim Bum Bam
19.00 Fantasilandia - TV film
20.00 I Puffi - risanka
20.30 Zodiaco - vodi: Cualdio Cecchetto
22.00 Toma - TV film
23.00 Šport: Ameriški football
00.15 Il terrore viene dal passato - film

TELEPADOVA

13.30 Belle e Sebastien - risanka
14.00 Innamorarsi - TV film
14.30 Capriccio e passione - TV film
15.00 TV film
16.00 Operazione ladro - TV film
17.00 Film
18.30 Il ritorno dell'uomo tigre
19.00 Sam il ragazzo del West
19.30 Belle e Sebastien - risanka
20.00 Cuore selvaggio - TV film
20.30 Illusione d'amore - TV film
22.30 Sam e Sally - TV film
23.30 Šport: Baseball
00.30 I nuovi Rockies - TV film

TRIVENETA

10.00 Siamo sulle loro tracce - film
11.30 TV film
12.00 Non siamo tutte uguali - film
13.15 Horoskop
13.20 Komični filmi
14.30 Sete di potere - film
16.00 Filmski spored
16.30 Risanke
17.30 Film
19.00 TV film
19.30 Dokumentarec
20.15 Filmski spored
20.30 Richezza mia - film
22.00 Razstava slik

TELEFRIULI

14.00 Andrea Celeste - TV film
15.00 Scacco matto - TV film
16.00 Hanna e Barbera - risanka
17.00 Astroganda - risanka
17.30 Disperatamente tua - TV film
18.30 Ispettore Dante - TV film
19.20 Športna oddaja
19.30 Andrea Celeste - TV film
20.30 Il giorno della civetta - film
22.45 Ironside - TV film

radio

RADIO TRST A

7.00, 13.00, 19.00 Radijski dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 - 8.00 Dobro jutro po naše: Koledarček; Narodnozabavna glasba; 8.10 - 10.00 Poletni mozaik; Izbor iz Povejmo v živo; Iz arhiva mladinske dramatike: »Roboti so med nami«. Tretji in zadnji del; vmes: Lahka glasba; 10.10 Koncert v občinskem gledališču v Tržiču: Pianist Francois Joël Theiollier; 11.30 - 13.00 Opoldanski zbornik: Beležka; Iz svetovne zakladnice pripovedništva; vmes: Glasbeni potpuri; 13.20 Zborovska glasba s koncertnega odra: zbor »Consortium musicum« iz Ljubljane; nato: Glasbena priloga; 14.10 - 17.00 Popoldanski program: Fabianijevi iz Kobdilja: (11) »Še o Renziju« Včeraj, danes, jutri; Beležke za zgodovino otroštva; Glasbeni listi; 17.10 Klasični album: Gioacchino Rossini: Seviljski brivec (prvo dejanje); 18.45 Glasbena priloga.

RADIO KOPER
(Slovenski program)

6.30, 7.00, 13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme - prometni servis; 6.45 Cestne informacije; 7.30 Jutranji servis; 8.00 Zaključek; 13.00 Otvoritev - Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost; Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o . . .; 17.40 Grožnjan mesto mladih; 18.00 Zaključek.

RADIO KOPER
(Italijanski program)

7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.30 Koledarček; 6.35 Vremenske razmere; 7.00 Dober dan; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.10 Otroški kotiček; 10.35 Prost vstop; 11.30 Na prvi strani - Poročila v nemščini; 12.00 Glasba po željah; 12.35 Controluce; 14.35 Popoldanski spored: Popevka tedna; 15.00 Rubrika o kulturi in umetnosti; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Gulp; 17.45 Jadro in motorji; 18.00 Radijski oder; 18.32 Maurice Ravel: Ciganska in španska rapsodija; 19.00 Prostor za jazz; 20.00 Zaključek.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 19.00 Poročila; 6.00 Jutranji spored; 9.00 Radio anch'io - Popevke; 11.00 Il diavolo a Pontelungo - 15. nadalj.; 11.30 Trentatrè trentine - varjete; 12.03 Lagrime - variete; 13.15 Master - glasba dan za dnem; 13.56 Turistične informacije; 15.00 Radio 1 za vsakogar: On the roand; 16.00 Il Paginone estate; 17.30 Radio 1 - jazz; 18.00 Evropski objektiv; 18.30 Večerna glasba; 19.15 Verska rubrika; 19.20 Na naših trgih; 19.25 Audiobox Urbs; 20.00 Old blue eyes: Frank Sinatra; 20.45 Glasbeni odmor; 21.00 Il cabaliere - radijski variete; 21.30 Nočna glasba; 22.00 Acchiappafrequenze - izmišljene zgodbe; 23.05 Telefonski poziv.

LJUBLJANA

6.00, 6.30, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved za pomorščake; 6.45 Prometne informacije; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Iz naših sporedov; 8.05 Za knjižne molje; 8.20 Zabavni zvoki; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Napotki za naše goste iz tujine; 10.05 Rezervirano za . . .; 10.40 Lokalne radijske postaje se vključujejo; 11.05 Znano in priljubljeno; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Veliki zabavni orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene kulture; 13.00 Danes do 13.00 - z naših krajev - Iz naših sporedov; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo; 14.25 - 15.25 Popoldanski mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtiljak želja; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Minute z ansamblom Toneta Žagarja; 20.00 Koncert za besedo - Ljubezen; 20.25 Johannes Brahms: Kvintet v h-molu; 21.05 Giuseppe Verdi: Odlomki iz opere »Rigoletto«; 22.05 Našim po svetu; 22.15 Informativna oddaja v nemščini in angleščini; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Zimzelene melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz za vse; medigra; 00.05 - 4.30 Nočni program.

Župan ponovno Scarano: vodi koalicijo KD-PSI-PSDI-SSk-PRI

Na goriški občini potrjena petstrankarska koalicija

Že na prvi seji pojav več prostih strelcev v večini

Bila je že ena ura ponoči, ko so se svetovalci in publika na trgu pred goriškim županstvom pogovarjali o prav takrat minuli seji, umestitveni seji občinskega sveta, na kateri so bili izvoljeni tako župan kot odborniki. Glavna tema pogovorov so bili prosti strelci znotraj komaj potrjene večinske koalicije, ki so se tokrat pojavili že na prvi seji občinskega sveta.

Dr. Antonio Scarano je bil s 25 glasovi potrjen za goriškega župana. Za efektivne odbornike so bili izvoljeni socialdemokrat Lanfranco Zucalli, ki je dobil 26 glasov, ter socialist Mario Del Ben (25 glasov), republikanec Franco Obizzi (25), demokristjan Flavio Culot (25), Armando Obit (25) in Nicolò Fornasir, ki pa je dobil samo 21 glasov. Za namestnika sta bila izvoljena Andrej Bratuž od Slovenske skupnosti, ki je dobil kar 31 glasov ter socialdemokrat Luciano Gentile, ki je dobil samo 20 glasov.

Ugibanja o prostih strelcih so se pojavila že po glasovanju za župana. Scarano je namreč dobil le 25 od prisotnih 28 svetovalcev večinske koalicije. Komunist Battello je dobil 6 glasov, fašist Coana 4, pet glasovnic pa je bilo belih. Kar je najhuje je to, da je en svetovalec, očitno iz vrst večine, volil fašista Coano. En drug pa ni glasoval za Scarana. Račun je preprost. Scarano očitno ni volil samega sebe, prav tako Battello ne samega sebe. Oddala sta beli glasovnici. Belo sta volila tudi liberalec Fornasir in zastopnik zelenih Fiorelli. Manjka še en glas za župana, očitno iz vrst večine.

Isto se je ponovilo pri volitvah odbornikov. Med strankami koalicije je bilo domenjeno, da bo starejši odbornik republikanec Obizzi. Kasneje bo župan za podžupana imenoval socialista Del Bena. Nekateri pa očitno Obizziju niso dali glasov, saj ga je preglasoval socialdemokrat Zucalli. Očitno bodo v koaliciji sedaj nastala nova vprašanja, nova trenja. Znak notranjih sporov v krščanski demokraciji pa je malo število glasov, ki jih je dobil inž. Nicolò Fornasir. Zmanjkalo mu je kar sedem glasov večine. Pri volitvah za namestnika je dr. Andrej Bratuž dobil med vsemi največ glasov: kar 31. Zanj so očitno glasovali tako komunisti kot liberalec, nekateri od večine pa so mu odvzeli glasove. Minimalno število glasov, dvajset pa je dobil socialdemokrat Gentile. Očitno so mu zmanjkali glasovi ene demokristjanke komponente.

Ni vse zlato kar se sveti torej. Štirimesečna pogajanja niso razčistila pojmov. Prva, umestitvena seja, goriškega občinskega sveta se je pravzaprav začela z zamudo. Napovedana je bila ob 18.30. Pričela se je komaj ob 19.18. Šele takrat so namreč zastopniki petih strank, KD, PSI, PSDI, SSk in PRI podpisali sporazum. Šele takrat je postalo jasno, da liberalci ne pristopijo v koalicijo, pa čeprav so v začetku poletja podpisali okvirni sporazum.

Liberalec Sergio Fornasir bo torej v novem občinskem svetu bil v opoziciji. Ta bo tokrat čvrstejša kot prej. Komunisti so namreč s senatorjem Battellom, ki se je vrnil v občinski svet, najavili konstruktivno a vendarle odločno opozicijo. Očitno jih bo čutiti bolj kritične kot v prejšnjem obdobju. Na pozornici opozicije pa se je pojavil tudi zastopnik zelene liste Renato Fiorelli. Ta je že na ponedeljkovi seji pokazal, da bo jasno nastopal o vseh vprašanjih. Oporekal je Scaranu možnost izvolitve za župana, kar da je uslužbenec KZE, pa čeprav je prosil za začasni dopust. Fiorelli je govoril celo o morali takih Scaranovih odločitev. V razpravo so segli vsi trije fašisti, Coana, Noselli in Cosma. Vsi so igrali na strune obrambe italijanstva.

Komunist Battello je bil zelo kritičen do štirimesečnega zastoja. Dejal je, da so se večinske stranke pogovarjale le o stolčkih, bolj malo o programu. Napovedal je pobudo o obnovi proste cone. Dejal je, da bo v tem občinskem svetu tekla razprava o globalnem zaščitnem zakonu. Ugotoviti bo treba kakšna stališča bo v zvezi s tem zavzela večina.

Demokristjan Tripani je orisal sporazum, ki so ga sestavile koalicijske stranke. Naznanil je celo vrsto problemov. Gre v glavnem za nadaljevanje politike prejšnjih let. Dejal je, da bodo nadaljevali s sodelovanjem z Novo Gorico. Kar se tiče Slovencev je dejal, da je treba čimprej sprejeti zaščitni zakon, ki naj bo pravičen in primeren. Vse to naj služi sožitju v našem mestu. O teh vprašanjih sta govorila tudi Paulin (SSk) in Waltritsch (PSI). Oba sta govorila tudi v slovenskem jeziku. Poudarila sta, da je predsednik Cossiga pred dvema letoma v Gorici govoril slovensko in da je o naših problemih govoril tudi v nastopnem govoru v parlamentu. Globalni zaščitni zakon mora upoštevati dejansko stanje, ne sme biti omejevalnega značaja, treba je najti sporazum.

Govorili so še Zucalli (PSDI), Drufuca (PRI), Brunello (PSI). Vsi so orisali predvsem razna upravna vprašanja. Govor je bil o večji povezavi med Gorico in podeželjem, kajti glavno mesto pokrajine se ne sme izolirati. V govorih so prišle do izraza nekatere razlike s krščanskodemokratskim gledanjem.

Sledila so glasovanja, ki so dala rezultat o katerem smo že prej pisali. Zatem je župan Scarano, potem ko se je zahvalil za izvolitev, povedal kakšno politiko bo vodil v naslednjem petletju. Omenil je, poleg drugega, tudi slovensko narodnostno manjšino. Prav tako je govoril o odnosih z Novo Gorico, o tistih s Trstom, Vidmom in z deželno upravo.

SLOVENSKI RAZISKOVALNI INŠTITUT - NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA — DRUŠTVO SLOVENSKIH NARAVOSLOVCEV IN TEHNIKOV — DRUŠTVO MLADIH RAZISKOVALCEV — OBČINA SOVODNJE

v a b i j o

na JAVNO PREDSTAVITEV REZULTATOV 5. mladinskega raziskovalnega tabora

»Sovodnje '85«

DANES, 11. t.m., ob 20.30 v občinski telovadnici v **Sovodnjah.**

Lorenzo Papais potrjen za župana v Štarancanu

Tudi v Štarancanu so se, podobno kot v Gorici, v ponedeljek zvečer zbrali na umestitveno sejo tamkajšnji občinski svetovalci. Kot je znano so volitve v začetku letošnjega maja dale v tej občini naslednje rezultate: komunisti imajo deset svetovalcev, demokristjani šest, socialisti tri, sociademokrati pa enega. V tem dolgem časovnem razdobju je prišlo do vrste sestankov med vsemi silami, ki so zastopane v tem občinskem svetu. Vsakdo je imel svoje zahteve, ki so bile čestokrat v nasprotju s tistimi drugih.

Demokristjani so želeli in še želijo, da bi se tako PSI kot PSDI oddaljila od komunistov. Vendar pa jim to ni uspelo. Prišlo je do stvarnih pogovorov med komunisti, socialisti in socialdemokrati. Vendar pa ni bilo moč do ponedeljka doseči sporazuma. Socialisti so namreč zase zahtevali županskо mesto. Ker pa so komunisti vztrajali, tudi zaradi svoje moči, pri potrditvi župana Papaisa, si sedaj socialisti prizadevajo dobiti večje odgovornosti v ožjem odboru.

Sporazuma torej ni bilo. Vendar je ponedeljkova seja kljub temu potekala normalno. Zastopniki treh levičarskih strank so se domenili, da bodo tako župan kot odborniki izvoljeni že v ponedeljek zvečer. Do tega je prišlo takole. Za župana, komunista Lorenza Papaisa, je glasovalo deset komunistov in en socialdemokrat. Trije socialisti so se vzdržali, šest demokristjanov pa je volilo svojega zastopnika Brusso. Pri volitvah odbornikov tako socialisti kot socialdemokrati niso bili prisotni. Zaradi tega je bila izvolitev odbornikov mogoča z desetimi glasovi KPI, medtem ko so demokristjani glasovali belo. Izvoljeni so bili torej za efektivne odbornike Umberto Volpato, Renzo Di Luca, Flavio Stanich, Roberto Paronitti, za namestnika pa Roberto Altran in Fabio Marchio. Vsi so komunisti. Če pride do sporazuma s PSI in PSDI bodo nekateri med njimi odstopili.

● Šolsko skrbništvo obvešča, da so od 9. t.m. objavljene dokončne lestvice za dodelitev novih učnih mest v šolskem letu 1985/86 na srednjih šolah z italijanskim in slovenskim učnim jezikom.

Jutri uradni pričetek šolskega leta 1985/86

Jutri dopoldne se bo na šolah vseh stopenj obnovil pouk. Pomemben dogodek, ki ga spremljamo z mešanimi občutki, predvsem pa z zaskrbljenostjo, ko ugotavljamo, da bo zlasti v osnovnih šolah spet manj otrok.

Šolsko leto 1985/86 se bo uradno zaključilo čez devet mesecev, oziroma 14. junija, kakor je zapisano v dekretu ministra za šolstvo.

Po ustaljeni praksi, se bo pouk na slovenskih šolah pričel z verskimi obredi. Dijaki nižje srednje šole Ivan Trinko se bodo ob 9. uri zbrali v telovadnici v Ul. Alviano, kjer bodo prejeli ustrezna navodila, ob 10. uri pa bo šolska maša. Dijaki slovenskih višjih srednjih šol bodo imeli mašo ob 9. uri, v kapeli v Ulici Alviano.

Za učence dveh osnovnih šol s slovenskim učnim jezikom v Gorici bo maša ob 9. uri v cerkvi Sv. Ivana. Učenci osnovnih šol v predmestnih krajih in okolici bodo sledili verskim obredom v domačih krajih.

Ravnateljstvo industrijskega tehničnega zavoda »G. Galilei« kjer imajo tudi sekcijo s slovenskim učnim jezikom, pa nam je poslalo obvestilo, da se bo pouk za dijake prvih in drugih razredov pričel jutri, ob 9. uri, v petek, ob 9. uri pa se bo pričel pouk za dijake triletnih tečajev s specializacijo na področju mehanike, elektronike in informatike. Ob tej priložnosti bodo podelili tudi priznanja in nagrade najboljšim dijakom.

Protest sindikata SNATOSS

Pred dnevi je sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL napovedala zaostritev sindikalnega boja spričo nesprejemljivega načina upravljanja javne zdravstvene službe na Goriškem in spričo neupoštevanja predlogov in zahtev sindikata s strani upravnega odbora goriške KZE.

Podobno akcijo napoveduje zdaj sindikat SNATOSS, avtonomni sindikat, ki združuje tehnično osebje, zaposleno v laboratorijih goriške splošne bolnišnice. V tiskovnem poročilu sindikat SNATOSS opozarja predvsem na veliko pomanjkljivost in zmešnjavo v organizaciji dela.

Rajonski svet za Rojce

Jutri, v četrtek, 12. t.m. ob 18. uri, je napovedana seja rajonskega sveta za Rojce. Razpravljali bodo predvsem o programu športnih in kulturnih prireditev ter raznih podobnih manifestacij. Seja bo v prostorih v Ulici Pasubio 8.

Načrt ureditve prometa v Ronkah

Občinski svet v Ronkah se bo sestal v petek, 13. t.m. ob 14. uri. Razpravljal bo o nekaterih spomembnih vprašanjih s področja javnih del, tako tudi o odpravi težav v prometu med Romjanom in centrom. Železnico naj bi cesta prekoračila v nadvozu, o katerem je sicer že dalj časa govor.

V PETEK, 13. T.M.

Slovesnost pred ladjedelnico

Pred spomenikom ob vhodu v tržiško ladjedelnico bo v petek, 13. t.m., slovesnost, ki jo prireja VZPI - ANPI, ob 42. obletnici kapitulacije fašistične Italije. Govoril bo podpredsednik pokrajinskega odbora VZPI - ANPI za videmsko pokrajino Luigi Raimondi Cominesi.

Na pobudo zavoda IRSAE

Zaključil se je seminar o integraciji motenih otrok

Včeraj se je v Gorici, v prostorih starega semenišča, zaključil dvodnevni seminar za učitelje in profesorje nižjih srednjih šol in sicer o integraciji otrok z motnjami v razvoju v obvezno šolo. Seminar spada v sklop izpopolnjevalnih tečajev in predavanj, ki jih organizira deželni zavod Irsae in ki obravnavajo problematiko šoloobveznih otrok. Pobudi se je odzvalo veliko število slušateljev, bodisi z Goriškega, kot tudi s Tržaškega, kar nedvomno priča o precejšnjem zanimanju za to pomembno in občuteno temo.

V ponedeljek in torek so predavatelji osvetlili različne aspekte integracije šoloobveznih in motenih otrok, bodisi pri nas, kot v Sloveniji. Govor je bil o vlogi in pomenu slovenske psihopedagoške službe pri integraciji otrok z motnjami v obvezno šolo in na splošno o vključevanju prizadetih otrok v vzgojnoizobraževalni sistem. Včeraj popoldne je pedagoginja Stanislava Ciuk predstavila udeležencem seminarja osnutek zakona o vključevanju otrok v obvezno šolo. Zanimiva je bila razprava, med katero so prišle na dan seveda različne smernice in pogledi na to temo. Po skupinah so tudi predstavili osnutke programov in načrt dela za šolsko leto 1985 - 86.

Skupščina v Detroitu

Na skupščini so se zbrali nekdanji delavci tržiškega podjetja Sem - Detroit ter ocenili trenutni položaj, ki ni najbolj ugoden. Delavci, ki so še zmeraj brez zaposlitve, so ugotovili, da nova družba ne spoštuje dogovora, ki je bil dosežen pred dvema letoma, glede rekvalifikacije in ponovne zaposlitve delavcev. Sindikati so s svojimi zahtevami seznanili tudi deželno odborništvo za industrijo.

Tatovi v kavarni Garibaldi

Nepovabljeni gosti so se oglasili v goriški kavarni Garibaldi, v križišču Korza Italia in Drevoreda 24. maja. Ukradli so za okrog 250 tisoč lir drobiža in tudi telefonskih žetonov. V notranjost so prišli potem, ko so dvignili železno navojnico in odstranili pomično šipo na oknu. Po isti poti so se tudi umaknili, potem ko so na silo odprli blagajno ter se polastili denarja. Druge škode, kot kaže, niso povzročili. Podvig so izpeljali, po vsej verjetnosti, v ponedeljek ponoči.

Rezultati popravnih izpitov na slovenskih srednjih šolah

Te dni so na vseh slovenskih višjih srednjih šolah objavili rezultate popravnih izpitov.

Trgovska šola Ivan Cankar, razred 1. a, izdelali so: Sara Braini, Martina Brisco, Igor Croselli, Barbara Florenin, Adrijana Marcocig, Elisabetta Orlandi, Silvester Visintin in Marko Zotti. Ena dijakinja se ni predstavila na popravne izpite; razred 1. b, izdelali so: David Argentin, Valter Bandelj, Vesna Primožič in Dean Stekar; 2. razred, izdelali so: David Fabi, Francesca Lo Grasso in Alenka Pahor; 4. razred, izdelal je Mauro Gerin.

Klasična gimnazija in licej Primož Trubar, 4. gimnazija, izdelali so: Francesco Bertolini, Ivan Bresciani in Marko Degrassi: 5. gimnazija, izdelali so: David Bresciani, Dušan Cossutta in Valter Princi; 1. licej, izdelali so: Fanika Klanjšček, Ferruccio Porta in Ivana Roner; 2. licej, izdelali so: Igor Ciglič, Mauro Cociancig in Dimitri Roner.

Učiteljišče Simon Gregorčič, 1. razred, izdelali so: Klavdij Alt, Monika Brajnik, Ivana Helena Cragnaz, Sara Devetak, Manuela Maraz, Nataša Muzic in Helena Orzan. Ena dijakinja ni izdelala. 2. razred, izdelali so: Mirjam Cornic, Emanuel Ferfoglia, Kristina Gergolet, Mateja Klanjšček in Myrta Podversic; 3. razred, izdelali so: Alenka Devetta, Federico Mirko Pelicon in Damjan Visentin. Ena dijakinja ni izdelala.

Trgovski tehnični zavod Žiga Zois, 1. razred, izdelali so: Maja Fajt, Denis Gergolet, Marko Marassi, David Pahor in Tamara Pahor. Ena dijakinja ni izdelala. 2. razred, izdelali so: Peter Cej, Pavel Durčik, Mara Leban, Andrej Pacor, Tanja Peteani, Ivo Spazzapan, Robert Tabaj in Vlasta Terpin. Dve dijakinji nista izdelali. 3. razred, izdelali so: Iztok Devetak, Boris Farndolič in Jožko Pacorini. 4. razred, izdelali so: Erik Bensa, Boris Bonetta, Doriana Grinovero, Helena Humar, Alojz Poberaj, Matjaž Tercic in Matej Terpin.

Na tečaju za vrtnarice ena dijakinja ni izdelala.

Tatovi v stanovanju

Tatovi so se pred dnevi oglasili tudi v stanovanju Marie Clemente Piccinini v Ul. Giusti 1 v Gorici. Polastili so se 10 in pol milijona lir v gotovini in nekaj zlatnine. Kdaj se je to zgodilo, ni znano. Priletna gospa namreč živi sama, tatvino pa je ugotovil šele te dni sin, ko je prišel na obisk. Tatovi so se polastili tudi ključa skrinje, kjer je bila v posebnem železnem zabojčku shranjena zlatnina. V teku je preiskava, ki pa je zelo otežena, saj skorajda ni elementov, ki bi pomagali pri identifikaciji storilcev.

razna obvestila

Šola Glasbene matice obvešča, da sprejemajo prijave za glasbeni pouk samo še danes in sicer od 10. do 12. ure in od 15. do 17. ure na sedežu v Ul. della Croce 3, in od 17. do 19. ure v Doberdobu na sedežu Kulturnega društva Jezero.

kino

Gorica

VITTORIA 17.30—22.00 »Dolce baby sexy erotica«. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CORSO Zaprto.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto.

Nova Gorica

SOČA 18.30 »Seksi komedija poletne noči.«
Ob 20.30 »Oče na službenem potovaju«.
SVOBODA 20.30 »Mladi bojevniki«.
DESKLE 19.30 »Biti ali ne biti«.

Dvaindvajseto srečanje pisateljev na Štatenbergu

O slovenski zgodovini in literaturi

V baročnem dvorcu na Štatembergu, ki se v zgodovini omenja že od 12. stoletja, je tudi letos potekalo že tradicionalno srečanje slovenskih pisateljev in njihovih gostov. Na gradu se je zbralo veliko število književnikov, ki so se odzvali vabilu organizatorjev — mariborske podružnice Društva slovenskih pisateljev in Samoupravne interesne kulturne skupnosti občine Slovenska Bistrica. Srečanje je trajalo tri dni, ko so pisatelji razživeli sicer zapuščeni grad s svojimi razmišljanji, opazkami, razpravo, referati itd.

Letošnje srečanje je bilo kot vsa doslej zanimivo, potekalo pa je pod sivim vtisom smrti dveh vidnih članov Društva slovenskih pisateljev Valentina Polanška in Mire Miheličeve, katerih se je v svojem uvodu ob otvoritvi srečanja s toplimi besedami spomnil predsednik DSP Tone Partljič. Prisotni so njun spomin počastili z zbranim molkom.

Ko smo sedaj zadostili tem prepotrebnim formalnostim (naj še zapišemo, da so bili iz zamejstva na Štatenbergu Maja Haderlap, Andrej Kobot, Filibert Benedetič, Marij Čuk, Aleksij Pregarc in Boris Pahor), se lahko v celoti posvetimo temi srečanja. Zgodovina in literatura (s podnaslovom samozavedanje in samozavest) — to je bil predmet razprave — je danes nadvse aktualna problematika, saj so bili glede tega v zadnjem času storjeni zelo vidni premiki, tako kar zadeva literarne teme kot mišljenje samo. Dilema, ali je zgodovinskost, zaziranje v preteklost slovenskega naroda, zares vredna literarnega zanimanja, se ni izkazala kot taka, saj je bilo večini jasno, da s poznavanjem preteklosti lahko hranimo narodno zavest in samozavest, odstiramo najrazličnejše zastore, ki jih politika ne zna ali noče, spoznavamo same sebe. Seveda, narodova zgodovina ni za vse ista, tu so lahko tudi bistvena razhajanja, ki pa vendarle odkrivajo pravo narodovo dušo, potrjujejo njeno identiteto.

Mestoma polemična, a nadvse odkrita razprava, pa se ni dotikala samo »zgodovinsko literarnih« pojavnosti, prej je osvetljevala osebne izkušnje posameznikov, ustvarjalne travme in težave, iskala prostor in mesto slovenske kulture v Evropi, navezovala misli na enotni slovenski kulturni prostor. Vse to pa iz enakih intencij — dokazovati moč in veljavnost narodne kulture in samobitnosti, seveda v povezovanju, sožitju in ob skupnem življenju z drugimi narodi. Skratka, s skupnim imenovalcem v globoko doživeti, čuteči in povezujoči kulturi. O veljavnosti kulturne karte sta v prvem delu razprave spregovorila tudi Aleksij Pregarc in Filibert Benedetič, ki sta z različnih stališč opisala stanje v zamejstvu. Prvi je potožil, da je prostora za kulturo malo, obžaloval, da prihaja do škodljivih ideoloških nasprotij, ki so kulturi vsekakor škodljiva in se zavzel, da bi SR Slovenija ustanovila v Trstu svoj informativni center, s katerim bi odpirala Slovencem okno v svet, da bi jih le-ta bolje spoznal. Benedetič pa je poudaril, da je glas pisatelja danes prepotreben, saj je glasnik narodove indentitete. Koncept enotnega slovenskega kulturnega prostora predstavlja kulturno vrednoto za manjšinski in večinski narod, druži narode nad vsemi pregradami.

Veliko besed se je zgrnilo nad širokim omizjem tudi glede trditve o pojmovanju naroda, ki bo izumrl, čemur je nasprotoval na primer Miloš Mikeln, ki je dejal, da se je ta teorija formulirala v 30 letih v Sovjetski zvezi, tako pojmovanje o izumrtju pa je nemarksistično in nenapredno. In seveda, niti Boris Pahor (čeprav z drugačnih izhodišč) se ni mogel s tem strinjati in je naglasil, naj enkrat naredimo križ nad tem, da bo narod izumrl in da se bodo narodi spajali. Sedaj je treba postaviti na prvo mesto vprašanje nacionalnega bistva in ne ideološkega, kot se je to delalo po vojni, ko smo naše nacionalno vprašanje podredili ideološkemu. Pahor je govoril tudi o pomanjkljivi informaciji o zamejstvu v SRS, o katastrofalno slabih slovenskih učbenikih in z njegovimi izvajanji se je večina strinjala, čeprav je Mikeln dejal, da se danes narodna zavest krepi in da ni na tako nizki ravni, kot pravi Boris Pahor.

Sam Mikeln pa je v svojem zaključnem referatu govoril o družbenem angažmaju pisatelja in njegovem političnem značaju. Ob tem se seveda ni mogel izogniti razmišljanju o slovenski polpretekli zgodovini in mislim okrog narodne sprave, ki si jo nekateri želijo. Analiziral je pojav domobranstva, ki je hodilo svojo pot zaradi svojega ideološkega ekskluzivizma in bilo netolerantno do vsega po geslu — pogine naj pes. Zato je človeško skoraj nemogoče pričakovati, da bi nekdanji rablji in žrtve prišli do skupne besede. Zato glede tega ostaja samo lahko molk, vsaka druga sprava je nemogoča.

To je bilo v kratkem samo nekaj utrinkov z bogatega štatenberškega srečanja pisateljev, ki iz leta v leto (že 22 let) potrjuje svoj smisel in odpira vrsto vprašanj, ki jih mora slovenska družba (ne samo pisatelji) razčistiti in se z njimi soočati. Pri tem pa imajo pisatelji seveda naravno nalogo, da o vsem tem pišejo, razpravljajo in postavljajo v ospredje, skratka, da jemljejo narodovo usodo v svoje roke, so njeni glasniki, kritiki in usmerjevalci. Letos so to na nekaterih tribunah že dokazali, še bolj pa dokazuje to njihovo delo. To se pravi, da je pisatelj v areni življenja in družbeno angažiran, kot dokazuje na primer tudi Pahorjev predlog, ki je bil na Štatenbergu soglasno sprejet, in sicer, da se pošlje dve izjavi v Rim in na Dunaj. Prvo ob 10-letnici podpisa osimskega sporazuma, v kateri naj bo zahteva, da se končno sprejme zaščitni zakon za Slovence v Italiji in drugo kot protest, naj se nehajo mahinacije v zvezi z dvojezičnim šolstvom na avstrijskem Koroškem.

MARIJ ČUK

Simpozij v Dubrovniku

O reformi izobraževanja

Mednarodno združenje za šolsko in profesionalno usmerjanje je poverilo Zvezi združenja za profesionalno usmerjanje Jugoslavije organizacijo seminarja na temo: Vloga poklicnega usmerjanja v reformi izobraževanja in poklicnem razvoju.

Ta zanimiv simpozij strokovnjakov s področja dela, izobraževanja in zaposlovanja bo od 23. do 28. t.m. v Dubrovniku pod pokroviteljstvom jugoslovanskih ustanov za izobraževanje in zaposlovanje, vključile pa so se tudi druge ustanove, kot na primer UNESCO, Center za razvoj ljubljanske univerze Edvarda Kardelja in odsek za psihologijo pri zagrebškem vseučilišču.

Nekaj sto strokovnjakov z vseh celin bo razpravljalo o danes vse aktualnejših temah, ki zadevajo vpliv bodočega gospodarskega razvoja na splošno in strokovno izobraževanje, nadalje reformo izobraževanja ter profesionalni razvoj deklet in žensk, profesionalno usmerjanje kot instrument profesionalnega razvoja po končani šoli itd. Posebej bodo prikazane vrednosti, življenjske vloge in izbor zanimanj in to kot rezultat mednarodnega projekta »Pomen dela v življenju posameznikov«.

Uvodne referate bodo imeli znani strokovnjaki UNESCO, za njimi pa še predstavniki ustanov iz ZDA, ZRN, Češkoslovaške, Nizozemske, Velike Britanije in Jugoslavije, medtem ko bodo imeli koreferate tudi predstavniki iz razvitih in manj razvitih držav.

Premiera Idealista

Po uspešnih uprizoritvah v Trstu in na Dunaju je Primorsko dramsko gledališče prvo slovensko gledališče, ki se je spoprijelo z zanimivo pisateljsko »koprodukcijo«, za katero je prevod pripravila Jolka Milič. Kačurja - idealista je v novem branju tržaškega pisatelja Fulvia Tomizze upodobil Bine Matoh, pomagal pa mu je celoten ansambel PDG. Delo je zrežiral nestor slovenskih režiserjev Jože Babič, dramaturginja je bila Alja Predan, lektor Srečko Fišer, sceno si je zamislil Sveta Jovanović, kostume Anja Dolenc, glasbo pa je napisal Ivan Mingozzi. Z Idealistom praznuje PDG 30. rojstni dan in 40. obletnico osvoboditve. Predstava bo jutri, 12. septembra, ob 20. uri v veliki dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici

V galeriji Rika Debenjaka v Kanalu

Maleševo medvojno obdobje

Že nekaj let zapored v okviru Kogojevih dnevov spoznavamo ustvarjalnost slovenskih likovnih umetnikov v prvih desetletjih 20. stoletja. Postopoma se nam torej razgrinja čas delovanja Marija Kogoja, čigar spominu so dnevi posvečeni, čas, ki je povezoval, družil in spodbujal mnoge nove smeri in novosti ekspresionizma, futurizma, konstruktivizma in drugih avantgardnih umetnostnih tokov. In ko obravnavamo likovno umetnost medvojnega obdobja, nikakor ne moremo odbiti deleža Mihe Maleša, grafika, ilustratorja, slikarja, keramika, fotografa, urednika in publicista, umetnika torej, ki je več kot šest desetletij sooblikoval slovenski likovni prostor s številnimi deli, ki so danes že del slovenske likovne kulture in zgodovine.

Tudi Miha Maleš si je, tako kot skoraj vsi iz njegove generacije, nabiral znanje na tujem in tu vpijal predvsem nemške ter posredno francoske likovne pobude. Navdušen nad spoznanji, predvsem nad francoskimi likovnimi tokovi, se je vrnil v pretežno nemško umetnostno usmerjeno domače okolje in tu skušal uvajati vse tisto, za kar se je na tujem ogreval in odločal.

Čeprav slikarsko sicer nadarjen se je sprva kot odličen risar posvečal predvsem grafiki, ki je prav v tem času po zaslugi mlade generacije postajala v slovenskem prostoru zelo cenjena likovna zvrst. Samosvoj in dinamičen je »vnesel v slovenski kulturni prostor nov tip umetnika«, umetnika, ki ni bil usmerjen zgolj v klasične likovne zvrsti, v sliko ali grafični list, marveč se je enakovredno loteval in upošteval tudi druga likovna področja. Že mlad se je vključil v slovensko likovno življenje ne samo kot ilustrator, ki je kasneje zavzel vidno vlogo v grafičnem oblikovanju slovenske knjige in drobnega tiska, pač pa tudi kot odličen organizator in animator kulture. S pisano besedo in aktivnim organizatorskim delom je umetnost skušal, predvsem grafični medij, približati čim širšemu krogu. Da bi umetnost čimbolj približal ljudem, je v Ljubljani odprl tudi Umetniški salon za rezbarstvo, podobarstvo, pozlatarstvo, prodajo umetnin in izdelovanje umetniških reklamnih osnutkov. Tudi v tovrstnem angažiranju, ki naj bi pojasnjevalo svoj lasten likovni koncept in vizijo razvoja likovne umetnosti, je videl svoje poslanstvo.

Miha Maleš je poet, ki se kot rojen risar z virtuozno mehko, tekočo in enostavno izpeljano linijo izraža predvsem z risbo, ki je sproščeno igriva, »vodeča preko deziluzije stvarnosti v čustveno lirično občuteni znak predmetnosti«, dominantna in nosilna v grafiki in v slikarstvu. S črto oblikuje, poudarja, s črto govori in pripoveduje. Slogovno črpa iz različnih virov: secesijska igrivost in dekorativnost, ekspresionistična poduhovljenost, trpkost in deformacija, kubizem, zmerni surrealizem, simbolizem in fauvizem se prepletajo ali spregovore v svoji čisti izraznosti v Maleševem predvojnem opusu. Njegov svet je svet predmetnosti in nikoli ne zaide v abstrakcijo. Tako se tudi vsebinsko v veliki meri posveča predvsem figuri, zlasti ženskemu telesu, delno se prepusti socialni motiviki predmestnega življenja, vedutam in krajinam, pa tudi tihožitju. V obdobju med vojnama poznamo Miho Maleša predvsem kot odličnega ilustratorja, grafika in slikarja, ki je motivno posegal resda na mnoga področja, vendar je najpristneje in najbolj podoživeto upodobil žensko telo. Tako se v obdobju ekspresionistično poudarjene trpkosti povojnega vsakdana odzove tudi socialni motiviki in s širokimi zamahi ustvari trpeče, ekspresivno poudarjene like, a ga vedno znova in znova prevzame žensko telo, dekorativno poudarjeno ali čutno erotično in čustveno podoživeto. Sprva še dekorativna in kontemplativna ženska podoba »dobiva vse več zdrave erotične primesi«, je »lepotno tipizirana in eterična, zgrajena iz enakovrednih črt, ki se obličijo v obraz, v valovanje telesnega obrisa... Ženski lik se mu spremeni v elementarni simbol življenja in v prvega nosilca izpovedi«, pa najsi jo podoživlja v risbah za zbirko »Rdeče lučke ali risbe o ljubezni« (1929) ali skoraj deset let kasneje v oljni tehniki v celi vrsti ženskih aktov.

Vse bolj uveljavljajoči se grafični tehniki se je ob Božidarju Jakcu, čigar opus je ob Kogojevih dnevih že bil prikazan, zapisal tudi Miha Maleš. Preizkusil se je v vseh klasičnih tehnikah, na razstavi (ki traja do konca meseca) pa so zastopane: linorez, lesorez, litografija, jedkanica in akvatinta. Po zgledu čeških kolegov je, poleg posameznih grafičnih listov, ustvarjal tudi ciklične zbirke in mape ter prve bibliofilske knjižne izdaje: »Golnik«, »Sence« (1936), Prešernov »Sonetni venec« (1937), ilustracije Machove pesnitve »Maj«... Po nekaj letih ukvarjanja predvsem z grafiko je prijel tudi za čopič. V oljni tehniki je najčešče upodabljal različne poze ženskega telesa s pridihom dekorativne ljudske umetnosti, ki je tu najbolj izstopajoča; pritegnila pa ga je tudi krajina, kjer je še najbolj prišel do izraza fauvistični slikarski princip, ki ga zaslutimo že v risbah in grafikah.

Šest desetletij je Miha Maleš tvorno doprinašal v slovensko umetnostno zakladnico. V kanalski Debenjakovi galeriji je ob Kogojevih dnevih osvetljen samo njegov medvojni delež, ko so tudi likovniki odločno iskali nov umetnostni razvoj, za katerim smo Slovenci zaostajali za nekaj desetletij. Pred nami je za mesec dni na ogled časovno in vsebinsko omejen izbor, ki pa želi prikazati glavne črte njegovega mladostnega delovanja: risbo, grafiko in olje ter glavne teme (akt, polakt, krajina), ki se jim je tačas posvečal.

NELIDA SILIČ NEMEC

Slikarji izseljenci razstavljajo v CD

V Cankarjevem domu so včeraj odprli razstavo (trajala bo do 2. oktobra) slikarjev in kiparjev izseljencev ali njihovih potomcev, ki žive in ustvarjajo v tujini. Slovenska izseljenska matica, ki je skupaj z Domom Ivana Cankarja v Ljubljani organizirala to razstavo, se je v ta namen povezala s posamezniki in slovenskimi društvi po svetu. Vabilu so se s svojimi deli odzvali slikarji iz ZDA, Kanade, Avstralije, Argentine in Švedske, skupaj 20 imen.

Med izbranimi deli slikarjev samoukov ali šolanih slikarjev prevladujejo motivi, ki se nanašajo na čustvovanje, povezano z matično domovino, njenimi lepotami, krajino, vasmi in etnografskimi posebnostmi. Druga dela prevevajo stilni tokovi, ki danes prevladujejo v sodobnem slikarstvu, saj so mnogi avtorji svetovni popotniki in iskalci, ki vnašajo svojo, slovensko noto v dele, za katerega se navdihujejo po mnogih deželah in različnih kontinentih.

Ta razstava izseljencev je mejnik na likovnem področju, ob katerem se bo začela kulturna dejavnost in izmenjava kulturnih vrednot med izseljenci in matično domovino bolj poglabljati in preraščati nekakšen narodnozabavni značaj.

Razstava Černigojevih grafik v Tolminu

Po sežanski razstavi, ki je vzbudila toliko zanimanja in na kateri se je nestor tržaških slikarjev predstavil v svoji značilni luči, razstavlja 87-letni Avgust Černigoj te dni v Tolminu. Knjižnica Cirila Kosmača v Tolminu namreč predstavlja vsem ljubiteljem umetnosti dela priznanega slikarja.

Razstavo so odprli prejšnji petek, ko je na otvoritveni slovesnosti govoril o Černigojevem življenju in delu Peter Krečič, ki je o našem ustvarjalcu napisal že več del in s tem prispeval k pravilnemu vrednotenju njegovega dela.

Razstava bo odprta do 20. septembra, in sicer v knjižnični galeriji.

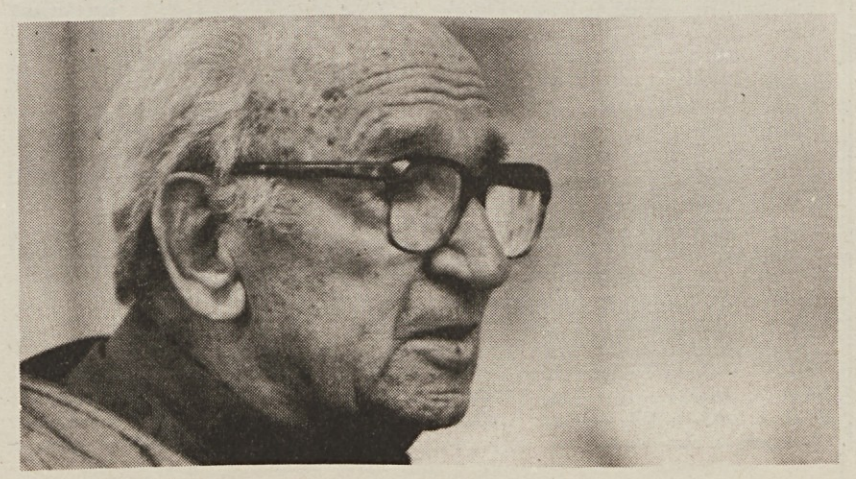

Na turnirju nastopajo Cibona, Simac, Bancoroma in Stefanel

Drevi v Trstu vrhunska košarka

Po nastopu slovitega Michaela Jordana, bo tržaško občinstvo vnovič deležno vrhunske košarkarske predstave: drevi, ob 20.00 se bosta pomerili zagrebška Cibona in italijanski prvoligaš Bancoroma. Šlo bo za otvoritveno srečanje velikega turnirja Lotto, ki se ga bosta udeležili še Stefanel ter italijanski prvak Simac.

Omenjeni turnir bo v športno palačo zanesljivo privabil veliko število ljubiteljev košarke, saj gre dejansko za vrhunsko predstavo. Cibonin nastop bo oplemenitila prisotnost enega najboljših evropskih košarkarjev Dražena Petrovića, ne gre pa spregledati nesporne vrednosti vseh ostalih članov moštva, ki je letos osvojilo pokal evropskih klubskih prvakov: Čuture, Nakića ter Vukičevića. Milanski Simac se nam bo predstavil v nespremenjeni postavi. »Nerjaveči« Dino Meneghin je namreč pred nekaj dnevi obnovil pogodbo in je tako njegova navzočnost zagotovljena. Pravi neznanki predstavljata nova Simacova tujca. De Sistijeva Bancoroma ravno tako ni bistveno popestrila zasedbe, saj razpolaga, kljub Tombolatovemu odhodu, s pravim rušilnim potencialom pod košema.

Posebno poglavje velja posvetiti tržaškemu Stefanelu, ki bo drevi baje nastopil v popolni postavi, z drugo ameriško okrepitvijo Sheltonom vred.

SPORED TURNIRJA. DREVI: ob 20.00: Cibona - Bancoroma; ob 21.30: Stefanel - Simac. JUTRI: ob 20.00 finale za 3. mesto; ob 21.30: finale za 1. mesto.

Košarka: žensko evropsko prvenstvo

»Azzurre« in »plave« uspešne

VICENZA, TREVISO — V tretjem kolu izločilnega dela evropskega prvenstva so bile včeraj uspešne tako italijanske kot jugoslovanske košarkarice. V Vicenzi so Jugoslovanke po pričakovanju premagale Nizozemsko, Italija pa je zanesljivo odpravila Belgijo. Medtem ko so »plave« že v polfinalu, pa bodo morale »azzurre« drevi premagati Madžarsko, da se bodo lahko borile za eno od kolajn.

SKUPINA A (Vicenza). IZIDI 3. KOLA: Francija - Romunija 70:62 (38:38); Jugoslavija - Nizozemska 71:52 (33:22); Bolgarija - Češkoslovaška 93:89 (53:47).

LESTVICA: Jugoslavija 6, Bolgarija in Francija 4, ČSSR in Romunija 2, Nizozemska 0. DANAŠNJI SPORED: Nizozemska - Romunija; Francija - Bolgarija; ČSSR - Jugoslavija.

SKUPINA B (Treviso). IZIDI 3. KOLA: SZ - Madžarska 87:65 (48:34); Italija - Belgija 90:37 (45:14); Španija - Poljska 70:65 (31:41).

LESTVICA: SZ 6, Madžarska in Italija 4, Poljska in Španija 2, Belgija 0. DANAŠNJI SPORED: Španija - Belgija; Poljska - SZ; Italija - Madžarska.

Brez D. Petrovića Cibona sinoči izgubila proti Segafredu

Segafredo - Cibona 94:85 (51:44)

SEGAFREDO GORICA: Biaggi 4, Marušič 16 (1:2), Zulini, Sfiligoi 3 (1:2), Lorenzi 4 (2:2), Ardessi 10, Jackson 33 (7:7), Stramaglia, Bullara 12 (2:2), Catchings 8 (2:4), Borsi 4, Gregorig.

CIBONA ZAGREB: M. Nakić 8 (2:2), Sostarić, Bečić 6 (1:3), Čutura 28 (8:12), Pavličević 5 (1:1), Vukičević 10, Cvijetičanin 15 (1:1), Ušić 7, I. Nakić 6, Ralić.

SODNIKA: Chiarella (Gorica) in Orlando (Videm). GLEDALCEV: 2 tisoč. PON: Marušič (38). 3 TOČKE: Bullara 2, Marušič 1; Cvijetičanin 2, Bečić 1, Ušić 1.

GORICA — V sinočnji prijateljski košarkarski tekmi je goriški Segafredo premagal evropske prvake zagrebške Cibone, ki pa so nastopili brez svojega najboljšega košarkarja Dražena Petrovića. Le-ta je sicer bil na Cibonini klopi, ni pa stopil na igrišče. Bolj motivirani Goričani so po začetnem vodstvu gostov prejeli pobudo v svoje roke in tako tudi zmagali. V goriškem moštvu je igral tudi novi Američan Catchings, ki pa je le nekaj dni v Gorici in zato na tem srečanju še ni mogel pokazati, kar zmore.

Kvalifikacijske nogometne tekme za SP

Evropski prvaki v NDR

Na evropskih nogometnih igriščih bo danes vse živo. Na sporedu bo namreč več izločilnih srečanj za SP v Mehiki. V središču pozornosti bo srečanje med NDR in evropskimi prvaki Francije (skupina 4, v kateri nastopa tudi Jugoslavija). Platini in tovariši bi se verjetno proti neugodnim nasprotnikom zadovoljili tudi s točko. Vzhodni Nemci pa bodo jurišali odločno na zmago.

LESTVICA 4. SKUPINE

Bolgarija	6	4	1	1	9: 2	9
Jugoslavija	6	3	2	1	6: 4	8
Francija	5	3	1	1	7: 2	7
Vzh. Nemčija	5	2	0	3	10: 7	4
Luksemburg	6	0	0	6	1:18	0

OSTALI SPORED. Drevi: NDR - Francija; Luksemburg - Bolgarija (25. 9.); Jugoslavija - NDR (28. 9.); Francija - Luksemburg (30. 10.); Francija - Jugoslavija in NDR - Bolgarija (16. 11.).

Danes pa bo še nekaj drugih izločilnih srečanj.

SKUPINA 1: Poljska - Belgija. LESTVICA: Poljska in Belgija 7; Albanija in Grčija 3. SKUPINA 3: Turčija - S. Irska in Anglija - Romunija. LESTVICA: Anglija 8; S. Irska, Finska in Romunija 6; Turčija 0. SKUPINA 6: Švica - Irska. LESTVICA: Danska 6; Irska in Švica 5; SZ in Norveška 4.

Orešar premagal C. Panatto

PALERMO — V prvem kolu mednarodnega teniškega turnirja v Palermu je Jugoslovan Bruno Orešar nepričakovano, toda zasluženo premagal Italijana Claudia Panatto s 7:5, 6:2.

Karpov in Kasparov zopet remizirala

MOSKVA — Včerajšnja tretja partija šahovskega dvoboja za naslov svetovnega prvaka med Anatolijem Karpovom in Garrijem Kasparovom se je končala z remijem pri 20. potezi. Kasparov tako še naprej vodi z 1:0 ob dveh remijih.

Atletika: včerajšnji memorial Stanka Pertota na Kolonji

Zanimivi boji in odlična organizacija

Atletski delavci Bora Infordate so pripravili drugi atletski memorial za mlajše mladince in mladinke, v spomin na pedagoga, športnega delavca ter podpredsednika in predsednika ŠZ Bor in nazadnje načelnika atletske sekcije pri tržaškem združenju Stanka Pertota. Na lepo obnovljenem stadionu na Kolonji je nastopilo več kot 100 mladih prijateljev atletike iz naše dežele, Reke in Kopra. Tako mlajši mladinci kot mladinke so pomerili moči v 6 disciplinah. Zastopniki Bora Infordate so bili najboljši v štafeti 4x100, Oberdan je bil odličen drugi v metu kopja, Glavinova pa v višini. Sprinter Možina se je uvrstila na 3. mesto v teku na 100 m, Vera Kermec pa na 3. mesto v skoku v daljino. Prvi trije so bili nagrajeni s kolajnami, Andretti pa v teku na 100 m ovire in Grando na 400 m z ovirami za tehnično najboljša dosežka pa s pokalom.

Ob dobri organizaciji in lepem vremenu je miting odlično uspel.

MLAJŠE MLADINKE

100 m: 1. Rossi (Edera TS) 12''2; 2. Smerdu (AK Koper) 12''3; 3. Medeot (SGT) 13''2. **800 m:** 1. Frkić (Kvarner RI) 2'19''5; 2. Brezzoni (S GT) 2'20''1; 3. Taschetto (Libertas Sac.) 2'23''3; 7. Kozlovič (Bor Infordata) 2'41''2. **100 m ovire:** 1. Andretti (UGG) 14''5; 2. Storni (UGG) 15''1. **Daljina:** 1. Andretti (UGG) 5,36 m; 2. Dodi (Edera TS) 5,09 m; 3. Kermec (Bor Infordata) 5,02 m. **Višina:** 1. Pizzamilio (Torriana) 170 cm; 2. Uccheddu (Libertas Sac.) in Glavina (Bor Infordata) 154 cm. **Disk:** 1. Paulin (UGG) 33,14 m; 2. Dall'Agnese (Libertas Sac.) 30,00 m; 3. Mondekic (UGG) 28,74 m.

MLAJŠI MLADINCI

100 m: 1. Grando (CSI TS) 11''3; 2. Appuzzo (Prevenire TS) 11''4; 3. Možina (Bor Infordata) 11''4; 7. Guštinčič (Bor Infordata) 11''9; 8. Škabar (Bor Infordata) 12''00. **3000 m:** 1. Koce (AK Koper) 9'02''8; 2. De Laurentis (CSI TS) 9'29''5; 3. Poščić (Kvarner RI) 9'39''7; 7. Kozlovič (Bor Infordata) 10'11''0. **400 m ovire:** 1. Grando (CSI TS) 57''00; 2. De Schiller (CSI TS) 58''5; 3. Gregoris (Libertas Sanvito) 1'00''3. **4x100 m:** 1. Bor Infordata (Oberdan, Guštinčič, Škabar in Možina) 46''6; 2. Kvarner RI 48''2; 3. S. Giacomo 49''3. **Daljina:** 1. Furlan (Fincantieri Tržič) 640 cm; 2. Olič (AK Koper) 620 cm; 3. Simonić (Kvarner RI) 593 cm. **Kopje:** 1. Pignatti (CSI TS) 49,34 m; 2. Oberdan (Bor Infordata) 45,60 m; 3. Battistella (Stellaflex Spil.) 45,60 m.

G. Furlanič

Predstavili »Italio«

PORTO ROTONDO — Včeraj so uradno predstavili jadrnico »Italia«, ki se bo kot »Azzurra« udeležila America's Cup leta 1987.

Odbojka: danes v osmih italijanskih mestih

Začetek mladinskega svetovnega prvenstva

Danes se bo pričelo v osmih italijanskih mestih 3. svetovno odbojkarsko prvenstvo za mladince in mladinke. Merjenje moči najboljših mladih odbojkarjev sveta bo izredno zanimivo, saj bodo nastopili odbojkarji stari dvajset let, saj so nekateri že nastopali za članske izbrane vrste, številnim drugim pa bo nastop v Italiji odskočna deska za igranje med najboljšimi selekcijami posameznih držav.

IZLOČILNE SKUPINE
MLADINCI

BOLOGNA: Italija, LR Kitajska, Argentina in Egipt. NEAPELJ: SZ, Kuba, Saudska Arabija in Francija. BERGAMO: Južna Koreja, Tunizija, Čile in Nizozemska. CHIETI: Bolgarija, Brazilija, Mehika in Japonska.

MLADINKE

REGGIO CALABRIA: Italija, LR Kitajska, Peru in Finska. BRESCIA: Južna Koreja, Kuba, ČSSR in Kolumbija. PERUGIA: Japonska, Mehika, Bolgarija in Nova Zelandija. ANCONA: SZ, Brazilija, Avstrija in Avstralija.

Doslej sta bili samo dve svetovni mladinski odbojkarski prvenstvi. Pri mladinkah so dvakrat zapored slavile zastopnice Južne Koreje, med mladinci pa SZ. Ti dve reprezentanci pa sta slej ko prej tudi prva favorita za osvojitev tretje zlate kolajne. Podrejene vloge pa ne bosta odigrali tudi italijanski reprezentanci in še posebej mladinci, ki so na skupnih pripravah neprekinjeno leto dni pod vodstvom Poljaka Aleksandra Skibe. Žal ne bosta nastopili reprezentanci Jugoslavije, ki sta tretjič zapored izločeni iz tega velikega tekmovanja, kar najbolje potrjuje nazadovanje odbojke v tej državi. (G. Furlanič)

Tri tekme med Italijo in Jugoslavijo

Jugoslovanska moška odbojkarska reprezentanca je prispela v Videm, kjer bo 10 dni na skupnih pripravah. Do petka bodo Jugoslovani trenirali sami, v petek pa se jim bodo pridružili še varovanci zveznega trenerja Prandija. V soboto bosta Italija in Jugoslavija odigrali prijateljsko tekmo v tržaški športni palači s pričetkom ob 17.30. Drugo prijateljsko srečanje bo v ponedeljek zvečer v Vidmu, dan kasneje pa še tretji obračun v Pordenonu. Slednji dve tekmi se bosta pričeli ob 21. uri.

Zvezni selektor Šemper in trener Dihua sta v Videm dopotovala s 13 odbojkarji, od katerih jih bo 12 nastopilo na letošnjem EP na Nizozemskem. Reprezentantje so naslednji: Malević, Čaušević, Glinac, Kasić, Janošević, Jelić, Lozančić, Jović, Djurić, Trifunović, Urnaut Veljko in Djuro Bašić. (G. F.)

Za Mladost, Juventino in Sovodnje turnirji in prijateljske tekme

Zadnjo nedeljo septembra se bo začelo prvenstvo 3. amaterske lige. Na Goriškem nastopajo naše enajsterice: Juventina, Sovodnje in Mladost, ki se v tem času vestno pripravljajo na prvenstvo.

V okviru raznih prijateljskih tekem in turnirjev, je treba povedati, da je štandreška Juventina v nedeljo zmagala v Gorici, na memorialu Slemitza, ki ga prireja društvo Azzurra. Vižintinovi varovanci so namreč v finalnem srečanju, po 11-metrovkah, s 4:2 odpravili Azzurro. Naj povemo, da je napadalec Juventine Del Negro dobil posebno priznanje, kot najboljši strelec turnirja.

Juventina bo jutri, 12. t.m., ob 19.30 igrala v Moraru proti San Lorenzu. Štandrežci in Doberdobci pa se bodo v nedeljo udeležili turnirja v Zdravščini. Ob 15. uri se bosta srečala Juventina in Poggio, ob 16.30 pa Mladost in Sagrado. Finalni srečanji bosta na sporedu naslednjo nedeljo.

Drevi ob 18. uri pa bodo Sovodenjci igrali prijateljsko srečanje z Vodicami iz Šempasa. Marsonovi varovanci so v okviru priprav igrali v soboto v Biljah in dosegli neodločen izid (1:1). Sovodnje bodo v sredo, 18. septembra, igrale prijateljsko srečanje proti Piedimonteju.

Milutinović zaskrbljen

ZRENJANIN — V včerajšnji trening tekmi med člansko in mladinsko reprezentanco Jugoslavije so sicer zmagali »starejši« z 2:0 (1:0), s prikazano igro pa so razočarali. Zadetka sta dala Bursać (5) in Musemić (50). Pred nastopom proti NDR je zvezni selektor Milutinović upravičeno zaskrbljen.

»Rimski olimpijski prvaki« danes po italijanski TV

RIM — Prvaki rimske olimpiade (leta 1960) so se zbrali v Rimu, kjer jim bo italijanska TV posvetila posebno oddajo (drevi na prvem sporedu) ob proslavi 25-letnice organizacije OI v Rimu.

Nogomet: turnir za Racetov memorial

S. Giovanni drugi finalist

San Giovanni — San Nazario 2:0 (2:0)

STRELEC: v 9. in 35. min. Favento.

SAN GIOVANNI: Ramani, Stigliani, Benedet, Zacchigna, Francini, Michelini (Rossetti), Favento, Fabris, Ussai (Barilla), Zurini, Nicotera.

SAN NAZARIO: Buzzai, Persi, Carone, Prelaz, Tremul, Balos, Scher (Racman), Cepak (Coslovich), Ghersinich, Mihich, Lanza.

SODNIK: Zotti iz Trsta. GLEDALCEV: 100.

Drugi finalist memoriala Žarka Raceta je ekipa San Giovanni, ki je z 2:0 premagala šibkejši San Nazario. Za prvo mesto se bosta tako v petek srečali ekipi San Giovannija in Krasa. Jutri pa bo na sporedu mali finale med Zarjo in San Nazariom. San Giovanni je tako že četrtič zaporedoma finalist turnirja in v primeru, da bi letos zmagal, bi dokončno osvojil trofejo za 2. memorial Žarko Race. Tržačani so si namreč zmago priborili že v prvem polčasu, ko so povsem zasluženo vodili z 2:0. V nadaljevanju pa so le zadrževali žogo in brez večjih težav ohranili osvojeno prednost. (H.V.)

Deželni nogometni pokal: kriška Vesna proti Opicini

V tretjem kolu deželnega nogometnega pokala bo kriška Vesna, ki je v 2. kolu po enajstmetrovkah premagala ekipo San Nazaria, igrala v gosteh proti Opicini. Le-ta je v prejšnjem kolu z 1:0 odpravila Gajo.

V konkurenci tudi Breg, Gaja, Kras, Primorec in Primorje

Spored tekem 3. nogometne AL skupine M

1. KOLO (29. 9.)

PRIMORJE - PRIMOREC; Chiarbola - BREG; CUS - Union; GAJA - KRAS; Aurisina - Campanelle; S. Marco Sistiana - San Nazario.

2. KOLO (6. 10.)

Campanelle - San Nazario; KRAS - Aurisina; Union - GAJA; BREG - CUS; PRIMOREC - Chiarbola; PRIMORJE - San Marco.

3. KOLO (13. 10.)

Chiarbola - PRIMORJE; CUS - PRIMOREC; GAJA - BREG; Aurisina - Union; San Nazario - KRAS; San Marco - Campanelle.

4. KOLO (20. 10.)

KRAS - Campanelle; Union - San Nazario; BREG - Aurisina; PRIMOREC - GAJA; PRIMORJE - CUS; Chiarbola - San Marco.

5. KOLO (27. 10.)

CUS - Chiarbola; GAJA - PRIMORJE; Aurisina - PRIMOREC; San Nazario - BREG; Campanelle - Union; San Marco - KRAS.

6. KOLO (3. 11.)

Union - KRAS; BREG - Campanelle; PRIMOREC - San Nazario; PRIMORJE - Aurisina; Chiarbola - GAJA; CUS - San Marco.

7. KOLO (10. 11.)

GAJA - CUS; Aurisina - Chiarbola; San Nazario - PRIMORJE; Campanelle - PRIMOREC; KRAS - BREG; San Marco - Union.

8. KOLO (17. 11.)

BREG - Union; PRIMOREC - KRAS; PRIMORJE - Campanelle; Chiarbola - San Nazario; CUS - Aurisina; GAJA - San Marco.

9. KOLO (24. 11.)

Aurisina - GAJA; San Nazario - CUS; Campanelle - Chiarbola; KRAS - PRIMORJE; Union - PRIMOREC; San Marco - BREG.

10. KOLO (1. 12.)

PRIMOREC - BREG; PRIMORJE - Union; Chiarbola - KRAS; CUS - Campanelle; GAJA - San Nazario; Aurisina - San Marco.

11. KOLO (8. 12.)

San Nazario - Aurisina; Campanelle - GAJA; KRAS - CUS; Union - Chiarbola; BREG - PRIMORJE; San Marco - PRIMOREC.

URNIK SREČANJ: od 29. 9. ob 15.00; od 20. 10. ob 14.30; od 1. 2. 1986 ob 15.00; od 5. 4. ob 15.30; od 30. 5. ob 16.00.

Sobotni in nedeljski tradicionalni turnir v Bazovici tudi letos uspel

»BAZOVIŠKI JE VEČ KOT LE ODBOJKARSKI TURNIR«

Tradicionalni odbojkarski turnir, ki je bil v soboto in nedeljo v Bazovici in na katerem je nastopilo osem moštev, je tudi letos lepo uspel. Ta prireditev pa ni bila le športni dogodek, za udeležence in vse, ki so bili v soboto in nedeljo v Bazovici, pa je pomenila marsikaj več, kot sta tudi dejala govornika ob nagrajevanju ekip.

Tako je v imenu odbora za proslavo bazoviških žrtev spregovoril Odo Kalan, ki je v svojem govoru med drugim poudaril pomen, ki ga ima za zamejske Slovence turnir, ki je posvečen prvim žrtvam fašističnega terorja v Italiji. Podčrtal je tudi, da je zelo pomembno, da so na vsakoletni komemoraciji bazoviških žrtev prisotni v velikem številu prav predstavniki mladega rodu, ki na tak način še enkrat dokažejo, da so zvesti idealom, za katere so darovali svoja mlada življenja Bidovec, Marušič, Miloš in Valenčič.

V imenu organizatorja turnirja, ki sodi tudi v okvir športnih prireditev ob 40-letnici padca fašizma in nacizma, je nato spregovoril tajnik ŠZ Sloga Ivan Peterlin. Po pozdravu vsem navzočim, med katerimi so bili poleg predstavnikov Odbora za proslavo bazoviških junakov predsednik deželnega odbora italijanske odbojkarske zveze Silvano Pipan, deželni tajnik FIPAV Domenico Jacolino, novi predsednik pokrajinskega odbora FIPAV Paolo Ruggieri, predsednika teritorialnega odbora ZSŠDI za Trst in Gorico Jurij Kufersin in Aldo Rupel, predstavniki tiska in drugi, je bilo na vrsti nagrajevanje. Vse ekipe so prejele pokal, prvourvščeni Fužinar pa tudi prehodni pokal Bazoviških junakov. Nagrajene so bile tudi štiri igralke, in sicer Tatjana Lipušček (Fužinar) kot najbolj popolna igralka prvouvrščene ekipe, Bogdana Klun (Koper) kot najpopolnejša igralka drugouvrščene ekipe, Gordana Lorber (Fužinar) kot najboljša režiserka igre na turnirju in Jadranka Jakomin (Kope) kot najboljša mlada igralka na turnirju.

S finala za tretje mesto med Meblom in Novo Gorico

Pokale so prispevali: Odbor za proslavo Bazoviških žrtev, Primorski dnevnik, TKB, Hranilnica in posojilnica na Opčinah, Centralsped, ZSKD, Kmečka in obrtna hranilnica in posojilnica iz Nabrežine, IRET, Mediterranea, SKGZ, urarna in zlatarna Malalan in ZSŠDI. (INKA)

Na gostovanju v Novigradu

Pomembna izkušnja za Krasove rokometaše

V nedeljo so bili rokometaši Krasa gostje pri rokometnem klubu Triko iz Novigrada, pri katerem je pred leti nastopal tudi njihov trener Maglica. Najprej so se zjutraj Krasovi mladinci v trening tekmi pomerili z istrskimi vrstniki in glede na to, da v letošnji sezoni še niso pričeli s treningi in da so doslej odigrali zelo malo podobnih srečanj, so kljub temu zapustili dober vtis.

Popoldan pa so na igrišče stopili člani. To je bil njihov letošnji prvi nastop, svojo nalogo pa so opravili zadovoljivo.

V nedeljo so se pričeli tudi treningi mladinske vrste Krasa pod vodstvom trenerja Cotiča. Ker bodo letos opravili v prvenstvu svoj uradni krstni nastop, se bodo skušali kar čimbolje pripraviti. (Z. S.)

Na avtorellyju po goriških gričih

Dobra uvrstitev Štekarja

Rodolfo Aguzzoni, Bambi, je zmagovalec 2. izvedbe avtoralyja po goriških gričih, ki ga je v noči od sobote na nedeljo organiziralo društvo Gorizia Corse ob sodelovanju Avtomobilskega kluba. Za to priložnost se je na startu na Travniku zbralo skoraj 100 tekmovalcev iz severne Italije.

Tudi tokrat se je, kot rečeno, nad vsemi izkazal veteran Aguzzoni, ki je za 14 sekund s svojim ritmom 130 TC prehitel Marchiora na opel asconi. Povedati je treba, da so se tudi drugi Goričani, ki so sodelovali na rallyju, dobro odrezali. To velja za dvojico Mervič - Corraro, ki je zasedla 4. mesto, in za posadko Brancati - Brancati (10. mesto). Posebno dobro se je izkazal števerjanski voznik Danilo Štekar, ki je na renaultu 5 alpine, dosegel enajsto mesto, 2. mesto v svoji kategoriji ter 1. mesto v posebni kategoriji za mešane posadke (vozil je skupaj z Zniderčičevo).

Naj povemo, da je goriška dirka privabila okoli tekmovalne steze veliko obiskovalcev, predvsem mladih, ki so z zanimanjem sledili raznim posebnim vožnjam, ki so bile speljane na Kalvariji, v Štmavru in v Sovodnjah.

Na sobotnem tekmovanju v Tablji

Uspešen nastop naših rolkarjev

V soboto, 7. t.m., so se rolkarji SK Devin in ŠZ Mladine udeležili promocionalnega tekmovanja v Tablju. Tekmovanje je organiziral Dopolavoro Ferroviario iz Tablja v sodelovanju s Pro Loco prav tako iz Tablja. Proga je bila izpeljana v reber in je bila še kar zahtevna. Tekmovanja se je udeležilo 35 rolkarjev. Devinčani so nastopili z desetimi rolkarji. Najvišjo uvrstitev je dosegel komaj 8-letni Erik Iori, ki je v kategoriji baby-sprint zasedel 1. mesto. Prevozil je 3 kilometre. V kategoriji cicibani je Andrej Legiša zasedel odlično drugo mesto.

Tretji je dospel na cilj Aljoša Gabrovec, četrti Andrej Mervic, peti Dean Peric in šesti David Širca. Vsi so pretekli 3 kilometre. V kategoriji mlajših začetnikov, pretekli so 5.500 metrov, je Ervin Iori zasedel zelo dobro 3. mesto. Rajko Zajčevič je bil 5., Miloš Šušteršič pa 6. V kategoriji mladincev je Elio Iori zasedel dobro 5. mesto.

Za ŠD Mladina pa je tekmovala Roberta Sardoč, ki je v kategoriji mladink zasedla najvišjo uvrstitev, saj je dospela prva na cilj. Pretekla je prav tako 5.500 metrov.

LESTVICA

Kategorija baby-sprint: 1. Erik Iori 14'13''00; **Mlajši začetniki:** 1. Stefano Mattei 26'53'' (SC Monte Lussari); 3. Ervin Iori (SK Devin) 31 minut 43''; 5. Rajko Zajčevič (SK Devin) 33'23''; 6. Miloš Šušteršič (SK Devin) 39'19''. **Mladinci:** 1. Dino Mansutti (Gruppo Sportivo Forestale) 20'55''; 5. Elio Iori (SK Devin) 25'45''. **Cicibani:** 1. Mladen Trsteljak (SK Rateče) 11'20''04; 2. Andrej Legiša (SK Devin) 21'25''07; 3. Aljoša Gabrovec 12'22''29; 4. Andrej Mervic 13'28''15; 5. Dean Peric 15'06''41; 6. David Širca 15'32''95 (vsi SK Devin). **Mladinke:** 1. Roberta Sardoč 28'12''00 (ŠZ Mladina). (Elio Iori)

pismo uredništvu

Repen, 4. 9. 1985

Spoštovano uredništvo!

V Primorskem dnevniku stalno beremo o padanju števila slovenskih otrok in pri tem razmišljamo o vseh negativnih posledicah, ki so v zvezi s tem. Kdor dela na športnem področju ve, da vse manj rojstev pomeni vse manj razpoložljivih sil. Pri tem pa bi rad opozoril na še en problem, ki ponavadi ne pride jasno na dan, je pa po mojem odločilen za naš nadaljnji telesnokulturni napredek. Mislim na naš šolski sistem, ki ne predvideva nekega organiziranega telesnokulturnega dela, zlasti na področju osnovnošolske mladine. Ne bi preveč zgrešili, če rečemo, da se večina njih resno odloči za neko športno panogo pri 12. - 13. letih. V razdobju 7 - 12 let pa ponavadi zija velika luknja.

Kaj bi lahko storili, da bi se stvari izboljšale? Prvič je zgrešeno, da se mladina v osnovnošolskih letih odloči za nek specifični šport, ker ni rečeno, da ji le-ta najbolj ustreza. Drugič, je to čas, ko se otroci v obliki igrice najbolje naučijo na disciplino in na red pri delu, kar je predpogoj za vsak športni uspeh; tretjič, so v letih, ko se s primernimi testi in s primernim kadrom najbolje ugotovi, za katere športne zvrsti je otrok nadarjen, saj ni še nič zamujenega.

Skratka, manjka nam nek organiziran program, s katerim bi sledili naši mladini že od prvega šolskega dne dalje. Spričo zmeraj manjšega števila otrok si ne smemo dovoliti, da bi bilo vse odvisno samo od otrokovih staršev in razpoložljivosti društev! Vsi otroci, ki končajo osnovno šolo, bi morali dobro plavati, veliko bi morali dati na spretnost (akrobatika), seznaniti bi se morali z vsemi ekipnimi športi, morali bi že vedeti za otrokove atletske sposobnosti. Strukture za to imamo skoraj povsod (telovadnice v Nabrežini, Zgoniku, Repentabru, Dolini, na »1. maju«, v Gorici . . .), naklonjene so nam tudi vse slovenske občinske uprave in organizacije.

Treba je le izbrati primerne kadre in prepričati čimveč staršev. Pomislimo samo na Borisa Viteza. Začel je kot nogometaš, pri 14. letih pa se je odločil za košarko. Talent, predvsem pa točna izbira športne panoge in dejstvo, da je osnovno šolo opravil v Avstraliji, kjer šolski sistem da zelo veliko na telesno kulturo, sta ga privedla v sam košarkarski vrh. Želel bi, da bi vsakdo prišel na dan s predlogi, naloga nas vseh, ZSŠDI in občinskih uprav pa je, da se za to čimprej zavzamemo. Naj bo to še dodatni plus za našo slovensko šolo. S spoštovanjem.

IVAN ŠKABAR

Obisk pri športnih organizacijah na Goriškem

Kulturno društvo Kras iz Dola in Poljan

Kulturno društvo Kras iz Dola in Poljan se v zadnjem desetletju ukvarja z rekreativnim športom. Društvo je nastalo leta '51 in je dolga leta temeljilo samo na pevskem zboru. V drugi polovici sedemdesetih let pa je prišla na dan, pod vplivom novih generacij, volja in želja po športnem udejstvovanju. Kraj je premajhen, da bi lahko imel velike športne objekte, vendar je rekreacija možna povsod. Prvi korak k novim pobudam je bila ustanovitev fotokrožka, ki je moral prenehati s delovanjem zaradi pomanjkanja prostorov. V istih letih so v čisto vaškem duhu tudi začeli gojiti nogomet. Ko so dobili travnik v najem in ko so ga usposobili za nogometno dejavnost, je vsa stvar zasijala v novi luči. Začeli so nastopati na raznih turnirjih, med katerimi je bil krstni nastop v Štandrežu.

Od tedaj je bila amaterska ekipa povsod prisotna. Vse to dolgoletno udejstvovanje je bilo kronano letos, ko so priredili nogometni turnir, memorial R. Devetak. Sodelovalo je osem ekip, od katerih tri iz bližnjega jugoslovanskega Krasa. Turnir se je odvijal cel mesec, saj je formula tekmovanja predvidevala, da vsaka ekipa igra proti vsaki. Prvi dve sta nato napredovali v polfinalni del. Letos so pokal odnesli Opatjeselčani. Predsednik Frandolič nam je dejal, da je bil uspeh daleč nad predvidevanji. Predvsem je bil odziv publike zelo velik. Po njegovem mnenju je tudi formula tekmovanja dajala igralcem več zagona. Kdor je prvo tekmo izgubil je še vedno lahko nadoknadil zamujeno. Po takem uspehu bo turnir postal vsakoletna praksa.

»Poleg nogometa ste svoj čas gojili tudi odbojko. Kako je sedaj s to panogo?«

»S to športno dejavnostjo smo začeli v polovici sedemdesetih let. Na Palkišču (Dol) je bilo zasilno igrišče. Profesor Robert Pahor nam je pomagal pri vadbi. Na treninge je hodilo več fantov. Vendar ni bilo pravih treningov. Vse je potekalo v obliki rekreacije. Vse to pa je trajalo le eno poletje. Sodelovali smo tudi potem na raznih turnirjih. V zadnjem času pa je delovanje precej zamrlo. Ni možnosti za treninge, zlasti pozimi je vsaka vadba nemogoča. Ni niti možnosti rekreacije. Kljub temu pa vsako leto priredimo odbojkarski turnir, ki je posvečen spominu Bernarda Frandoliča. Letos se je manifestacija odvijala že šestič zapored. Poleg moške je bila na sporedu tudi ženska konkurenca. Naša improvizirana ženska vrsta je do sedaj žela več uspehov kot moška.«

»Pred leti ste igrali tudi namizni tenis.«

»V edinem prostoru, ki smo ga imeli na razpolago, t.j. v »skednju«, smo igrali namizni tenis. Igrali smo samo rekreativno in smo kdaj pa kdaj prirejali notranje turnirje. Ta dejavnost je trajala približno tri leta.«

»Kaj pa glede novih programov?«

»Skušali bomo obdržati in okrepiti to, kar smo dosedaj delali. Drugega za enkrat ne bo. V nadaljnjem pa mislimo popraviti nogometno igrišče. Zadeva pa je še precej zapletena, a je rešitev nujna. Treba bo namreč obnoviti pogodbo z gospodarjem.

Pripomniti pa moram, da ni več tiste volje do športa, kot je bila nekoč. Več stvari je odpadlo, ker se mlajši ne zmenijo za športno udejstvovanje. Za vse to je verjetno krivo pomanjkanje družbenega življenja. Nekoč je bila skupnost bolj združena. Posledica tega je bilo večje navdušenje in več volje do dela, kar je dajalo veliko zadoščenja. Žal, pa sedaj vsega tega ni več.«

Marko Jarc

Balinarji iz Istre pri nas na povabilo ZSŠDI

Prejšnji četrtek so bili igralci balinarskega kluba Istra iz Poreča gostje v Bazovici na povabilo balinarske komisije pri Združenju slovenskih športnih društev v Italiji. Na balinarskih stezah v Padričah so najprej odigrali dve prijateljski srečanji četverk proti izbrani vrsti Zarje in Gaje. Čeprav so istrski igralci veliko bolj izkušeni, pa so se jim naši predstavniki vseeno odlično upirali, saj so bili celo večji del srečanja v vodstvu. V zaključnem lučaju pa so jih gostje prehiteli in v obeh tekmah zelo tesno slavili z 9:8 in 11:10. Naj omenimo, da je v vrstah Istre nastopil tudi bivši jugoslovanski reprezentant Velemik, ki je leta 1976 v Turinu osvojil 4. mesto na ekipnem članskem svetovnem prvenstvu.

Po tekmovalnem delu je sledilo družabno srečanje v društvenih prostorih ŠD Zarja, kjer so se predsednik zveze za telesno kulturo občine Poreč Ivan Šegon, predsednik balinarskega kluba Istra Vladimir Belaz in tajnik omenjenega kluba Josip Šiničič skupaj s predsednikom naše krovne organizacije Odom Kalanom dogovorili, da eden drugemu pošljejo podatke o športni dejavnosti v zamejstvu in v občini Poreč, da bi lahko vzpostavili medsebojno sodelovanje tudi v drugih športih. (Z. S.)

Fizično prizadeti tekmujejo

V organizaciji italijanskega športnega združenja telesno prizadetih je bilo v soboto v Trstu 4. srečanje med zastopniki iz Slovenije, Koroške, Železne županije in Furlanije - Julijske krajine. Zamejski Slovenec Pavel Križmančič (na sliki) je bil odličen drugi tako v plavanju kot v metu diska

obvestila

JADRANOVI ABONMAJI V PRODAJI
Začela se je prodaja Jadarnovih abonmajev za bližnje drugoligaško košarkarsko prvenstvo, Cena abonmaja za 15 tekem je 60.000 lir. Sedeži niso oštevilčeni. Abonmaje pa lahko kupite: pri potovalnem uradu Aurora v Trstu, Ul. Milano 20; v društvenem baru Prosvetnega doma na Opčinah; pri Alfredu Cibicu, Trebče 26 (tel. 212631); na Goriškem pa pri turistični agenciji GOTOUR, Korzo Italia 205, tel. 33019.

ŠZ BOR
obvešča, da bo pričetek košarkarskih treningov letnika 1973 (propaganda) v ponedeljek, 16. t.m., ob 15. uri na stadionu »1. maj«. Vse informacije pri Vanji Joganu (tel. 412680).

ŠD KONTOVEL
obvešča, da bodo urniki košarkarskih treningov naslednji: ob torkih, četrtkih in petkih od 16.00 do 17.30 propaganda; od 17.30 do 19.00 kadeti; od 19.00 do 20.30 mladinci in od 20.30 do 22.00 člani.

MEBLO
obvešča, da bo seja glavnega odbora v torek, 17. t.m., ob 20.30 na sedežu »Prvi maj«.

ŠD POLET — KOTALKANJE
prireja začetniški tečaj kotalkanja za otroke. Začetek bo 17. septembra. Vpisovanje v društvenem baru na kotalkališču vsak dan od 18. do 20. ure in med kotalkarsko revijo.

ŠD POLET — MINIBASKET
obvešča, da se bodo treningi minibasketa začeli po 15. septembru. Vpisovanje v društvenem baru vsak dan od 18. do 20. ure in pri posameznih odbornikih.

KOŠARKARSKI ODSEK ŠZ BOR
obvešča, da so treningi naraščajniške ekipe (letnik 1971) ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15.00 do 16.30 na stadionu »1. maj«. Obenem sporoča, da bo v sredo, 18. septembra, ob 19. uri na »1. maju« seja za starše.

KO BOR — SEKCIJA MINIBASKET
obvešča, da je odprto vpisovanje otrok letnikov od 1975 do 1978, ki bi radi gojili minibasket. Vpisovanje v tajništvu ŠZ Bor, Vrdelska cesta 7, tel. 51377 vsako popoldne. Seja staršev otrok, ki se bodo vpisali za minibasket, bo v ponedeljek, 16. septembra, ob 15.30 na »Prvem maju«.

Naročnina: mesečna 10.000 lir - celoletna 120.000 lir; v SFRJ številka 35.00 din, naročnina za zasebnike mesečno 250.00, letno 2.500.00 din, za organizacije in podjetja mesečno 300.00, letno 3.000.00, letno nedeljski 800.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 23 mm) 43.000 lir. Finančni in legalni oglasi 2.900 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 550 lir beseda. Ob praznikih povišek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tlx 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah - SPI.

primorski dnevnik

11. septembra 1985

TRST Ul. Montecchi 6 PP 559
Tel. (040) 794672 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481)83382 - 85723
ČEDAD Stretto De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190
Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja in tiska ZTT Trst

Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

Strah pred samoto

PARIZ — Vsako mesto ima svoje posebnosti in značilnosti. Firence, denimo, je spet »zaslovela« po svoji pošasti, ki je ubila osmi zaljubljeni par. Po drugi strani stopa Pariz vedno bolj v ospredje zaradi vse pogostejših smrti osamljenih ljudi. Po zadnjih statistikah živi sam vsak deseti Francoz. V polovici stanovanj živi en sam človek. Vprašanje osamljenosti je z vso silo izbruhnilo na dan ob smrti nekdanje manekenke Marcelle Pichon, ki je 45 dni v zvezek zapisovala prihajanje smrti. Njeno truplo so odkrili 23. avgusta, po desetih mesecih, ker je zaradi trohnenja pričelo smrdeti.

Teden kasneje pa so našli povsem izsušeno truplo bivšega mornarja Rolanda Barbiera, ki je umrl pred dvema letoma ali še poprej. Za birokracijo je bil živ: njegov tekoči račun na banki je naraščal z vlačevanjem pokojnine, večali pa so se tudi stroški za tekoče izdatke. Šele povsem napolnjen pisemski nabiralnik je hišnega lastnika privedel do tega, da je opozoril družino, da z Barbierijem nekaj ni v redu.

Po 1975. letu se je število starejših oseb v Franciji zvišalo za 13 od sto. Sedaj jih je skoraj 2,5 milijona, od tega 80 odstotkov žensk. Iz strahu pred ropom se zavarujejo z oklepnimi vrati in se ne zanimajo niti za sosede.

Manekenka Pichon je pred nekaj leti za televizijo takole opisala svojo življenjsko stisko, ki jo je kasneje pripeljala do tragične odločitve, da umre od lakote, ker ni imela denarja niti za hrano: »Najbolj grozen je povratek v prazno hišo, kjer ni nikogar, ki bi ti rekel: Pozdravljena, moja draga, kako ti je?«

Bajni loterijski dobitek za Jugoslovana v Avstraliji

MELBOURNE — Včeraj so našli zmagovalca največje loterije Avstralije, ki je srečnežu prinesla v žep več kot tri milijone avstralskih dolarjev, kar znaša v italijanski denarni enoti skoraj 4 milijarde in pol. Največja senzacija te vesti pa je ta, da je dobitnik jugoslovanski državljan, ki ga za sedaj poznajo le po imenu. Branko je rodni Zagreb zapustil pred 27 leti zaradi »ljubezenskega razočaranja« in se od takrat ni več vrnil domov.

Pojavljajo se alternativni, zlasti obnovljivi energetski viri

Nafta ni več absoluten vladar sveta

V ZDA je imajo še za devet, v Saudski Arabiji pa za 100 let - Bodočnost plina

WASHINGTON — Ameriški strokovnjaki iz Svetovnega raziskovalnega zavoda v Washingtonu pravijo, da ni več pričakovati nove naftne krize, podobne tisti, ki je pretresla svet v preteklem desetletju. O tem kar trdijo, pa niso povsem prepričani ter nekaj podobnega ne izključujejo povsem.

Omenjeni raziskovalci so si prav gotovo zapomnili napovedi iz poprejšnjih let, ki so jih sami podpisovali, namreč, da se bo cena sodčka nafte v prihodnjih desetletjih povzpela na 50 dolarjev. Ta napoved se sploh ni uresničila, nasprotno se že sedaj pojavlja vprašanje, koliko se bo nafta še pocenila. Od 1981. leta pa do letos je njena cena zdrknila od 35 na 27 dolarjev za sodček. Po sedanjih govoricah pa naj bi se znižala celo na 20 dolarjev.

Naftno tržišče se je očitno zelo spremenilo. Pri iskanju izhoda iz energetske krize se je pojavila filozofija o preveliki odvisnosti od nafte. Če je to čisto tako ali ne, ni mogoče z gotovostjo trditi. Gotovo pa drži, da cena nafte pada in da so tisti, ki so bili odvisni od nafte in ki so jo tudi veliko porabili, zaenkrat manj odvisni od nje, vsaj za sedaj in še za nekaj let naprej.

Potrošnja nafte na svetu se drastično zmanjšuje. Po najnovejših podatkih omenjenega zavoda sedaj na svetu načrpajo 58 milijonov sodčkov na dan, še pred petimi leti pa so jih napolnili dnevno po 66 milijonov.

Ta pojav je najbolj prizadel države članice OPEC. Njihova črpališča so od 1979. leta do lani skrčila proizvodnjo od 31 na 18 milijonov sodčkov dnevno. Udeležba OPEC v letni proizvodnji je padla od 49 na 30 odstotkov. Znižali so se tudi prihodki, in sicer od 275 milijarde dolarjev v letu 1980 na vsega skupaj 150 milijard v preteklem letu, kar je tem državam povzročilo gospodarsko stisko.

Kaj se je torej takšnega zgodilo v svetu? Zaradi bojazni, da bi prišlo do nove krize in do novih podražitev, so na svetu pričeli varčevati in iskati nove alternativne energetske vire. Analize so pokazale, da so ogromne uspehe dosegli na področju boljšega izkoriščanja nafte.

»Prišlo je do prave revolucije,« pravi Christopher Flavin, član omenjenega zavoda. Pričeli so graditi avtomobile z manjšo porabo, racionalizirali so ogrevanje individualnih in skupinskih toplarn, prav tako tudi v industriji, tako da so prihranili do 50 odstotkov.

Energetsko krizo je pričel blažiti »pozabljeni« premog, v zadnjih letih pa se je v svetu, izvzemši v ZDA, uporaba naravnega plina povečala za 90 odstotkov. Po sodbi strokovnjakov ima plin veliko prihodnost. Njegove naravne rezerve so samo za 15 odstotkov manjše od nafte. In tako se lahko dogodi, da bo ob obratu stoletja plin postal na svetu poglavitni energetski vir.

Nadalje je potrebno povedati, da se je zaradi naftne krize v svetu povečalo naravnost obsedeno iskanje alternativnih energetskih virov, posebno obnavljivih. To so predvsem vodne elektrarne, elektrarne na veter, na zemeljsko in sončno toploto. V ZDA, kjer z energijo ne varčujejo, so čisto obsedeni z gradnjo majhnih elektrarn na vodo, veter in sonce. V Kaliforniji, denimo, je več tisoč elektrarn, ki jih poganja veter.

Svojčas so bodočnost napovedovali jedrskim elektrarnam. Vsaj v ZDA so se glede tega premislili. Jedrske elektrarne so postale predrage in preveč nevarne. Svet lahko shaja brez njih, pravijo ameriški strokovnjaki. V ZDA so prenehali delati na nekaj desetinah načrtov, nekatera gradbišča pa so enostavno zaprli.

V tej menjajoči in z morebitnimi krizami obremenjeni situaciji je pomembno tudi to, da so države, ki niso članice OPEC, povečale svojo proizvodnjo nafte in tako zmanjšale svojo odvisnost od OPEC. To velja zlasti za Mehiko in za države, ki imajo črpališče v Severnem morju.

Strokovnjaki se sedaj sprašujejo, kaj se lahko zgodi v polovici prihodnjega desetletja, če se bo zmanjšala proizvodnja nafte izven OPEC. To vprašanje ima svojo osnovo v skromnih nahajališčih. Podatki povedo, da imajo v ZDA, največjem potrošniku, te tekočine še za devet let, v Saudski Arabiji pa že za 100 let.

Lahko nastanejo spremembe na naftnem tržišču, če bodo cene črnega zlata še naprej padale in če se bo svet spet zatekel k nafti in postal odvisen od nje, kot je bil nekoč. Toda skoraj ni verjeti, da bi spet izbruhnila naftna kriza. Ko je prišlo do energetske krize, je bila nafta skorajda vladar sveta. Strokovnjaki in tisti, ki to iščejo, trdijo, da nafti sploh ni odklenkalo in da bo tudi v prihodnje poglavitni energetski vir na svetu, vendar pa dodajajo, da je čas njene absolutne vladavine šel mimo. Nafta bo morala svojo oblast vedno bolj deliti z drugimi gorivi.

Miguel De Cervantes **22.**

DON KIHOT

Danske pošte najhitrejše v Italiji pa po polževo

KÖBENHAVN — Na pobudo nekega zahodnonemškega združenja potrošnikov je Vsedržavni znanstveni inštitut Danske napravil raziskavo, da bi preveril kakovost in hitrost poštnega poslovanja v osmih zahodnoevropskih državah. Najbolje se je odrezala Danska; to so bržkone člani zahodnonemškega združenja tudi vedeli in so prav zato poverili to raziskavo Dancem. Kar 95 odstotkov pisem, ki so jih dan prej vrgli v poštne nabiralnike, je pravilno prispelo na napisane naslove.

Na Norveškem je ta odstotek znašal 82,5 odstotka, v Veliki Britaniji 79 odstotkov, v Zvezni republiki Nemčiji 77 odstotkov, na Nizozemskem 71,2 odstotka, v Franciji 67,8 odstotka in v Avstriji 55,5 odstotka.

Kot v marsičem je bila tudi glede poštnih pošiljk Italija zadnja. Niti eno pismo ni drugega dne prispelo na napisani naslov. In šele eno od petih poslanih pisem je tretji dan poštar prinesel naslovniku. Škoda, da raziskava ne ugotavlja tudi, koliko zaposlenih imajo razne pošte in koliko bremenijo državne proračune, saj bi tudi tu doživeli marsikatero presenečenje, ki ne bi bilo v ponos naši državi.

»Yakuza connection« je japonska mafija

TOKYO — Mafije, kriminala, mamil, prostitucije nimamo samo pri nas. Pred kratkim so tukaj s celo serijo zapornih nalogov opozorili na japonsko zločinstvo. Med »najslavnejšimi« možmi te organizacije je bil Takano Tadachi, ki ga sumijo, da je organiziral prostitucijo na Japonskem, v Taiwanu in na Filipinih. Vzhodnjaško zločinstvo se je skoraj na tihem razpaslo po vseh tamkajšnjih državah in še do Kalifornije in držav zahodne obale ZDA. »Yakuza connection« je med drugim zbirala mlade ženske zato, da bi jih vključila v tisto armado 10.000 prostitutk, ki delajo v dvoumnih lokalih.

Poleg novačenja deklet se člani te organizacije bavijo še s tihotapstvom orožja in mamil. Orožje jim rabi predvsem za notranje obračune, saj temelji klan na strogih častnih pravilih z vsemi fevdalnimi obredi samurajev. Grozljiva je navada, ki je še vedno živa, da si v znak kesanja in vdanosti poglavarju, t.i. oyabunu, odrežejo levi mezinec.

Gangsterji z Vzhoda so v ZDA postali znani s filmom Yakuza režiserja Sydneya Pollacka. Film pa ni vzbudil samo zanimanja, temveč tudi zaskrbljenost v pravosodnem ministrstvu. Nevarno gnezdo japonskih mafijcev je na Honoluluju, kjer se stekajo glavne poti v prekupčevanju orožja, mamil in prostitucije. Podobno se dogaja tudi na Filipinih, v Hong Kongu in na Tajskem. Namen je predvsem zbiranje »prijetnih spremljevalk« za japonske turiste.

Največji zaslužek pa prinašajo mamila. Zanimivo je, da Japonci nimajo radi težkih mamil, rajši uživajo lažja, predvsem razne vrste poživil, kar ustreza njihovemu živahnemu temperamentu. Polovico celotnih dohodkov prinašajo mamila, to se pravi, da jim letno ta trgovski posel navrže približno 2 milijardi dolarjev. Ugotovili so še, da je orožje visoko cenjeno trgovsko blago; revolverji stanejo od poldrugega do treh milijonov lir.

Kljub razširjenosti po skoraj celem svetu delujejo yakuzi največ doma.